

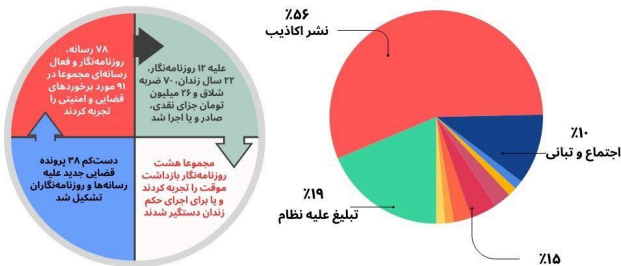
Defending Free Flow Of Information Organization

بررسی شاخص‌های آزادی مطبوعات در ۱۰۰ روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان

(۲۸ جولای - ۴ نوامبر / ۷ مرداد - ۱۴ آبان)

بر پایه یافته‌های این گزارش: در صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان نه تنها تغییری معنادار در شاخص‌های آزادی مطبوعات در ایران مشاهده نشد بلکه اختلال سازمان‌یافته در اطلاع‌رسانی آزاد ادامه پیدا کرد، الگوی‌های سرکوب آزادی بیان توسعه یافت و ۷۸ رسانه و روزنامه‌نگار برخوردهای قضایی و امنیتی اسلامی را تجربه کردند.

بررسی شاخص‌های آزادی مطبوعات در صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان

(۲۸ جولای - ۴ نوامبر / ۷ مرداد - ۱۴ آبان)

- ۱- مقدمه 5
- ۲- تحلیل آماری سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران 6
- ۱-۲- رابطه معنادار رویدادهای مهم اجتماعی با سرکوب مطبوعات در ایران 7
- ۲-۲- نمودار سرکوب مطبوعات در صد روز ریاست جمهوری پزشکیان صعودی شد 9
- ۲-۳- اخلال در اطلاع‌رسانی آزاد و توسعه الگوهای سرکوب آزادی بیان 11
- ۲-۴- صدور احکام فراقانونی علیه روزنامه‌نگاران و نقض پی‌درپی حقوق اهالی رسانه 13
- ۳- صد روز سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران؛ گاه‌شمار 15
- ۱-۳- فواد صادقی برای اجرای حکم زندان بازداشت شد 15
- ۲-۳- سه روزنامه‌نگار آبادانی به دادگاه انقلاب احضار شدند 15
- ۳-۳- تداوم پلمب استودیوی فردای اقتصاد ۴۵ روزه شد 16
- ۳-۴- امید فراغت، روزنامه‌نگار، به شش ماه زندان محکوم شد 17
- ۳-۵- نیلوفر حامدی و الهه محمدی، هرکدام به شش سال زندان محکوم شدند 18
- ۳-۶- دادگاه مطبوعات؛ مدیران مسئول شرق آنلاین و اعتماد مجرم شناخته شدند 19
- ۳-۷- دادستان اصفهان علیه مدیر مسئول بویرنیوز اعلام جرم کرد 20
- ۳-۸- وزارت راه و شهرسازی از خبرنگار اقتصاد آنلاین شکایت کرد 21
- ۳-۹- دادسرای تبریز علیه فاطمه قلی‌پور، خبرنگار، قرار جلب به دادرسی صادر کرد 22
- ۳-۱۰- فاطمه قلی‌پور، خبرنگار، در یک هفته برای سه پرونده جداگانه به دادسرا احضار شد 22
- ۳-۱۱- برخورد فیزیکی و شکایت از دو خبرنگار در ایرانشهر 23
- ۳-۱۲- به‌رغم پایان دوران محکومیت، سهیل عربی، وبلاگ‌نویس، کماکان در تبعید به سر می‌برد 24
- ۳-۱۳- دادگاه رسیدگی به اتهامات همدلی زنجان برگزار شد 25
- ۳-۱۴- اجلال قوامی، روزنامه‌نگار، هدف حمله با چاقو قرار گرفت 26
- ۳-۱۵- از حضور شماری از خبرنگاران در جلسه معارفه وزیر ارتباطات جلوگیری شد 26
- ۳-۱۶- پس از اعتراض دادستانی، پرونده مرضیه محمودی بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت 28
- ۳-۱۷- خبرنگار رکنا از جلسه وزیر جدید علوم اخراج شد 28
- ۳-۱۸- مهتا صدری، خبرنگار، به جزای نقدی محکوم شد 29
- ۳-۱۹- به‌رغم ابتلا به بیماری، حکم زندان سعید شفیعی اجرا شد 30
- ۳-۲۰- دادگاه مطبوعات؛ یک روزنامه‌نگار و سه مدیر مسئول مجرم شناخته شدند 31
- ۳-۲۱- بی‌اعتنایی مدیران خراسان به مطالبات روزنامه‌نگاران ادامه دارد 32
- ۳-۲۲- احمد زیدآبادی به دادسرای فرهنگ و رسانه احضار شد 33
- ۳-۲۳- با اعتراض مدیرعامل پالایشگاه بیدبلند، پرونده لیلا مرگن بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت 33
- ۳-۲۴- رئیس دیوان عالی کشور، مریم شبانی را تهدید به برخورد قضایی کرد 34
- ۳-۲۵- پریسا صالحی با پایان دوران محکومیت از زندان آزاد شد 35

- ۳-۲۶- فردین مصطفایی توسط نیروهای امنیتی در سفز بازداشت شد..... 35
- ۳-۲۷- دادستانی تهران علیه محمد مهاجری اعلام جرم کرد 36
- ۳-۲۸- قطع فراقانونی سیم‌کارت روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی 37
- ۳-۲۹- بی‌اعتنایی نهادهای دولتی به دستور پزشک‌های برای بازپس‌گیری شکایت‌ها از روزنامه‌نگاران ... 38
- ۳-۱۵- رحیم هزاریان، خبرنگار حوزه سلامت، به دادرسی اهواز احضار شد..... 38
- ۳-۳۰- اختلال در اطلاع‌رسانی درباره انفجار در معدن طبس..... 39
- ۳-۳۱- با شکایت وزارت اقتصاد قرار بازداشت مرضیه حسینی صادر شد..... 40
- ۳-۳۲- فاطمه قلی‌پور، خبرنگار، به دادگاه احضار شد 40
- ۳-۳۳- دیوان عالی کشور، درخواست اعاده دادرسی در پرونده یاشار سلطانی را پذیرفت 41
- ۳-۳۴- مصطفی نعمتی برای تحمل ۴۰ ماه زندان احضار شد 42
- ۳-۳۵- بازداشت موقت فاطمه قلی‌پور در دادرسی تبریز 43
- ۳-۳۶- فردین مصطفایی از بازداشتگاه اداره اطلاعات سفز آزاد شد..... 44
- ۳-۳۷- جلسه دادگاه تجدید نظر در پرونده امید فراغت برگزار شد 44
- ۳-۳۸- دادگاه مطبوعات؛ اعضای هیات منصفه، جهان صنعت را مجرم شناختند 45
- ۳-۳۹- یاشار سلطانی از زندان تهران بزرگ آزاد شد 46
- ۳-۴۰- فواد صادقی، فعال رسانه‌ای، از زندان آزاد شد 47
- ۳-۴۱- دادگاه تجدید نظر امید فراغت را از اتهام انتسابی تبرئه کرد 47
- ۳-۴۲- دادستانی تهران علیه شماری از فعالان رسانه‌ای اعلام جرم کرد..... 48
- ۳-۴۳- دادگاه تجدید نظر، ژینا مدرس گرجی را به ۲۸ ماه زندان محکوم کرد..... 49
- ۳-۴۴- با شکایت دبیر هیئت دولت، علیه هیرش سعیدیان پرونده قضایی تشکیل شد 50
- ۳-۴۷- دادگاه مطبوعات؛ اعضای هیات منصفه مجرم شناختند، قاضی تبرئه کرد 51
- ۳-۴۸- حسین جعفریان، خبرنگار صداوسیما، به بیش از ۱۳ ماه زندان محکوم شد..... 52
- ۳-۴۹- تحمیل ۹ ماه حبس و تبعید بیش از حکم صادرشده به یک وبلاگ‌نویس..... 52
- ۳-۵۰- جلسه دادگاه رسیدگی به اتهامات شرق‌آئلاین و سازندگی برگزار شد 53
- ۳-۵۱- دادرسی بندرعباس علیه حسن عباسی قرار جلب به دادرسی صادر کرد..... 54
- ۳-۵۲- سرکوب اطلاع‌رسانی آزاد در ایران ادامه دارد 54
- ۳-۵۳- با شکایت یک شرکت دولتی علیه جواد منابی پرونده قضایی تشکیل شد 55
- ۳-۵۴- سعیده شفیعی از ملاقات با خانواده‌اش محروم شد 56
- ۳-۵۵- سخنگوی قوه قضاییه: احکام زندان نیلوفر حامدی و الهه محمدی اجرا خواهد شد 57
- ۳-۵۶- رضا ولی‌زاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی، در تهران بازداشت شد 58
- ۳-۵۷- به دلیل انتشار کاریکاتور ایوب پیامبر، علیه روزنامه هم‌میهن اعلام جرم شد 59
- ۳-۵۸- بهاره شبانکارئیان به دلیل «تهدید» پیگیری پرونده قتل داریوش مهرجویی را متوقف کرد..... 59
- ۳-۵۹- دادگاه مطبوعات؛ رویداد ۲۴ مجرم شناخته شد 60
- ۳-۶۰- مصطفی حمدی، فعال رسانه‌ای، به حبس و شلاق محکوم شد 61
- ۳-۶۱- نیروی انتظامی تبریز از فاطمه قلی‌پور شکایت کرد..... 61
- ۳-۶۲- سخنگوی قوه قضاییه رسانه‌ها را تهدید به برخورد قضایی کرد 62
- ۳-۶۳- کامیار فکور از زندان اوین آزاد شد..... 63

- 63..... ۳-۶۴- تذکر کتبی هیات نظارت بر مطبوعات به یک روزنامه سراسری
- 64..... ۳-۶۵- اعلام جرم دادستانی تهران علیه یک رسانه و شماری از فعالان شبکه‌های اجتماعی
- 65..... ۳-۶۶- ژینا مدرس گرگی برای اجرای حکم زندان احضار شد
- 65..... ۳-۶۷- تداوم بازداشت ازدر پیری، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل
- 66..... ۳-۶۸- حکم زندان مصطفی نعمتی اجرا شد
- 67..... ۳-۶۹- حکم زندان ژینا مدرس گرگی اجرا شد
- ۴- روزنامه‌نگاران زندانی**..... 68.....
- 69..... ۴-۱- نسرین حسنی
- 69..... ۴-۲- ویدا ربانی
- 70..... ۴-۳- شیرین سعیدی
- 70..... ۴-۴- پریسا صالحی
- 71..... ۴-۵- صبا آذریپیک
- 71..... ۴-۶- کامیار فکور
- 71..... ۴-۷- روح‌الله نخعی
- 72..... ۴-۸- یاشار سلطانی
- 72..... ۴-۹- فواد صادقی
- 73..... ۴-۱۰- سعیده شفیعی
- 74..... ۴-۱۱- فردین مصطفایی
- 74..... ۴-۱۲- فاطمه قلی‌پور
- 75..... ۴-۱۳- رضا ولی‌زاده
- 76..... ۴-۱۴- ازدر پیری
- 76..... ۴-۱۵- ژینا مدرس گرگی
- 77..... ۴-۱۶- مصطفی نعمتی
- ۶- پانویس**..... 78.....

۱- مقدمه

گزارش تحقیقی-آماری سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI) شامل داده‌های مربوط به موارد نقض حقوق رسانه‌ها، روزنامه‌نگاران و شهروندخبرنگاران در ایران در دوره زمانی ۲۸ جولای ۲۰۲۴ تا ۴ نوامبر ۲۰۲۴ (۷ مرداد ۱۴۰۳ تا ۱۴ آبان ۱۴۰۳) است.

دفاع از جریان آزاد اطلاعات برای شناسایی مکانیزم‌ها و سازوکارهای سرکوب اطلاع‌رسانی آزاد در ایران، در گزارش خود اقدام به شناسایی، ثبت و تحلیل الگوهای سرکوب روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها کرده است.

یافته‌های این گزارش بر پایه گفت‌وگوی دفاع از جریان آزاد اطلاعات با منابع آگاه، گزارش‌های منتشرشده در رسانه‌های همکار[۱]، اظهارات مقام‌ها و رسانه‌های دولتی و تحلیل آماری داده‌های جمع‌آوری‌شده، تدوین شده است.

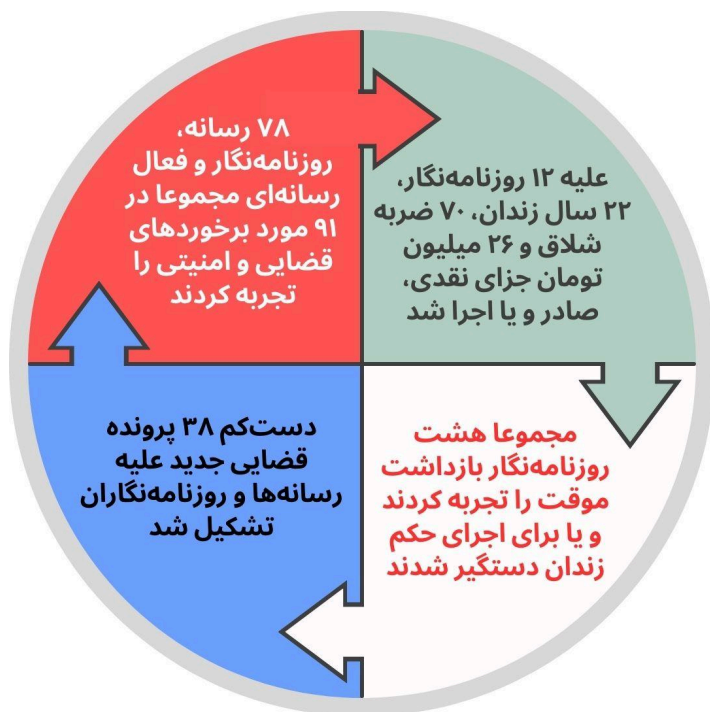
به‌رغم سازوکار سازمان‌یافته در ایران برای اختلال در اطلاع‌رسانی آزاد، پژوهش‌گران سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات تلاش کردند، با پایبندی به اصل بی‌طرفی، رعایت قواعد حقوقی و با پرهیز از جهت‌گیری‌های سیاسی، تمامی رویدادهای منجر به نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در ایران را پیگیری و مستند کنند.

با این وجود آمارها و رویدادهای ثبت‌شده در این گزارش، تنها شامل داده‌هایی است که دفاع از جریان آزاد اطلاعات امکان جمع‌آوری، راستی‌آزمایی و مستندکردن آن را یافت. به‌دلیل سازوکار چندلایه سرکوب در ایران، احتمالاً موارد نقض حقوق رسانه‌ها، روزنامه‌نگاران و شهروندخبرنگاران در ایران، بیشتر از آمارها و رویدادهای ثبت‌شده در این گزارش است.

در این گزارش، شماری از پرونده‌های مستندشده در صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان برای حفظ امنیت روزنامه‌نگاران و ممانعت از تشدید فشار امنیتی بر آنها، تنها به‌شکل آمار منعکس شده است. جزئیات این پرونده‌ها به‌شکل عمومی منتشر نخواهد شد و تنها در قالب گزارشات حقوق بشری در اختیار شماری از نهادهای بین‌المللی قرار خواهد گرفت. رسانه‌ها و یا سازمان‌های حقوق بشری که در پژوهش‌های خود نیاز به جزئیات این پرونده‌ها داشته باشند، می‌توانند از طریق آدرس ایمیل info@deffi.org با مدیران دفاع از جریان آزاد اطلاعات ارتباط برقرار کنند.

۲- تحلیل آماری سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران

این گزارش، پژوهشی درباره وضعیت شاخص‌های آزادی مطبوعات در صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان است. دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، برای تهیه این گزارش، ۸۱ پرونده مطبوعاتی را در فاصله زمانی برگزاری مراسم «تنفیذ» (۲۸ جولای ۲۰۲۴ / ۷ مرداد ۱۴۰۳) تا پایان صدمین روز از آغاز رسمی دوران ریاست جمهوری مسعود پزشکیان (۴ نوامبر ۲۰۲۴ / ۱۴ آبان ۱۴۰۳) بررسی و مستند کرد.

بر پایه یافته‌های این گزارش: در ۱۰۰ روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان نه تنها تغییری معنادار در شاخص‌های آزادی مطبوعات در ایران مشاهده نشد بلکه اختلال سازمان‌یافته در اطلاع‌رسانی آزاد ادامه پیدا کرد، الگوهای سرکوب آزادی بیان توسعه یافت و ۷۸ رسانه و روزنامه‌نگار برخوردهای قضایی و امنیتی جمهوری اسلامی را تجربه کردند.

۲-۱- رابطه معنادار رویدادهای مهم اجتماعی با سرکوب مطبوعات در ایران

روز جمعه ۱۵ تیر (۵ جولای)، دور دوم انتخابات ریاست جمهوری در ایران برگزار شد. وزارت کشور ایران میزان رسمی مشارکت شهروندان واجد شرایط را ۴۹ درصد اعلام کرد و مسعود پزشکیان به‌عنوان نامزد پیروز انتخابات معرفی شد. در این انتخابات یکی از کمترین میزان مشارکت‌ها در تاریخ انتخابات‌های ایران ثبت شد.

مسعود پزشکیان پس از اعلام رسمی نتایج انتخابات برخلاف رویه معمول سایر منتخبین پیروز، نشست رسانه‌ای خود با مطبوعات و خبرگزاری‌ها را لغو کرد و به جای آن به دیدار علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، رفت. در رویدادی بی‌سابقه اولین مصاحبه مسعود پزشکیان به‌عنوان رئیس جمهور جدید تا حدود دو ماه بعد به تاخیر افتاد. پزشکیان اولین مصاحبه‌اش را با صداوسیما و بدون حضور روزنامه‌نگاران و رسانه‌های مستقل انجام داد.

مراسم «تنفیذ» حکم ریاست جمهوری مسعود پزشکیان نیز روز یکشنبه ۷ مرداد (۲۸ جولای) و دو روز بعد، مراسم «تحلیف» او در مجلس شورای اسلامی برگزار شد. به فاصله کمتر از سه روز از آغاز رسمی دوران ریاست جمهوری پزشکیان، اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی حماس که برای شرکت در مراسم تحلیف به ایران سفر کرده بود، در محل اقامت‌اش در شهر تهران کشته شد.

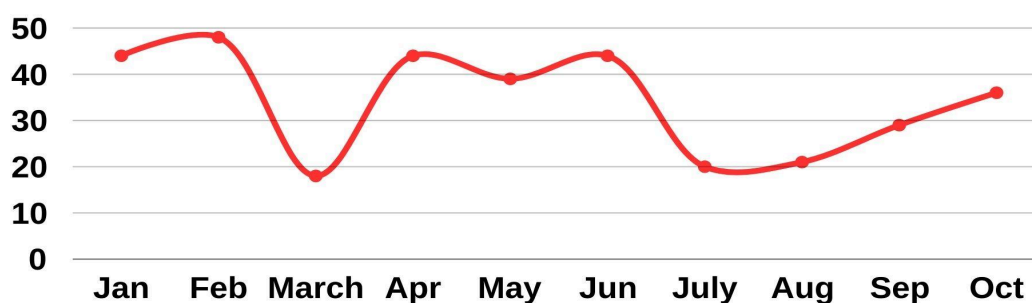
این رویداد، درگیری نظامی بین ایران و اسرائیل را وارد سطحی جدید کرد و به نقطه‌ای بدون بازگشت رساند. درگیری نظامی ایران و اسرائیل تا پایان ۱۰۰-مین روز از آغاز ریاست جمهوری مسعود پزشکیان بیش‌ترین حجم خبر تولید شده توسط رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران ایرانی را به خود اختصاص داد و همزمان به تاثیرگذارترین فاکتور برای تشدید اختلال در اطلاع‌رسانی آزاد در ایران تبدیل شد.

واکنش جمهوری اسلامی به کشته شدن رئیس دفتر سیاسی حماس در تهران، بار دیگر از الگوهای پیروی کرد که پیش‌تر نیز در رویدادهای مهم دیگر تکرار شده بود. اطلاع‌رسانی توسط رسانه‌ها و مقام‌های مسئول بدون جزئیات و با بن‌مایه تهدید به انتقام از اسرائیل انجام شد.

ساعاتی پس از کشته شدن رئیس دفتر سیاسی حماس، دادستانی کل ایران، شهروندان و فعالان رسانه‌ای ایرانی را که به این رویداد واکنش نشان داده بودند، تهدید به برخورد قضایی و امنیتی کرد. کلیدواژه استفاده شده در بیانیه دادستانی برخورد با «برهم‌زندگان امنیت روانی جامعه» بود؛ کلیدواژه‌ای که تا پیش از آن دست‌کم دو بار توسط علی خامنه‌ای برای توصیف واکنش روزنامه‌نگاران و کاربران شبکه‌های اجتماعی استفاده شده بود.

چند ساعت پس از این بیانیه نیز میزان، پایگاه خبری رسمی قوه قضاییه، با انتشار خبری به نقل از دادستانی تهران اعلام کرد، تعدادی از شهروندان به دلیل اظهارنظر در این ارتباط احضار شدند، تذکر گرفتند و برای برخی نیز پرونده قضایی تشکیل شد.

اعلام جرم دادستانی تهران علیه رسانه‌ها، فعالان رسانه‌ای و روزنامه‌نگاران، الگویی پرتکرار پس از رویدادهای مهم اجتماعی در ایران است؛ مشابه اقدامی که در آوریل امسال پس از حمله موشکی-پهپادی سپاه از خاک ایران به اسرائیل (وعده صادق یک) انجام شد. در ابتدای اکتبر امسال نیز پس از حمله موشکی دوم سپاه از خاک ایران به اسرائیل (وعده صادق دو) و در انتهای اکتبر پس از حمله اسرائیل به پایگاه‌های نظامی در خاک ایران، دادستانی تهران دست‌کم علیه ۱۲ رسانه، روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای اعلام جرم کرد.

نمودار برخوردهای قضایی و امنیتی با روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در ۱۰ ماه اول ۲۰۲۴

۲-۲- نمودار سرکوب مطبوعات در صد روز ریاست جمهوری پزشکیان سعودی شد

همزمان با آغاز رسمی دوران ریاست جمهوری مسعود پزشکیان، دست کم هشت روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در زندان‌های ایران محبوس بودند. در پایان صدمین روز از تصدی پزشکیان بر قوه مجریه در ایران، شمار روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای زندانی به ۱۰ تن افزایش یافت.

طی صد روز، چهار روزنامه‌نگار بازداشت موقت را تجربه کردند. فاطمه قلی‌پور در تبریز بازداشت شد، نیروهای امنیتی فردین مصطفایی در سقز بازداشت کردند و اژدر پیری در کرج و رضا ولی‌زاده در تهران بازداشت شدند.

همچنین طی این مدت، احکام زندان صادر شده علیه چهار روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای نیز اجرا شد؛ سعیده شفیعی، فواد صادقی و مصطفی نعمتی پس از بازداشت به زندان اوین در تهران منتقل شدند و ژینا مدرس گرجی برای تحمل حبس به زندان سنندج منتقل شد.

مسعود پزشکیان در دومین هفته از آغاز ریاست خود بر قوه مجریه ایران، همزمان با روز خبرنگار با درخواست انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران مبنی بر «پس گرفتن شکایات نهادهای دولتی از اهالی رسانه‌ها» موافقت کرد. وزیرای جدید نفت و آموزش و پرورش نیز اعلام کردند که شکایتهایی که پیش‌تر از سوی این وزارتخانه‌ها علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌های ایرانی ثبت شده است، پس گرفته خواهد شد.

محمدرضا عارف، معاون رئیس جمهور نیز با ارسال بخشنامه‌ای به زیرمجموعه‌های قوه مجریه تاکید کرد: «هیچ مسئول و نهاد دولتی بدون تایید و بررسی کارگروه اطلاع‌رسانی دولت حق شکایت از هیچ خبرنگار و رسانه‌ای را ندارد.»

با این وجود، در طول صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان، مقام‌ها، نهادها و شرکت‌های دولتی، در کنار عدم بازپس‌گیری بسیاری از شکایت‌ها قبلی خود از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها، شکایت‌های جدیدی را نیز علیه اهالی رسانه در ایران ثبت کردند.

طی این مدت، دست‌کم ۳۸ پرونده قضایی جدید علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران تشکیل شد که شاکی بیش از ۵۰ درصد (۲۰ مورد) از این پرونده‌ها نهادها و مقام‌های دولتی بودند. به ترتیب، دادستانی تهران، پلیس فتا، دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور، صداوسیما، شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت و وزارت‌خانه‌های ارشاد، اقتصاد و راه‌وشهرسازی، بیش‌ترین تعداد شکایت‌ها را از رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران ثبت کردند.

طی صد روز، دبیر هیات دولت مسعود پزشکیان از هیرش سعیدیان شکایت کرد، فرماندار شوش شاکی مهدی آل کثیر شد، بیمارستان خاتم ایران‌شهر بر شکایت خود از شیدا حسین‌زهی و محمدیاسین جلال‌زهی پافشاری کرد، با اعتراض مدیرعامل پالایشگاه بیدبلند، پرونده لیلا مرگن بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت، شکایت جدیدی از سوی وزارت ارشاد علیه هادی کسای‌زاده ثبت شد، با شکایت وزارت اقتصاد قرار بازداشت مرضیه حسینی صادر شد، با شکایت دانشگاه علوم پزشکی اهواز، رحیم هزاریان به دادگاه احضار شد، استانداری و شمار دیگری از نهادهای دولتی از حسن عباسی شکایت کردند، شرکت دولتی فولاد اکسین خوزستان از جواد منابی شکایت کرد، دانشگاه علوم پزشکی کرمان شاکی نکیسا خدیشی شد و...

۳-۲- اخلاص در اطلاع‌رسانی آزاد و توسعه الگوهای سرکوب آزادی بیان

بررسی رویدادها و پرونده‌های مطبوعاتی ثبت‌شده در ۱۰۰ روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان نشان داد: اختلال سازمان‌یافته در اطلاع‌رسانی آزاد ادامه پیدا کرده است، محدودیت‌های گسترده علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران تکرار شده و جمهوری اسلامی الگوهای سرکوب آزادی بیان در این کشور را توسعه داده است.

ایجاد محدودیت و اختلال در فعالیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران توسط مقام‌ها و نهادهای دولتی از اولین روزهای آغاز ریاست جمهوری مسعود پزشکیان شروع شد. خبرنگار و تصویربردار پایگاه خبر زُگنا به‌رغم دعوت اولیه به جلسه حسین سیمایی، وزیر علوم، با رفتاری غیر حرفه‌ای و نامحترمانه از این جلسه اخراج شدند.

اختلال در فعالیت حرفه‌ای خبرنگار و تصویربردار پایگاه خبر زُگنا در شرایطی اتفاق افتاد که تنها چند روز قبل‌تر شماری از خبرنگاران با انتشار پست‌هایی در شبکه‌های اجتماعی اعلام کردند که دعوت از آنها برای حضور در جلسه معارفه ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، باطل شده است. این خبرنگاران نوشتند که جلوگیری از حضور خبرنگاران در این جلسه به دستور محمدرضا عارف، معاون اول رئیس جمهور، انجام شده است. این رویداد پس از واکنش برانگیزیدن حضور پسر محمدرضا عارف در جلسه معارفه وزیر صنعت، معدن و تجارت روی داد.

در روزهای پایانی سپتامبر نیز انفجار در معدن زغال‌سنگ معدنجوی طبس، دست‌کم ۵۲ کارگر را کشت. بلافاصله پس از این رویداد که مرگبارترین حادثه کارگری در تاریخ مکتوب معادن ایران بود، بار دیگر نهادهای قضایی، امنیتی و دولتی جمهوری اسلامی، از تمام ظرفیت خود برای اختلال در اطلاع‌رسانی دقیق و ممانعت از روایت ابعاد این حادثه تلخ استفاده کردند.

برای روزها و همزمان با انتشار اخبار ضدونقیض درباره تعداد کارگران جان‌باخته در معدن زغال‌سنگ معدنجو، نیروهای انتظامی و امنیتی مستقر در محل حادثه مانع از حضور خبرنگاران در محوطه معدن شدند، مدیران معدن از پاسخ به رسانه‌ها امتناع کردند، بسیاری از مقام‌های استانی و کشوری از گفت‌وگو با رسانه‌ها در این ارتباط منع شدند و پس از یک هفته دادستان کل ایران گفت: «باید منتظر اظهار نظر بازپرس باشیم» و اظهار نظر درباره این رویداد را ممنوع اعلام کرد.

از اولین ساعات وقوع حادثه در معدن طبس، از وزرای دولت مسعود پزشکیان تا شواری اطلاع‌رسانی این نهاد در همکاری با دستگاه‌های قضایی و امنیتی جمهوری اسلامی تلاش کردند، روایتی غیر واقعی از این رویداد را ارائه دهند تا دولت و نهادهای نظارتی را از مسئولیت این حادثه تلخ تبرئه کنند.

پس از انفجار در معدن زغال سنگ طبس نیز مشابه شماری از رویدادهای مهم و واکنش‌برانگیز در گذشته، نهادهای امنیتی، قضایی و تبلیغاتی جمهوری اسلامی، تلاش کردند روایت رسمی حاکمیت را پربسامد کنند و مانع از تبدیل شدن روایت‌های مستقل به روایت غالب در میان شهروندان شوند.

صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان با دومین سالگرد اعتراضات زن، زندگی، آزادی، همزمان شد. در سالگرد این اعتراضات، نهادهای قضایی، امنیتی و دولتی جمهوری اسلامی، برای ممانعت از انتشار گزارش‌هایی پیرامون این رویداد و اختلال در اطلاع‌رسانی مستقل، تمرکز خود را بر فشار بر روی مدیران مسئول و سیاست‌گذاران رسانه‌ها و شبه‌رسانه‌ها قرار دادند. در شرایطی که سال پیش از آن این روزنامه‌نگاران بودند که بیش‌تر تماس‌های تلفنی تهدیدآمیز، احضار به نهادهای قضایی و بازداشت موقت تجربه را کرده بودند. در سالگرد اعتراضات «ژینا»، هیچ‌کدام از مطبوعات و خبرگزاری‌های ایرانی اجازه انتشار گزارشی درباره این رویداد تاریخی را نیافتند.

در صد روز ریاست مسعود پزشکیان بر قوه مجریه، برخی شیوه‌های اختلال در فعالیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران - که پیش‌تر در مواردی محدود توسط نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی به‌کار گرفته شده بود- با فراوانی بیشتر تکرار شد. بررسی‌های دفاع از جریان آزاد اطلاعات نشان داد، جمهوری اسلامی در اقدامی فراقانونی سیم‌کارت‌های شماری از روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی را به دلیل اطلاع‌رسانی در ارتباط با رویدادهای مختلف و یا انتشار پست‌هایی انتقادی در شبکه‌های اجتماعی - بدون حکم قضایی- قطع کردند. همزمان شماری از روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای تحت فشار نهادهای امنیتی و قضایی ناگزیر شدند پست‌های خود در شبکه‌های را حذف کنند؛ اقداماتی فراقانونی که نشان داد جمهوری اسلامی در حال توسعه الگوهای سرکوب اطلاع‌رسانی آزاد در ایران است.

همچنین در صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان اقدامی برای بازگشایی انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران - که پس از اعتراضات سال ۱۳۸۸ تعطیل شده بود- نشد، مداخله در استقلال مطبوعات از طریق تسلط کامل وزارت ارشاد بر مهمترین منبع مالی رسانه‌ها (توزیع آگهی‌های تبلیغاتی) ادامه پیدا کرد و انتصاب‌ها در خبرگزاری‌ها و موسسات رسانه‌ای وابسته به دولت و نفرات منصوب‌شده در شورای اطلاع‌رسانی این نهاد، امیدها را به ایجاد تغییرات ساختاری برای تسهیل دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات موثق، دقیق و به‌هنگام، کم‌رنگ کرد.

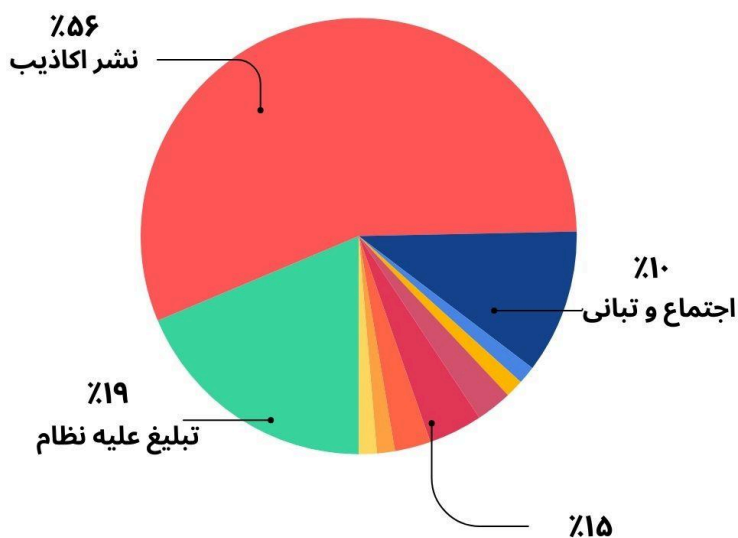
با این وجود، همزمان با ایجاد محدودیت‌های گسترده و اختلال هدفمند در فعالیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران، سرپرست شورای اطلاع‌رسانی دولت با انتشار اطلاعیه‌ای از فعالان شبکه‌های اجتماعی دعوت به همکاری کرد؛ اقدامی که می‌توان آن را تلاش دولت برای توسعه دستگاه تبلیغاتی این نهاد توصیف کرد. اساساً یکی از مهمترین ویژگی دستگاه تبلیغاتی جمهوری اسلامی تلاش پیگیر حکومت برای تولید خوراک خبری در رسانه‌های مادر و تکثیر گسترده آن توسط شبه‌رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی است.

۲-۴- صدور احکام فراقانونی علیه روزنامه‌نگاران و نقض پی‌درپی حقوق اهالی رسانه

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، در ۱۰۰ روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی و یا قضات دستگاه قضایی در ۳۲ پرونده جداگانه اقدام به صدور قرار مجرمیت و یا حکم زندان علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها کردند.

طی ۱۰۰ روز، هفت روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در هشت پرونده جداگانه - با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و محاسبه آخرین حکم صادرشده در پرونده- مجموعاً به ۱۳ سال و ۳ ماه و ۱۶ روز زندان، ۷۰ ضربه شلاق و ۲۶ میلیون تومان جزای نقدی محکوم شدند.

در این مدت، نیلوفر حامدی و الهه محمدی در دادگاه تجدیدنظر استان تهران، هرکدام به پنج سال زندان محکوم شدند، مهتا صدی به شش میلیون تومان جزای نقدی بدل از شش ماه حبس محکوم شد، دادگاه کیفری دو سقز، مصطفی حمدی را به ۱۰ ماه زندان و ۷۰ ضربه شلاق محکوم کرد، این فعال رسانه‌ای در پرونده‌ای دیگر نیز به هفت میلیون تومان جزای نقدی محکوم شد، دادگاه تجدیدنظر استان کردستان، ژینا مدرس گرجی را به یک سال و چهار ماه حبس محکوم کرد و ۹۱ روز حبس صادرشده علیه منیژه موذن به ۱۰ میلیون تومان جزای نقدی تبدیل شد.

مجموعاً افترا، کشف حجاب، انتشار عکس‌های خلاف عفت عمومی، توهین به کارکنان دولت، اخلاق در نظم و آسایش عمومی، توهین به مقدسات و تاسیس گروه غیر قانونی

در ۱۰۰ روز ریاست مسعود پزشکیان بر قوه مجریه، «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی با ۴۲ مورد، «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون با ۱۴ مورد و «اجتماع و تبانی برای اقدام علیه امنیت ملی» موضوع ماده ۶۱۰، پرتکرارترین اتهامات منتسب‌شده به روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها بودند.

نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی نیز تنها در طول ۱۰۰ روز، دست کم در ۷۴ مورد حقوق قانونی روزنامه‌نگاران که مورد پیگرد قرار گرفته بودند را نقض کردند.

برگزاری فراقانونی دادگاه‌های مطبوعاتی به شکل غیر علنی و یا بدون حضور هیات منصفه در ۴۶ پرونده، پرتکرارترین حق نقض شده روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در این دوره بود. تهدید و اختلال در فعالیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در ۹ پرونده، بازداشت خودسرانه چهار روزنامه‌نگار، ممانعت از دسترسی چهار روزنامه‌نگار به وکیل پس از دستگیری، چهار مورد ضبط غیر قانونی لوازم شخصی و حرفه‌ای روزنامه‌نگاران بدون ارائه حکم قانونی و ضرب و جرح دو روزنامه‌نگار دیگر، پرتکرارترین موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران در ۱۰۰ روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان بود.

۳- صد روز سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران؛ گاه‌شمار

۳-۱- فواد صادقی برای اجرای حکم زندان بازداشت شد

فواد صادقی، صاحب امتیاز وبسایت‌های خبری بازتاب امروز و آینده‌نیوز و مدیر مسئول سابق وبسایت بازتاب، برای اجرای حکم حبس صادرشده علیه او، بازداشت و به زندان منتقل شد.

خبرگزاری ایلنا، روز ۱۶ مرداد ۱۴۰۳ (۶ آگوست ۲۰۲۴)، با انتشار این خبر به نقل صالح نقره‌کار، وکیل فواد صادقی، نوشت: «وی در فرآیند پیگیری و تحقیق یک پرونده فساد محکوم و به زندان منتقل شده است». ایلنا در این خبر توضیح بیشتری درباره پرونده منجر به محکومیت فواد صادقی نداد.

فواد صادقی، صاحب امتیاز وبسایت‌های خبری بازتاب امروز و آینده‌نیوز و مدیر مسئول سابق وبسایت بازتاب است. او پیش‌تر نیز سابقه بازداشت توسط نهادهای قضایی و امنیتی را داشته است. او که در زمان حیات علی‌اکبر هاشمی رفسنجانی، از فعالان رسانه‌ای نزدیک به این شخصیت سیاسی بود، دست‌کم دو بار در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۵ بازداشت شده بود.

نام فواد صادقی، با یک پرونده واکنش‌برانگیز مرتبط با انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ گره خورده است. در سال ۱۳۹۲، وبسایت بازتاب در زمان مدیر مسئولی فواد صادقی، خبری درباره وجود یک فایل صوتی حاوی سخنان محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور اسبق ایران، مبنی بر تهدید احمدی‌نژاد به افشای جابه‌جایی هشت میلیون رای به سود او در انتخابات ریاست‌جمهوری در سال ۱۳۸۸ منتشر کرد. در پی انتشار این خبر در بازتاب، این وبسایت توقیف و فواد صادقی بازداشت شد.

۳-۲- سه روزنامه‌نگار آبادانی به دادگاه انقلاب احضار شدند

دادگاه انقلاب آبادان، ماندانا صادقی، آرش قلعه‌گلاب و کوروش کرم‌پور، روزنامه‌نگاران ساکن این شهرستان را در ارتباط با پرونده اعتراضات سراسری سال ۱۴۰۱ (۲۰۲۲) احضار کرد.

ماندانا صادقی، با انتشار توییتی در صفحه کاربری‌اش در ایکس، با اعلام این خبر نوشت، همزمان با احضار آرش قلعه‌گلاب و کوروش کرم‌پور، همسر این روزنامه‌نگار، رضا محمدی، نیز به دادگاه احضار شده است.

ماندانا صادقی، رضا محمدی، آرش قلعه‌گلاب و کوروش کرم‌پور، پس از نزدیک به دو سال، در ارتباط با پرونده مرتبط با اعتراضات زن، زندگی، آزادی در سال ۲۰۲۲، به دادگاه احضار شده‌اند.

روز ۲۷ مهر ۱۴۰۱ (۱۹ اکتبر ۲۰۲۲)، ماندانا صادقی و رضا محمدی، همزمان با اعتراضات سراسری و در پی اطلاع‌رسانی درباره سرکوب گسترده شهروندان معترض توسط نهادهای امنیتی و انتظامی، بازداشت شدند. بازداشت ماندانا صادقی و همسرش، بلافاصله پس از اطلاع‌رسانی او درباره «اعترافات اجباری» چند زن آبادانی که در جریان اعتراضات بازداشت شده بودند، رخ داد.

ماندانا صادقی در این پرونده بیش از ۵۰ روز را در بازداشتگاه سپری کرد؛ در شرایطی که امکان ملاقات با خانواده‌اش را نداشت، محروم از داشتن وکیل بود و بازجویان مانع از دسترسی این روزنامه‌نگار به داروها و خدمات پزشکی موثر شده بودند.

همزمان با بازداشت رضا محمدی و ماندانا صادقی، ماموران امنیتی با مراجعه به خانه کوروش کرم‌پور، تعدادی از لوازم شخصی از جمله موبایل و لپ‌تاب این شاعر و روزنامه‌نگار را ضبط و با خود بردند.

ماندانا صادقی، آرش قلعه‌گلاب و کوروش کرم‌پور پیش‌تر نیز به دلیل فعالیت‌های مدنی و انجام وظایف حرفه‌ای خود در حوزه روزنامه‌نگاری، برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده‌اند.

۳-۳- تداوم پلمب استودیوی فردای اقتصاد ۴۵ روزه شد

به‌رغم گذشت یک‌ونیم ماه از پلمب استودیوی فردای اقتصاد، کماکان پلیس امنیت اقتصادی تهران از فک پلمب استودیوی این رسانه تصویری امتناع می‌کند. این اقدام پلیس امنیت اقتصادی تردیدها را درباره تکرار برخوردهای فراقانونی با این رسانه افزایش داده است.

به گفته یک منبع مطلع، به‌رغم پیگیری‌های انجام شده از سوی مدیران فردای اقتصاد و گروه مالی کیان به‌عنوان صاحب امتیاز این رسانه، کماکان استودیوی فردای اقتصاد پلمب است. به گفته منبعی که با دفای گفت‌وگو کرده است: «هرچند دفتر فردای اقتصاد و تحریریه آن پلمب نشده و دسترسی روزنامه‌نگاران این رسانه به شبکه‌های اجتماعی و وبسایت فردای اقتصاد وجود دارد؛ اما پلمب استودیوی یک رسانه تصویری در عمل تفاوتی با توقیف آن ندارد. به همین دلیل فعالیت‌های فردای اقتصاد تا زمان مشخص شدن وضعیت استودیو متوقف شده است.»

نیروهای پلیس امنیت اقتصادی تهران روز ۷ تیر ۱۴۰۳ (۲۷ ژوئن ۲۰۲۴)، با مراجعه به دفتر فردای اقتصاد، استودیوی این رسانه تصویری را پلمب کردند. ماموران در جریان پلمب این استودیو حکمی مبهم را به مسئولان رسانه فردای اقتصاد و مدیران گروه مالی کیان نشان دادند که در آن علت این برخورد قضایی استفاده از تجهیزات در این استودیو معرفی شد که از مبادی رسمی وارد کشور نشده است.

ماه گذشته استودیوی این رسانه‌ی تصویری در شرایطی به اتهام استفاده از تجهیزات «قاچاق» پلمب شد که این استودیو و تجهیزات آن بهمن‌ماه سال گذشته، همزمان با توقیف فردای اقتصاد به مدت ۲۰ روز پلمب شد، همه ابزارهای فنی آن مورد بازرسی قرار گرفت و بخشی از تجهیزات آن ضبط شد. پلمب دوباره استودیوی فردای اقتصاد، چهار ماه پس از رویداد اول، آن‌هم به اتهام عدم پرداخت مالیات تجهیزاتی که توسط یک «پیمانکار خریداری و نصب شده» و پیش‌تر مورد بازرسی قرار گرفته، تردیدها را درباره تکرار برخوردهای فراقانونی با این رسانه افزایش داده است.

منبعی که با دفای گفت‌وگو کرده است، گفت، ماموران پلیس امنیت اقتصادی در پاسخ به سوالی پیرامون ارتباط پلمب استودیو فردای اقتصاد با پرونده توقیف این رسانه در بهمن‌ماه سال گذشته، این ارتباط را انکار کردند و توضیح بیشتری ارائه ندادند.

روز ۱۶ بهمن ۱۴۰۲ (۵ فوریه ۲۰۲۴) در رویدادی بی‌سابقه، ماموران پلیس امنیت اقتصادی تهران با ورود به تحریریه فردای اقتصاد، اقدام به محبوس کردن تمامی اعضای تحریریه این رسانه در ساختمان کیان در میدان آرژانتین تهران کردند. پس از تجمع خانواده‌های روزنامه‌نگاران فردای اقتصاد مقابل ساختمان کیان و رسانه‌ای شدن این رویداد، به مرور شماری از بازداشت‌شدگان آزاد شدند.

از روزنامه‌نگارانی که کماکان در تحریریه فردای اقتصاد محبوس بودند، علی میرزاخانی، سردبیر این رسانه، روز ۸ فوریه (۱۹ بهمن) آزاد شد و بهزاد بهمن‌نژاد، قائم‌مقام سردبیر فردای اقتصاد، علی تسنیمی، گوینده رادیو فردای اقتصاد، نیکان خبازی، مدیر استودیو و مهرداد عسگری، ویدئو ژورنالیست این رسانه، روز ۹ فوریه (۲۰ بهمن) از تحریریه رسانه فردای اقتصاد به بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران منتقل شدند.

بهزاد بهمن‌نژاد و مهرداد عسگری پس از ۱۰ روز بازداشت موقت، روز پنج‌شنبه ۱۵ فوریه (۲۶ بهمن)، از بازداشتگاه آزاد شدند. فردای اقتصاد روز شنبه ۲۴ فوریه (۵ اسفند)، در بیستمین روز توقیف، فعالیت خود را از سر گرفت و نیکان خبازی روز دوشنبه ۴ مارس (۱۴ اسفند) پس از نزدیک به یک ماه بازداشت آزاد شد. با این وجود، علی تسنیمی به‌عنوان آخرین عضو بازداشتی فردای اقتصاد، بیش از دو ماه را در بازداشت سپری کرد.

۳-۴- امید فراغت، روزنامه‌نگار، به شش ماه زندان محکوم شد

موسی عاصف‌الحسینی، قاضی شعبه اول دادگاه انقلاب کرج، امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن این شهرستان را به شش ماه زندان محکوم کرد.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، شعبه اول دادگاه انقلاب کرج به ریاست موسی عاصف‌الحسینی، امید فراغت را به اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به شش ماه زندان محکوم کرد.

به گفته یک منبع مطلع، دادگاه مصادیق اتهام منجر به محکومیت امید فراغت را نوشته‌های انتقادی این روزنامه‌نگار از شیوه حکمرانی در ایران معرفی کرده است؛ مصادیقی شامل «۵۰ صفحه پرینت» از نوشته‌های امید فراغت.

امید فراغت پیش‌تر با انتشار ویدئویی با اشاره به مصادیق اتهام منتسب‌شده به او گفته بود، عکسی در صفحه اول کیفرخواست به‌عنوان مصداق تبلیغ علیه نظام قرار داده شده بود که «متعلق به من نبود»؛ تصویری که از یک تجمع گرفته شده بود. فراغت در ادامه ویدئو تایید کرده بود که این تصویر می‌تواند شائبه «پرونده‌سازی» علیه او را ایجاد کند.

امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن کرج است. او روز شنبه ۱۲ اسفند ۱۴۰۲ (۲ مارس ۲۰۲۴)، پس از احضار تلفنی به شعبه ۷ بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب کرج و حضور او در این نهاد، بازداشت، تهدید و پس از ساعتی با تودیع قرار وثیقه آزاد شد.

بازپرس پرونده همچنین با صدور قرار «نظارت قضایی»، امید فراغت را به دو سال منع فعالیت در فضای مجازی محکوم کرد. این قرار فراقضایی درحالی صادر شد که اساساً دادسرا و بازپرس وظیفه تعیین مجازات ندارد و بر پایه قوانین مصوب در ایران نمی‌توان از قرار نظارت قضایی به عنوان مجازات استفاده کرد.

۵-۳- نیلوفر حامدی و الهه محمدی، هرکدام به شش سال زندان محکوم شدند

دادگاه تجدید نظر استان تهران، الهه محمدی، خبرنگار روزنامه هم‌میهن و نیلوفر حامدی، خبرنگار روزنامه شرق، را در پرونده انتشار گزارش درباره «مهسا (ژینا) امینی»، مجموعاً به ۱۲ سال زندان محکوم کرد.

شبهه شرق در دو خبر جداگانه به نقل از وکلای الهه محمدی و نیلوفر حامدی نوشت، که این روزنامه‌نگاران، هر کدام به اتهام «اجتماع و تبانی با هدف اقدام علیه امنیت کشور» موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به پنج سال و بابت اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال زندان محکوم شدند. در صورت عدم مختومه شدن این دو پرونده با استناد به بخش‌نامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» که در بهمن ۱۴۰۱ صادر شد، با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، پنج سال از حکم صادرشده علیه الهه محمدی و نیلوفر حامدی، قابل اجراست.

این روزنامه‌نگاران، هردو در این پرونده از اتهام «همکاری با دولت متخاصم» موضوع ماده ۵۰۸ قانون مجازات اسلامی، تبرئه شدند. نیلوفر حامدی و الهه محمدی در دادگاه بدوی بابت این اتهام به ترتیب به هفت و شش سال زندان محکوم شده بودند.

به گفته پرتو برهانپور و حجت کرمانی، وکلای نیلوفر حامدی و شهاب‌الدین میرلوحی، وکیل الهه محمدی، «با توجه به اینکه دو اتهام باقیمانده از شرایط کامل بخشنامه عفو سال ۱۴۰۱ برخوردار است» و «مشمول هیچ یک از مستثنیات بخشنامه عفو مذکور نیست»، باید پرونده این دو روزنامه‌نگار مختومه اعلام شود.

با این حال، این احتمال وجود دارد که قوه قضاییه بدون توجه به بخشنامه عفو بهمن ۱۴۰۱، اقدام به اجرای حکم زندان صادرشده علیه نیلوفر حامدی و الهه محمدی کند؛ مشابه اقدامی که اسفند ۱۴۰۲ (فوریه ۲۰۲۴)، در پرونده روح‌الله نخعی، روزنامه‌نگار محبوس در زندان اوین، انجام داد و حکم حبس صادرشده علیه او را اجرا کرد. در شرایطی که به گفته پرتو برهانپور، وکیل روح‌الله نخعی، پرونده این روزنامه‌نگار پس از پذیرش درخواست اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور و ارسال آن به شعبه هم‌عرض، «اصلاح» و روح‌الله نخعی مشمول بخشنامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» شده بود.

الهه محمدی، خبرنگار روزنامه هم‌میهن و نیلوفر حامدی، خبرنگار روزنامه شرق، هستند. آنها پس از دستگیری و کشته‌شدن «مهسا (ژینا) امینی» در بازداشت ماموران گشت‌ارشاد در تهران، اقدام به انتشار گزارش‌هایی در این ارتباط کردند. نیروهای امنیتی در پی انتشار این گزارش‌ها اقدام بازداشت این دو زن روزنامه‌نگار کردند. الهه محمدی و نیلوفر حامدی، هرکدام پس از تحمل حدود ۱۶ ماه بازداشت موقت، ۱۵ ژوئن ۲۰۲۴ (۲۴ دی ۱۴۰۲)، با تودیع قرار وثیقه ۱۰ میلیارد تومانی از زندان اوین آزاد شدند.

این دو روزنامه‌نگار شرایطی بدون صدور رأی قطعی بیش از یک سال و سه ماه در را در بازداشت موقت سپری کردند که بر پایه ماده ۲۴۲ آیین دادرسی کیفری «مدت بازداشت متهم نباید از حداقل مجازات حبس مقرر در قانون برای آن جرم تجاوز کند و در هر صورت در جرائم موجب مجازات سلب حیات مدت بازداشت موقت از دو سال و در سایر جرائم از یک سال تجاوز نمی‌کند.»

۳-۶- دادگاه مطبوعات؛ مدیران مسئول شرق آنلاین و اعتماد مجرم شناخته شدند

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، مدیران مسئول شرق آنلاین و روزنامه اعتماد را در پرونده‌های جداگانه مجرم شناختند.

سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی با اعلام این خبر، به رسانه‌ها گفت، مهدی رحمانیان، مدیر مسئول شرق به اتهام «نشر اکاذیب» موضوع شکایت عبدالله عبدی، مدیر

عامل شرکت صنایع پتروشیمی امیرآباد مازندران، مجرم شناخته شد. با این حال اعضای هیات منصفه مدیر مسئول شرق را «مستحق تخفیف دانستند».

این پرونده در پی انتشار گزارشی در شرق آنلاین درباره بدهی بانکی و تصرف اراضی میانکاله، توسط شرکت تحت مالکیت عبدالله عبدی و با شکایت او، علیه رسانه شرق گشوده شده بود. مهدی رحمانیان در دفاعیات خود که به صورت مکتوب به دادگاه ارائه شد، منابع گزارش منتشر شده را «خبرگزاری‌ها و اظهارات معاون حقوق عامه دادستان استان مازندران» معرفی کرد.

به گفته اکبر نصراللهی، در جلسه روز دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳ (۱۲ آگوست ۲۰۲۴)، پرونده‌های دو شکایت از بهروز بهزادی، مدیر مسئول روزنامه اعتماد نیز بررسی شد. اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، بهزادی را در هر دو پرونده به اتهام «انتشار مطالب خلاف واقع» مجرم شناختند.

اعضای هیات منصفه جمله «... روسری آدم، کمی عقب برود به آدم بگویند سه میلیون تومان کارت بکش» که در گزارشی با تیتراژ «بازار زنانه فروش‌ها کساد شد» منتشر شده بود را مصداق جرم علیه روزنامه اعتماد معرفی کرد. این پرونده با شکایت «معاونت حقوقی و امور مجلس و دولت فراجا» علیه روزنامه اعتماد گشوده شده بود.

پرونده دوم نیز به دلیل انتشار گزارشی با عنوان «جبران یک میلیارد دلاری ناترازی حاصل از فساد از جیب مردم» در اعتماد، علیه مدیر مسئول این رسانه گشوده شده بود.

به گفته سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، رأی دادگاه رسیدگی در مورد پرونده اتهام‌های مدیر مسئول شرق آنلاین و مدیر مسئول اعتماد که به ریاست قاضی «کریمی» در شعبه نهم دادگاه کیفری یک برگزار شد، بعداً صادر خواهد شد.

۷-۳- دادستان اصفهان علیه مدیر مسئول بویرنیوز اعلام جرم کرد

در پی پوشش خبری تجمعات اعتراضی مردم در استان کهگیلویه و بویراحمد به طرح الحاق دنای شمالی به استان اصفهان توسط وبسایت بویرنیوز و انتشار گزارش‌های انتقادی این رسانه در این ارتباط، دادستانی اصفهان علیه مدیر مسئول بویرنیوز اعلام جرم کرد.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، هفته گذشته و همزمان با روز خبرنگار در ایران، دادستانی اصفهان دست‌کم علیه یک رسانه (بویرنیوز) اعلام جرم کرد و برای مدیر مسئول آن (محمود سپهر) پرونده قضایی تشکیل داد. به گفته یک منبع مطلع، به‌رغم احضار مدیر مسئول بویرنیوز به دادستانی اصفهان، کماکان اتهام یا اتهامات انتسابی به محمود سپهر اعلام نشده است.

روز ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ (۲۰۲۴م)، شورای عالی محیط زیست با حضور ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور سابق، طرح واگذاری منطقه حفاظت شده دنا شمالی به مساحت بیش از ۶۱ هزار هکتار از کهگیلویه و بویراحمد به اصفهان را تصویب کرد.

در پی انتشار خبر تصویب این طرح، تجمعات متعدد اعتراضی در استان کهگیلویه و بویراحمد شکل گرفت. معترضان خواستار لغو این طرح بودند. پس واکنش‌های گسترده به این طرح، غلامرضا تاجگردون، نماینده گچساران در مجلس شورای اسلامی، در مصاحبه با رسانه‌ها اعلام کرد: «واگذاری مدیریت بخشی از منطقه حفاظت شده دنا به استان اصفهان فعلا متوقف شد.»

۸-۳- وزارت راه و شهرسازی از خبرنگار اقتصاد آنلاین شکایت کرد

وزارت راه و شهرسازی در واکنش به انتشار گزارش تحقیقی اقتصاد آنلاین درباره «ایرادات فاحش و اطلاعات اشتباه» سامانه املاک و اسکان این وزارتخانه، از خبرنگار اقتصاد آنلاین شکایت کرد.

اقتصاد آنلاین با انتشار این خبر نوشت، وزارت راه و شهرسازی در واکنش به انتشار گزارش این رسانه با عنوان «حفره بزرگ سامانه املاک و اسکان - ساختمان وزارت راه در دیوار و شیپور آگهی شد»، اقدام به ثبت شکایت از مصطفی عبداللهی نیسیانی، خبرنگار اقتصاد آنلاین کرده است.

روز سه‌شنبه ۳۰ مرداد ۱۴۰۳ (۲۰ آگوست ۲۰۲۴)، اقتصاد آنلاین در گزارشی برای نشان دادن مشکلات و ایرادات سامانه املاک و اسکان، ساختمان وزارت راه و شهرسازی را با تایید سامانه املاک و اسکان در پلتفرم‌های دیوار و شیپور برای فروش قرار داد؛ روندی که نشان می‌داد این سامانه دارای «ایرادات فاحش و اطلاعات اشتباه» است و نیاز به اصلاحات جدی دارد.

با این وجود پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی با انتشار بیانیه‌ای با تایید خبر شکایت از خبرنگار اقتصاد آنلاین درباره علت ثبت شکایت از خبرنگار این رسانه نوشت، اقدام خبرنگار اقتصاد آنلاین «مصادق عناوین مجرمانه کیفی از قبیل جعل سند دولتی، کلاهبرداری، تصرف مال غیر، فروش مال غیر و تشویش افکار عمومی می‌باشد». این وزارتخانه با تاکید بر اینکه از خبرنگار اقتصاد آنلاین شکایت خواهد کرد، با نام بردن از مصطفی عبداللهی نیسیانی نوشت: «وزارت راه و شهرسازی به عنوان متولی این موضوع شکایتی علیه وی تنظیم و وی را مورد پیگرد قانونی قرار خواهد داد.»

وزارت راه و شهرسازی در شرایطی اقدام به شکایت از خبرنگار اقتصاد آنلاین کرد که کمتر از دو هفته قبل، مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، همزمان با روز خبرنگار در ایران، با درخواست انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران مبنی بر «پس گرفتن شکایات نهادهای دولتی از اهالی رسانه به صرف فعالیت رسانه‌ای ایشان» موافقت کرده بود.

۳-۹- دادسرای تبریز علیه فاطمه قلی‌پور، خبرنگار، قرار جلب به دادرسی صادر کرد

شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب شهرستان تبریز، با صدور قرار «جلب به دادرسی» علیه فاطمه قلی‌پور گنجه‌لو، پرونده این خبرنگار پایگاه خبری رکنا را برای صدور رأی به دادگاه ارسال کرد.

فاطمه قلی‌پور با انتشار ابلاغیه ارسال‌شده برای او، در صفحه کاربری خود در ایکس نوشت: ناصر باقری زرین‌قبایی، بازپرس شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب تبریز «به گفته خودشان متوجه بی‌گناهییم بود اما به دلیل فشارهای وارده مجبور به صدور جلب [به دادرسی] و ارسال پرونده به دادگاه شد.» فاطمه قلی‌پور در ادامه این توییت با طرح این پرسش که «چه کسی بر بازپرس با وجدان فشار آورده تا علیه فرد بی‌گناه مجبور به صدور جلب [به دادرسی] شود»، به برخوردهای فراقانونی با خود اعتراض کرد.

قرار جلب دادرسی، اعلام تصمیم بازپرس یا دادیار پرونده مبنی بر ارتکاب جرم توسط متهم است. در صورت صدور قرار جلب به دادرسی توسط مقام قضایی دادسرا، پرونده از این نهاد برای صدور حکم به دادگاه ارسال می‌شود.

روز سه‌شنبه ۱۹ تیر ۱۴۰۳ (۹ جولای ۲۰۲۴)، همزمان با برگزاری مناسک محرم در ایران، پایگاه خبری رکنا خبری با تیتراژ «۲۷ کشته و زخمی در حمله قمه به‌دست‌ها به هیئت عزاداری در خیابان قره‌آغاج تبریز» منتشر کرد؛ خبری که نویسنده آن فاطمه قلی‌پور بود. رکنا در جزئیات این خبر نوشت: «شب گذشته بود که طبق معمول دسته عزاداری در خیابان قره‌آغاج تبریز شروع به عزاداری کرد؛ اما در حین عزاداری، به یک‌باره با حمله گسترده گروهی قمه به‌دست مواجه شد که نتیجه این حمله کشته شدن دو نفر و نیز زخمی شدن ۲۵ نفر دیگر بود که تعدادی زن و کودک که از تماشاگران هیئت بودند در میان زخمی‌شدگان به چشم می‌خورند.»

همزمان با خبرگزاری رکنا، شماری از رسانه‌های دیگر تبریز نیز خبری با جزئیات مشابه را منتشر کردند. با این وجود ساعتی پس از انتشار خبر حمله اشخاصی با قمه به یک هیئت عزاداری در محله قره‌آغاج تبریز، فرماندار و دادستان تبریز، این رویداد را درگیری بین «اراذل و اوباش» و بی‌ارتباط به هیئت عزاداری معرفی و کشته شدن شهروندان در این رویداد را تکذیب کردند.

همزمان فاطمه قلی‌پور به دلیل انتشار این خبر به پلیس فتا احضار شد، مورد بازجویی قرار گرفت و علیه او پرونده قضایی تشکیل شد.

۳-۱۰- فاطمه قلی‌پور، خبرنگار، در یک هفته برای سه پرونده جداگانه به دادسرا احضار شد

فاطمه قلی‌پور گنجه‌لو، خبرنگار پایگاه خبری رکنا، در یک هفته برای سه پرونده جداگانه به شعب مختلف دادسراهای تبریز احضار شد.

صمد باباپور، بازپرس شعبه ۹ بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب تبریز در تاریخ ۲۲ مرداد ۱۴۰۳ (۱۲ آگوست ۲۰۲۴)، قادر جنگ آزمای، بازپرس شعبه ۷ در تاریخ ۲۷ مرداد ۱۴۰۳ (۱۷ آگوست ۲۰۲۴) و ناصر باقری زرین‌قبایی، بازپرس شعبه یک در تاریخ ۲۹ مرداد ۱۴۰۳ (۱۹ آگوست ۲۰۲۴)، با ارسال ابلاغیه‌های جداگانه، فاطمه قلی‌پور را به اتهام «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، به این شعب احضار کردند.

فاطمه قلی‌پور با انتشار ابلاغیه ارسال شده برای او، در صفحه کاربری خود در ایکس خطاب به بابک محبوب علیلو، دادستان تبریز، نوشت: «آقای دادستان تبریز، در این شهر نوشتن حقایق جرم محسوب می‌شود؟ که این همه پرونده قضائی بر علیه‌م تشکیل می‌شود. بعد از تشکیل پرونده به دلیل نشر خبر حمله به هیئت عزاداری در هفته گذشته سه ابلاغ از سه شعبه مختلف برآیم آمده.»

اشاره فاطمه قلی‌پور به تشکیل پرونده علیه این خبرنگار به دلیل انتشار خبر حمله اشخاصی با «قمه» به یک هیئت عزاداری در محله قره‌آغاج تبریز، مربوط به حادثه‌ای در تیرماه سال جاری است. در این پرونده، هفته گذشته شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب شهرستان تبریز، با صدور قرار «جلب به دادرسی»، پرونده تشکیل شده علیه فاطمه قلی‌پور را برای صدور رأی به دادگاه ارسال کرد.

قرار جلب دادرسی، اعلام تصمیم بازپرس یا دادیار پرونده مبنی بر وجود شواهد ارتکاب جرم توسط متهم است. در صورت صدور قرار جلب به دادرسی توسط مقام قضایی دادسرا، پرونده از این نهاد برای صدور حکم به دادگاه ارسال می‌شود.

روز سه‌شنبه ۱۹ تیر ۱۴۰۳ (۹ جولای ۲۰۲۴)، همزمان با برگزاری مناسک محرم در ایران، پایگاه خبری رکنا خبری با تیتیر «۲۷ کشته و زخمی در حمله قمه به دست‌ها به هیئت عزاداری در خیابان قره‌آغاج تبریز» منتشر کرد؛ خبری که نویسنده آن فاطمه قلی‌پور بود.

همزمان با خبرگزاری رکنا، شماری از رسانه‌های دیگر تبریز نیز خبری با جزئیات مشابه را منتشر کردند. با این وجود ساعتی پس از انتشار خبر حمله اشخاصی با قمه به یک هیئت عزاداری در محله قره‌آغاج تبریز، فرماندار و دادستان تبریز، این رویداد را درگیری بین «اراذل و اوباش» و بی‌ارتباط به هیئت عزاداری معرفی و کشته شدن شهروندان در این رویداد را تکذیب کردند.

همزمان فاطمه قلی‌پور به دلیل انتشار این خبر به پلیس فتا احضار شد، مورد بازجویی قرار گرفت و علیه او پرونده قضایی تشکیل شد.

دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر از شیدا حسن زهی و محمدیاسین جلال زهی، خبرنگاران پایگاه خبری «میارجل»، به دلیل تهیه خبر از مشکلات خدمات دهی بخش دیالیز بیمارستان خاتم الانبیای این شهرستان شکایت کرد.

پایگاه خبری دیار عیار که اخبار استان سیستان و بلوچستان را منتشر می‌کند، خبر داد که کارکنان بیمارستان خاتم الانبیای ایران شهر، با محمدیاسین جلال زهی را در جریان تهیه گزارش از مشکلات بخش دیالیز این بیمارستان «برخورد فیزیکی کرده و اقدام به توقیف تجهیزات تصویربرداری این خبرنگار کرده‌اند.»

به نوشته دیار عیار، نماینده حقوقی دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر از محمدیاسین جلال زهی و شیدا حسن زهی به اتهام «انتشار مطالب کذب و توهین آمیز علیه دانشگاه و بیمارستان خاتم الانبیای شهرستان ایران شهر به جهت تشویش اذهان عمومی و ضرر به موقعیت اجتماعی مسئولین طرح شکایت کرده است.»

دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر در شرایطی اقدام به شکایت از خبرنگاران میارجل کرده است که مدتی قبل، مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، همزمان با روز خبرنگار در ایران، با درخواست انجمن صنفی روزنامه نگاران استان تهران مبنی بر «پس گرفتن شکایات نهادهای دولتی از اهالی رسانه به صرف فعالیت رسانه‌ای ایشان» موافقت کرده بود.

۱۲-۳- به‌رغم پایان دوران محکومیت، سهیل عربی، وبلاگ‌نویس، کماکان در تبعید به سر می‌برد

سهیل عربی، وبلاگ‌نویس، عکاس و فعال حقوق بشر، به‌رغم پایان دوران محکومیت‌اش در شرایطی فراقانونی کماکان در شهر برازجان در تبعید به سر می‌برد.

به گفته یک منبع مطلع، سهیل عربی در شرایطی وارد هفدهمین ماه از زمان تبعید در برازجان شده است که او در دوران تحمل زندان، هشت ماه بیش از حکم صادرشده علیه او حبس تحمل کرد. پس از آزادی از زندان مقام‌های شعبه اجرای احکام به سهیل عربی وعده دادند که هشت ماه حبس فراقانونی تحمیل شده به این وبلاگ‌نویس از دوران تبعید دو ساله‌اش، کم خواهد شد؛ وعده‌ای که دستگاه قضایی جمهوری اسلامی کماکان به آن عمل نکرده است.

سهیل عربی آبان ۱۴۰۰ (نوامبر ۲۰۲۱) پس از تحمل حدود هشت سال حبس از زندان رجایی‌شهر کرج آزاد شد. او ابتدا برای تحمل دو سال حکم تبعید صادرشده علیه او، به برازجان در استان بوشهر اعزام شد؛ اما حدود دو ماه بعد به تهران احضار شد و تبعید او به تعویق افتاد. با آغاز اعتراضات زن، زندگی، آزادی در سال ۲۰۲۲، سهیل عربی بار دیگر بازداشت شد و تا اسفند ۱۴۰۱ را در زندان گذراند.

اردیبهشت ۱۴۰۲ (می ۲۰۲۳)، شعبه یک اجرای احکام کیفری دادسرای عمومی ناحیه ۳۳ تهران، بار دیگر سهیل عربی را برای تحمل دوران تبعید در برازجان فراخواند. سهیل عربی اکنون به‌رغم ابتلا به بیماری فشار خون و تحمل عوارض ناشی از شکنجه‌های روانی و جسمی تحمیل شده به این وبلاگ‌نویس در دوران زندان، کماکان در شهر برازجان در تبعید به سر می‌برد.

به‌رغم تداوم تبعید در برازجان و فشارهای امنیتی و قضایی اعمال شده بر سهیل عربی، او کماکان یکی از پرکارترین کنشگران حوزه حقوق بشر در داخل ایران است. شبکه‌های اجتماعی سهیل عربی -به‌ویژه صفحه اینستاگرام و کانال تلگرام او- روزانه با اخبار زندانیان و موارد نقض حقوق شهروندان ایرانی به‌روز می‌شود.

۱۳-۳- دادگاه رسیدگی به اتهامات همدلی زنجان برگزار شد

دادگاه رسیدگی به اتهامات پایگاه خبری «همدلی زنجان» در شرایطی غیر قانونی -بدون حضور هیات منصفانه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی و به‌شکل غیر علنی- برگزار شد.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، دادگاه رسیدگی به اتهامات احمد اسدی، مدیر مسئول پایگاه خبری همدلی زنجان، در شرایطی بدون حضور هیات منصفه و به‌شکل غیرعلنی برگزار شد که مطابق اصل ۱۶۸ قانون اساسی و ماده ۳۴ قانون اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹، دادگاه‌های مطبوعاتی باید علنی و با حضور هیات منصفه برگزار شود.

این پرونده در پی بازنشر گزارش ارسال شده از سوی شهروندخبرنگاران زنجانی درباره «تخلفات و گلیه‌های شهروندان از شیوه خدمات‌رسانی شماری از پزشکان» در این رسانه و با شکایت دو پزشک علیه مدیر مسئول همدلی زنجان گشوده شده بود.

برگزاری دادگاه‌های مطبوعاتی به‌شکل غیر علنی، پرتکرارترین تخلف دستگاه قضایی جمهوری اسلامی است؛ تخلفی که طی سال‌های گذشته به شکل مستمر تکرار شده است. بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاعی، از آغاز سال ۲۰۲۴ میلادی تاکنون، دستگاه قضایی جمهوری اسلامی ایران در ۵۳ پرونده مطبوعاتی اقدام به برگزاری دادگاه کرده که هیچ‌کدام از این دادگاه‌ها علنی برگزار نشده است. در همین دوره زمانی، ۳۱ پرونده مطبوعاتی نیز بدون حضور هیات منصفه برگزار شده است.

یافته‌های دفاع از جریان آزاد اطلاعات نشان می‌دهد، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی -برخلاف قانون مطبوعات- در الگویی هدفمند از رسیدگی به بخشی از پرونده‌های رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران سر باز می‌زنند و این پرونده‌ها عمدتاً برای دادرسی به دادگاه‌های کیفری دو و انقلاب ارسال می‌شوند.

علت عدم دادرسی پرونده‌های فعالان رسانه‌ای در دادگاه‌های مطبوعاتی را باید در سازوکار سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در ایران جستجو کرد. جمهوری اسلامی تلاش می‌کند، با استفاده از الگویی فراقانونی برگزاری دادگاه‌های فعالان رسانه‌ای را عمدتاً در دادگاه‌های کیفری و انقلاب انجام دهد، آمارهای رسمی پرونده‌های مطبوعاتی را کم کند و با انتساب اتهامات پرابهام و ظاهراً بی‌ارتباط به فعالیت رسانه‌ای به روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها، در کنار سرکوب اطلاع‌رسانی مستقل در ایران، کشف الگوهای سرکوب و مستندسازی موارد نقض حقوق اهالی رسانه را دچار اختلال کند.

۱۴-۳- اجلال قوامی، روزنامه‌نگار، هدف حمله با چاقو قرار گرفت

اجلال قوامی، روزنامه‌نگار ساکن سنندج، عصر روز چهارشنبه ۷ شهریور ۱۴۰۳ (۲۹ آگوست ۲۰۲۴)، از سوی افرادی مسلح به چاقو مورد ضرب و جرح قرار گرفت و پس از زخمی شدن به بیمارستان منتقل شد.

اجلال قوامی، با انتشار این خبر، در صفحه اینستاگرام خود نوشت: «ساعاتی پیش از سوی افراد مشخصی با چاقو مورد حمله قرار گرفتم و از ناحیه داخلی دچار جراحات شدم». این روزنامه‌نگار توضیح بیشتری درباره هویت مهاجمانی که او آنها را «افراد مشخص» معرفی کرد، نداد. اجلال قوامی پس از این رویداد به بیمارستان کوثر سنندج منتقل و بستری شد.

اجلال قوامی، یک روز پس از این رویداد، با انتشار توییتی در صفحه کاربری خود در ایکس [نوشت](#) که مهاجمان در جریان حمله به او، فریاد می‌زدند: «همه فعالان مدنی و سیاسی کردستان را که ادعای مخالفت و اپوزیسیونی دارند را می‌کشیم. این را همه بدانند». با استناد به توییت اجلال قوامی، به نظر می‌رسد حمله‌کنندگان به او، از ماموران امنیتی یا شهروندان حامی جمهوری اسلامی ایران بوده‌اند.

اجلال قوامی، روزنامه‌نگار ساکن سنندج در استان کردستان است. او پیش‌تر به دلیل انتشار یادداشت‌های انتقادی از نظام جمهوری اسلامی ایران، تجربه برخوردهای قضایی و امنیتی را دارد.

۱۵-۳- از حضور شماری از خبرنگاران در جلسه معارفه وزیر ارتباطات جلوگیری شد

شماری از خبرنگاران با انتشار پست‌هایی در شبکه‌های اجتماعی از برگزاری مراسم معارفه ستار هاشمی، وزیر ارتباطات، بدون حضور خبرنگاران خبر دادند. آنها نوشتند جلوگیری از حضور خبرنگاران در این جلسه به دستور محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور، انجام شده است.

طی روزهای گذشته حضور پسر محمدرضا عارف در جلسه معارفه وزیر صنعت، معدن و تجارت (صمت) در دولت چهاردهم، واکنش برانگیز شده بود. شماری از روزنامه‌نگاران، شهروندان و فعالان

سیاسی از حضور فرزند یک مقام سیاسی در جلسه‌ای دولتی صرفاً به دلیل ارتباط خانوادگی با معاون اول رئیس‌جمهور، انتقاد کرده بودند.

امروز ۱۰ شهریور ۱۴۰۳ (۳۱ آگوست ۲۰۲۴)، شماری از خبرنگاران با انتشار پست‌هایی در شبکه‌های اجتماعی نوشتند که دعوت از آنها برای حضور در جلسه معارفه ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، ابطال شده است. ایمان بیک، سردبیر روزنامه فناوری اطلاعات، یکی از این روزنامه‌نگاران بود. او در صفحه کاربری خود در ایکس نوشت: «امروز معارفه وزیر جدید ارتباطات ستار هاشمی بود که قرار بود بریم. الان اعلام کردن که خبرنگار نباشه توی مراسم». آقای بیک بدون نام بردن از محمدرضا عارف، در ادامه این توییت نوشت: «احتمالاً برخی از دوستان میخوان با فرزندان‌شون بیان خبرنگار نباشه بهتره.»

سونیا سراب‌پور، خبرنگار روزنامه شرق، دیگر خبرنگاری بود که از ابطال دعوت خود به مراسم معارفه وزیر جدید ارتباطات خبر داد. او در این ارتباط در ایکس نوشت: «امروز معارفه ستار هاشمی با حضور آقای عارف و خبرنگاران بود. الان زنگ زدن گفتن آقای عارف نمیخوان خبرنگاری تو مراسم باشه! حتما بودن فرزند ژن خوبشون تو مراسم کافیه!». خانم سراب‌پور در ادامه این توییت با منشن کردن صفحه منصوب به مسعود پزشکیان در ایکس، نوشت: «آقای پزشکیان فک می‌کردم در دولت جدید سیاست‌های گزینشی خبرنگار دعوت کردن تموم می‌شه اما گویا در بر همون پاشنه می‌چرخه.»

اما علی‌رضا خامسیان، معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر محمدرضا عارف، اخبار منتشرشده درباره عدم حضور خبرنگاران در جلسه معارفه وزیر ارتباطات را تکذیب کرد و در ایکس نوشت: «دوستان خوبم در رسانه‌ها نقل و قول‌های غیر دقیق را اصالت ندهند.»

با این وجود علی معینی، خبرنگار وب‌سایت «دیجیاتو»، با تایید اخبار منتشرشده درباره ابطال دعوت از شماری از خبرنگاران به جلسه معارفه وزیر جدید وزارت ارتباطات، در ایکس نوشت: «برای مراسم تودیع و معارفه وزیر سابق و جدید ارتباطات، رسانه‌ها رو دعوت کردن اما امروز گفتن پیشمون شدید لازم نیست بیاید. منطقی هم هست. ژن خوب باشه دیگه جایی برای خبرنگار نمی‌مونه.»

استفاده از اصطلاح «ژن خوب» توسط علی معینی، اشاره به حمیدرضا عارف، فرزند محمدرضا عارف دارد. سال‌ها قبل حمیدرضا عارف، در مصاحبه‌ای ویدئویی در پاسخ به اتهام استفاده از رانت پدرش برای فعالیت‌های اقتصادی‌اش، توانایی‌های خود را به ارث رسیدن «ژن و خون خوب» از پدر و مادرش معرفی کرده بود. پس از این مصاحبه اصطلاح «ژن خوب» وارد ادبیات سیاسی ایران شد. اکنون اصطلاح ژن خوب را می‌توان معادل اصطلاح «آقازاده» در ادبیات سیاسی ایران معرفی کرد.

۱۶-۳- پس از اعتراض دادستانی، پرونده مرضیه محمودی بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت

در پی اعتراض دادستانی فرهنگ و رسانه به حکم تبرئه مرضیه محمودی، پرونده تشکیل شده علیه این روزنامه‌نگار اقتصادی بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت. این پرونده به دلیل بازنشر گزارش بی‌بی‌سی جهانی درباره شیوه جان‌باختن «نیکا شاکرمی» و انتشار توییت‌هایی در این ارتباط علیه مرضیه محمودی گشوده شده بود.

مرضیه محمودی با انتشار توییتی در صفحه کاربری‌اش در ایکس، با اعلام این خبر نوشت: «دو ماه قبل برای پرونده‌ای درباره نیکا شاکرمی دادگاهی و البته تبرئه شدم. اما امروز متوجه شدم دادسرای فرهنگ و رسانه روی این حکم اعتراض زده و پرونده دوباره به جریان افتاده!»

روز ۱۲ اردیبهشت (یک می) سال جاری و در پی واکنش‌ها به انتشار گزارش بی‌بی‌سی جهانی درباره شیوه جان‌باختن نیکا شاکرمی، دادستانی تهران علیه دست‌کم چهار روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای اعلام جرم کرد. مرضیه محمودی، عسل داداش‌لو، هادی کسای‌زاده و محمد پارسی، روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای بودند که پس از بازنشر گزارش بی‌بی‌سی و انتشار توییت‌هایی درباره نیکا شاکرمی، توسط دادستانی تهران احضار و علیه آنها پرونده قضایی تشکیل شد.

پیش‌تر خبرگزاری بی‌بی‌سی با انتشار گزارشی با عنوان «آخرین نفس نیکا»، روایتی جدید از شیوه «قتل» نیکا شاکرمی، یکی از جان‌باختگان اعتراضات «زن، زندگی، آزادی» در سال ۱۴۰۱، منتشر کرده بود. این گزارش واکنش‌های فراوانی را در میان شهروندان و اهالی رسانه در ایران در پی داشت.

با به جریان افتادن دوباره پرونده قضایی علیه مرضیه محمودی و در صورت صدور حکم محکومیت در این پرونده، حکم تعلیقی این روزنامه‌نگار که پیش‌تر در پرونده‌ای دیگر علیه او صادر شده بود نیز اجرا خواهد شد.

مهر ۱۴۰۲ (اکتبر ۲۰۲۲)، دادگاه تجدید نظر استان تهران، مرضیه محمودی را به ۲۴ میلیون تومان جزای نقدی و یک سال تبعید به تربت جام در استان خراسان رضوی محکوم کرد. دادگاه این حکم را به مدت یک سال تعلیق کرد. این پرونده با شکایت حمید رسایی، نماینده اصولگرای مجلس شورای اسلامی، علیه خانم محمودی تشکیل شده بود.

۱۷-۳- خبرنگار رکنا از جلسه وزیر جدید علوم اخراج شد

خبرنگار و تصویربردار پایگاه خبر رکنا به‌رغم دعوت اولیه به جلسه حسین سیمایی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، با اعضای شورای عالی فرهنگستان علوم، با رفتاری غیر حرفه‌ای و نامحترمانه از این جلسه اخراج شدند.

رکنا با اعلام این خبر، در وبسایت این پایگاه خبری نوشت: «خبرنگار و تصویربردار رکنا برای حضور در جلسه حسین سیمایی، وزیر علوم، با اعضای شورای عالی علمی فرهنگستان علوم دعوت شدند. خبرنگار و تصویربردار سر ساعت در محل حاضر شدند و در سالن در حال تهیه گزارش تصویری و مکتوب بودند که مدیر روابط عمومی فرهنگستان علوم پزشکی مانع از تهیه گزارش خبرنگار شد».

به نوشته رکنا، مدیر روابط عمومی فرهنگستان علوم، با «لحنی نامناسب» خبرنگار و تصویربردار را از سالن برگزاری جلسه اخراج کرد و «خودش روی صندلی خبرنگار نشست». مدیر روابط عمومی فرهنگستان علوم در پاسخ به سوال خبرنگار رکنا مبنی بر دلیل ممانعت از انجام وظایف حرفه‌ایش گفت: «من اینجا رئیس هستم و شما را بیرون می‌کنم. فقط به همین علت است.»

اختلال در فعالیت حرفه‌ای خبرنگار و تصویربردار پایگاه خبر رکنا در شرایطی اتفاق افتاد است که طی روزهای گذشته نیز شماری از خبرنگاران با انتشار پست‌هایی در شبکه‌های اجتماعی نوشتند که دعوت از آنها برای حضور در جلسه معارفه ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، باطل شده است. این خبرنگاران اعلام کردند که جلوگیری از حضور خبرنگاران در این جلسه به دستور محمدرضا عارف، معاون اول رئیس جمهور، انجام شده است.

۱۸-۳- مهتا صدری، خبرنگار، به جزای نقدی محکوم شد

مهتا صدری، خبرنگار پایگاه خبری «گیلان صدر»، که به دلیل اظهار نظر درباره سقوط پرابهام هلی‌کوپتر حامل ابراهیم رئیسی و همراهانش، بازداشت شده بود، به شش میلیون تومان جزای نقدی بدل از شش ماه حبس محکوم شد.

پایگاه خبری انصافیوز با انتشار خبر محکومیت مهتا صدری، به نقل از این خبرنگار نوشت که او به دلیل اظهار نظر درباره کشته‌شدن ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور سابق ایران، روز ۵ خرداد ۱۴۰۳ (۲۵ می ۲۰۲۴) پس از احضار به دادسرا بازداشت شد، ۱۵ روز را در بازداشت سپری کرد، طی این مدت دسترسی به وکیل نداشت و دادگاه رسیدگی به پرونده مهتا صدری تنها سه روز پس از بازداشت و بدون حضور وکیل این فعال رسانه‌ای برگزار شد.

مهتا صدری در گفت‌وگو با انصافیوز بازداشت خود را «حاصل کار رسانه‌ای و فضا سازی برخی ارگان‌ها و گروه‌های تندرو» در استان گیلان معرفی کرد. به گفته مهتا صدری، او در این پرونده به «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی و «نشر اکاذیب به با هدف تشویش اذهان عمومی» موضوع ماده ۷۴۶ از این قانون متهم شد. نهایتاً دادگاه بدوی مهتا صدری را از اتهام نشر اکاذیب تبرئه و به اتهام تبلیغ علیه نظام به شش میلیون تومان جزای نقدی بدل از شش ماه حبس محکوم کرد.

پس از کشته شدن ابراهیم رئیسی در رویداد پرابهام سقوط هلی‌کوپتر حامل او همراهانش در شهرستان ورزقان، جمهوری اسلامی ایران موجی وسیع از اختلال در اطلاع‌رسانی پیرامون این رویداد را آغاز کرد. نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی اقدام به احضار، بازداشت و تشکیل پرونده علیه شماری از روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای کردند که اظهارنظری متفاوت از روایت رسمی حاکمیت از این رویداد منتشر کرده بودند.

۱۹-۳- به‌رغم ابتلا به بیماری، حکم زندان سعید شفیعی اجرا شد

سعیده شفیعی، روزنامه‌نگار و داستان‌نویس، روز جمعه ۱۶ شهریور ۱۴۰۳ (۶ سپتامبر ۲۰۲۴)، به‌رغم ابتلا به بیماری برای تحمل ادامه حبس به زندان اوین بازگشت.

حسن همایون، همسر سعیده شفیعی، با اعلام این خبر در صفحه کاربری خود در ایکس نوشت: «سعیده شفیعی، به‌رغم بیماری امروز جمعه ۱۶ شهریور به زندان بازگشت، به کیفر روزنامه‌نگاری. محنت زندان بیماری‌اش را تشدید می‌کند. عمیقاً نگران حال جگرگوشه‌ام هستم. مسئولیت سلامت جان همسرم به عهده مقامات قضایی است.»

سعیده شفیعی نیز دو روز پیش از بازگشت به زندان، در توییتی نوشته بود: «مرا روز جمعه ۱۶ شهریور برای سومین بار به زندان می‌برند. از ۱۲ اسفند سال قبل به دلیل بیماری، کیفر زندان تعلیق شد؛ اما تصمیم جدید پزشکی قانونی و مقامات قضایی بازگشتم به زندان است؛ درحالی‌که بیماری‌ام اصلاً بهتر نشده است.»

سعیده شفیعی روز ۱۲ اسفند ۱۴۰۲ (۲ مارس ۲۰۲۴)، با توقف اجرای حکم و برای پیگیری روند درمان بیماری‌اش، آزاد شده بود. او از روز ۲۸ آبان ۱۴۰۲ (۱۹ نوامبر ۲۰۲۳) در حال تحمل حکم زندان صادرشده علیه این روزنامه‌نگار بود.

آگوست ۲۰۲۳ (شهریور ۱۴۰۲)، شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، سعیده شفیعی را به «اتهام تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به تحمل هفت ماه و ۱۶ روز حبس و بابت اتهام «اجتماع و تبانی با هدف اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰ از این قانون، به تحمل سه سال و شش ماه زندان محکوم کرد.

این روزنامه‌گار در این پرونده به‌عنوان مجازات تکمیلی، به دو سال منع عضویت در گروه و دسته‌جات سیاسی و اجتماعی و دو سال منع خروج از کشور نیز محکوم شد. این حکم سپتامبر ۲۰۲۳، عیناً در شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران تایید شد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، سه سال و هفت ماه و ۱۶ روز از حکم حبس صادرشده علیه سعیده شفیعی قابل اجرا خواهد بود.

با اجرای حکم زندان سعیده شفیعی، شمار روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای محبوس در زندان‌های ایران به ۱۰ تن رسید. اکنون نسرين حسنی در بجنورد، پریسا صالحی در کرج و ویدا ربانی، شیرین سعیدی، صبا آذریک، کامیار فکور، روح‌الله نخعی، یاشار سلطانی و فواد صادقی در تهران، زندانی‌اند.

۲۰-۳- دادگاه مطبوعات؛ یک روزنامه‌نگار و سه مدیر مسئول مجرم شناخته شدند

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، عباس عبدی، روزنامه‌نگار، بهزاد بهزادی، مدیر مسئول روزنامه اعتماد، ناصر قدیری رازلیقی، مدیر مسئول روزنامه راه مردم و بابک امینی، مدیر مسئول پایگاه خبری بولتن نیوز را مجرم شناختند.

اکبر نصراللهی، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، با اعلام خبر صدور قرار مجرمیت علیه عباس عبدی و بهزاد بهزادی، به خبرگزاری ایرانا گفت، آقای عبدی به دلیل انتشار یادداشتی در روزنامه اعتماد با عنوان «خطرناکی پاسخ دادن و ندادن» و مدیر مسئول اعتماد به دلیل انتشار این یادداشت، به اتهام «نشر مطالب خلاف واقع و قانون اساسی» مجرم شناخته شدند.

عباس عبدی، روز ۲۶ فروردین ۱۴۰۳ (۱۴ آوریل ۲۰۲۴) -چند روز پس از حمله به کنسولگری ایران در سوریه که در شماری از نظامیان ایرانی کشته شدند- در یادداشتی با عنوان «خطرناکی پاسخ دادن و ندادن» که در روزنامه اعتماد منتشر شد، نوشت: «برخلاف تصور رایج معتقدم که حمله اسرائیل در اصل واکنشی بوده است و نیازی به پاسخ و واکنش ایران ندارد. درست یا نادرست، آنان حداقل بخشی از این وضع را محصول سیاست‌های ایران می‌دانند و اقدامات خود را واکنشی به این وضعیت معرفی می‌کنند. پس معتقدم که نیازی به پاسخ نظامی ایران نیست.»

هیات منصفه دادگاه مطبوعات بخش‌هایی از یادداشت عباس عبدی را مصداق انتشار «مطالب خلاف واقع و قانون اساسی» معرفی کرد. اعضای هیات منصفه همزمان با مجرم شناختن عباس عبدی و بهزاد بهزادی، آنها را مستحق تخفیف ندانستند.

دادگاه مطبوعات همچنین در جلسه روز ۱۹ شهریور، بهزاد بهزادی را در پرونده دیگری نیز مجرم شناخت. به گفته سخنگوی این نهاد: «در این پرونده مدیر مسئول اعتماد به تخلف از مصوبه شورای عالی امنیت ملی در تاریخ ۶ تیر ۱۴۰۳ در مورد انتخابات ریاست جمهوری اخیر متهم است. در این پرونده هم هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی به اتفاق آراء، وی را به علت تکرار تخلف مشابه مجرم شناختند و مستحق تخفیف ندانستند.»

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی همچنین با بررسی پرونده‌های ناصر قدیری رازلیقی، مدیر مسئول روزنامه راه مردم و بابک امینی، مدیر مسئول پایگاه خبری بولتن نیوز، این

دو فعال رسانه‌ای را نیز به اتهام «نشر اکاذیب» موضوع شکایت شرکت «اتحادسازان طبیعت» و اشخاص حقیقی به نام‌های پرویز نجفیان، سعید دهقان نیری، داود خلجستانی، محمدحسن مرادی، محمد حسن علمداری و اسحاق خاکی، مجرم شناختند و مستحق تخفیف نداستند.

اعضای هیات منصفه، انتشار گزارشی در روزنامه راه مردم در تاریخ ۲۲ آبان ۱۴۰۲ (۱۳ نوامبر ۲۰۲۳) با عنوان «چند مدیر بانک مسکن ۲۰ هزار میلیارد تومان زمین مرغوب را در شهریار بین خودشون و بر و بیج تقسیم کردند» و منتشر شدن گزارشی مشابه در بولتن‌نیوز با عنوان «برخی از اعضای هیات مدیره و عامل قبلی زمین گرفتن مفتی در بانک مسکن ول کن این بانک نیستند» را مصداق «نشر اکاذیب» معرفی کردند.

۲۱-۳- بی‌اعتنایی مدیران خراسان به مطالبات روزنامه‌نگاران ادامه دارد

به‌رغم گذشت بیش از دو هفته از زمان ارسال نامه‌ای مشترک توسط ۱۶ تن از کارکنان سابق و کنونی موسسه خراسان، مبنی بر تسویه بدهی‌های این نهاد رسانه‌ای به روزنامه‌نگاران‌اش، کماکان مدیران این نهاد از انجام تعهدات مالی خود سر باز می‌زنند.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، حسین سعیدی، مدیر عامل و مدیر مسئول کنونی موسسه خراسان و محمدسعید احدیان، مدیر مسئول سابق این نهاد رسانه‌ای، به‌رغم اعتراض روزنامه‌نگاران و کارکنان خراسان به عدم بازپرداخت اقساط وام‌های اخذ شده توسط موسسه خراسان به نام کارکنانش، کماکان نسبت انجام تعهداتشان بی‌اعتنا هستند.

پیش‌تر سه تن از کارکنان سابق و کنونی روزنامه خراسان در گفت‌وگو با دفای با تایید توقف بازپرداخت اقساط وام‌های دریافت شده توسط این روزنامه، تاکید کرده بودند که این اقدام باعث ایجاد مشکلات مالی و قضایی متعدد برای روزنامه‌نگاران سابق و کنونی این رسانه شده است.

پس از پیگیری دفای از محمدسعید احدیان، مدیر مسئول سابق روزنامه خراسان، او جوابیه منتشر شده از سوی خود در روزنامه شرق را منبع پاسخ به سوالات دفای معرفی کرد. احدیان در این جوابیه با تایید دریافت وام به نام روزنامه‌نگاران و کارکنان موسسه خراسان، ادعا کرده بود که تمامی اقساط تا یک سال پس از تودیع او از این سمت تسویه شده است.

با این وجود، بر پایه نامه‌ای که به امضای ۱۶ تن از کارکنان سابق و کنونی موسسه خراسان رسیده و نسخه‌ای از آن در اختیار دفای قرار گرفته است، کماکان اقساط وام‌های گرفته شده بین سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰، بازپرداخت نشده است؛ وام‌هایی که در زمان مدیریت محمدسعید احدیان بر موسسه خراسان و به نام کارکنان و خانواده‌های آنها از بانک «قرض‌الحسنه مهر ایران» دریافت شده است.

روزنامه خراسان طی سال‌های گذشته به دلیل آنچه مشکلات مالی معرفی شده، ابتدا از پرداخت به‌موقع دستمزد کارکنان و روزنامه‌نگارانش سر باز زد. پس از اعتراض روزنامه‌نگاران این رسانه، مدیران روزنامه خراسان با وعده بازپرداخت به‌موقع اقساط، به نام روزنامه‌نگاران این رسانه اقدام به دریافت وام از بانک «قرض‌الحسنه مهر ایران» کردند تا بتوانند دستمزد کارکنان خود را بپردازند. با این وجود اکنون مدیران این روزنامه از بازپرداخت اقساط وام‌ها امتناع می‌کنند.

۲۲-۳- احمد زیدآبادی به دادسرای فرهنگ و رسانه احضار شد

دادسرای فرهنگ و رسانه تهران با ارسال ابلاغیه‌ای، احمد زیدآبادی، روزنامه‌نگار و زندانی سیاسی سابق را احضار کرد. این پرونده در پی شرکت احمد زیدآبادی در مناظره‌ای در ارتباط با اعتراضات سال ۱۳۸۸ (۲۰۰۹) علیه این روزنامه‌نگار گشوده شد.

احمد زیدآبادی روز ۲۱ شهریور ۱۴۰۳ (۱۱ سپتامبر ۲۰۲۴)، با انتشار یادداشتی با عنوان «کالبدشکافی نشر اکاذیب»، ضمن تایید احضار خود به دادسرای فرهنگ و رسانه، نوشت که اتهام او در این پرونده «نشر اکاذیب» عنوان شده است.

احمد زیدآبادی که خود از بازداشت‌شدگان و محکومان مرتبط با اعتراضات سال ۱۳۸۸ موسوم به «جنبش سبز» است، هفته گذشته با حضور در مناظره‌ای که طرف مقابل آن، «مهدی طائب»، رئیس قرارگاه عمار و برادر حسین طائب، رئیس سابق سازمان اطلاعات سپاه، بود، به بازخوانی رویدادهای این اعتراضات پرداخت و نسبت به اعمال شکنجه علیه خود، تداوم حبس خانگی میرحسین موسوی و زهرا رهنورد و قتل بازداشت‌شدگان در بازداشت‌گاه‌ها اعتراض کرد؛ مناظره‌ای که واکنش‌های گسترده‌ای را در شبکه‌های اجتماعی و هم‌چنین رسانه‌ها و شبه‌رسانه‌های حامی جمهوری اسلامی برانگیخت.

همزمان یک کانال تلگرامی نزدیک به نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی که گفته می‌شود زیر نظر سپاه قدس فعالیت می‌کند، با انتشار خبری اعلام کرد که دادستان تهران پس از انتشار ویدئوی مناظره احمد زیدآبادی و مهدی طائب، اقدام به اعلام جرم علیه این روزنامه‌نگار کرد.

۲۳-۳- با اعتراض مدیرعامل پالایشگاه بیدبلند، پرونده لیلا مرگن بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت

به‌رغم صدور قرار منع تعقیب در پرونده شکایت پالایشگاه بیدبلند خلیج فارس از لیلا مرگن، با اعتراض مدیر عامل این پالایشگاه، پرونده این روزنامه‌نگار حوزه منابع طبیعی بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت.

لیلا مرگن با انتشار تویییتی در صفحه کاربری‌اش، اعلام کرد که ابلاغیه اعتراض محمود امین‌نژاد، مدیر عامل پالایشگاه بیدبلند خلیج فارس، به قرار منع تعقیب صادرشده در پرونده شکایت این نهاد دولتی از او، در سامانه ثنا ثبت شده است.

خانم مرگن که روزنامه‌نگار حوزه منابع طبیعی و محیط زیست است، حدود سه سال پیش با انتشار گزارشی در وبسایت انتخاب، از تخلفات محمود امین‌نژاد در پالایشگاه بیدبلند خلیج فارس خبر داده بود. در این گزارش با اشاره به تصرف اراضی ملی توسط پالایشگاه بیدبلند، از نبود امکان‌سنجی‌های زیست محیطی درباره احداث پالایشگاه به دلیل نبود آب کافی در این منطقه انتقاد شده بود.

پس از انتشار گزارش لیلا مرگن در سایت انتخاب -که بعدها از وبسایت این رسانه حذف شد- محمود امین‌نژاد، مدیر عامل پالایشگاه بیدبلند خلیج فارس از این روزنامه‌نگار شکایت کرد. مرگن در این پرونده به «توهین، افترا و نشر اکاذیب» متهم شد؛ پرونده‌ای که در آن نهایتاً قرار منع تعقیب صادر شد.

با این وجود پس از اعتراض مدیر عامل پالایشگاه بیدبلند به این حکم، پرونده بار دیگر در نوبت دادرسی قرار گرفت. مدیر عامل پالایشگاه بیدبلند در شرایطی اقدام به شکایت از لیلا مرگن کرده است که مدتی قبل، مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، همزمان با روز خبرنگار در ایران، با درخواست انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران مبنی بر «پس گرفتن شکایات نهادهای دولتی از اهالی رسانه به صرف فعالیت رسانه‌ای ایشان» موافقت کرده بود. همچنین وزیر جدید نفت نیز در اولین روز کاری خود اعلام کرد که شکایت‌هایی که پیش‌تر از سوی این وزارتخانه علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌های ایرانی ثبت شده است، پس گرفته خواهد شد.

۲۴-۳- رئیس دیوان عالی کشور، مریم شبانی را تهدید به برخورد قضایی کرد

در پی انتقاد مریم شبانی از حضور ماموران گشت ارشاد در خیابان‌های ایران که در جریان اولین نشست خبری مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، بیان شد، محمدجعفر منتظری، رئیس دیوان عالی کشور، این خبرنگار را تهدید به «برخورد» کرد.

روز گذشته ۲۶ شهریور ۱۴۰۳ (۱۶ سپتامبر ۲۰۲۴)، اولین نشست مطبوعاتی مسعود پزشکیان پس از رسیدن به سمت ریاست جمهوری ایران برگزار شد. در جریان این مراسم که با حضور خبرنگاران داخلی و خارجی برگزار شد، مریم شبانی، خبرنگار مجله اندیشه پویا، در سخنانی با انتقاد از حضور ماموران گشت ارشاد در خیابان‌های ایران، گفت، به دلیل نگرانی از برخورد ماموران حجاب، از «کوچه پس کوچه‌ها» خود را به محل برگزاری نشست خبری رسانده است. مسعود پزشکیان نیز در پاسخ گفت: «باز هم گشت ارشاد اذیت می‌کند؟ قرار نبود ادامه دهند، پیگیری می‌کنم.»

انتقاد مریم شبانی از تداوم حضور و برخورد ماموران گشت ارشاد با زنان ایران و پاسخ مسعود پزشکیان واکنش‌های فراوانی را در شبکه‌های اجتماعی برانگیخت. شماری از کاربران و فعالان سیاسی حامی جمهوری اسلامی از پاسخ پزشکیان انتقاد کردند و شماری نیز توییت‌هایی توهین‌آمیز نسبت به مریم شبانی منتشر کردند.

به گزارش ایسنا، در آخرین واکنش به این رویداد، محمدجعفر منتظری، رئیس دیوان عالی کشور، در جلسه هیات عمومی کیفری این نهاد قضایی، گفت: «روز گذشته خانمی با وضعیت نامناسب پوششی به محض اینکه پشت تریبون قرار گرفت، به گشت ارشاد طعنه زد و آقای رئیس جمهور هم گفتند که مگر گشت ارشاد هنوز هست و اذیت می‌کند؟ و قول برخورد با آن را دادند که باید عرض کنیم اگر قرار است با گشت ارشاد برخورد شود باید با وضع نامناسب حجاب آن فرد هم برخورد شود و نباید ارزش‌ها پایمال شود و خون شهدای گرانقدر زیر پا گذاشته شود.»

ایسنا ساعتی بعد این بخش از سخنان محمد جعفر منتظری را از خبر خود حذف کرد و تیتراژ این خبر را نیز از «تذکر رئیس دیوان عالی کشور به پزشکیان درباره حجاب یک خبرنگار» به «وحدت به آن معنا نیست که از مبانی اصیل اعتقادی خود دست برداریم»، تغییر داد.

۲۵-۳- پریسا صالحی با پایان دوران محکومیت از زندان آزاد شد

پریسا صالحی، روزنامه‌نگار ساکن کرج، پس از تحمل دوران پنج‌ماهه محکومیت‌اش، روز ۲۷ شهریور ۱۴۰۳ (۱۷ سپتامبر ۲۰۲۴)، از زندان کچوئی آزاد شد.

پریسا صالحی، ساعاتی پس از آزادی در صفحه کاربری خود در ایکس (توییتر) با انتشار عکسی از خود در کنار مادرش اعلام کرد که با پایان دوران محکومیت از زندان آزاد شده است. او از روز روز ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ (۲۸ آوریل ۲۰۲۴)، در زندان کچوئی کرج محبوس بود.

پریسا صالحی، روزنامه‌نگار ساکن کرج و دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد در دانشگاه تهران است. پیشتر شعبه اول دادگاه انقلاب کرج به ریاست «موسی آصف‌الحسینی»، پریسا صالحی را به اتهام تبلیغ علیه نظام، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال حبس، دو سال ممنوعیت خروج از کشور، دو سال ممنوعیت فعالیت در فضای مجازی و دو سال تبعید به زنجان محکوم کرده بود؛ حکمی که دادگاه تجدید نظر استان البرز همزمان با تایید مجازات‌های تکمیلی صادر شده در دادگاه بدوی، به پنج ماه زندان تبدیل شد.

۲۶-۳- فردین مصطفایی توسط نیروهای امنیتی در سقز بازداشت شد

نیروهای امنیتی، روز چهارشنبه ۲۸ شهریور ۱۴۰۳ (۱۸ سپتامبر ۲۰۲۴)، فردین مصطفایی، مدیر پایگاه خبری «سقز رووداو» را در شهر سقز بازداشت کردند.

پایگاه خبری کردپا که اخبار موارد نقض حقوق شهروندان گُرد را گزارش می‌کند، با انتشار خبر بازداشت فردین مصطفایی نوشت، ماموران امنیتی بدون ارائه حکم قضایی، این روزنامه‌نگار را در یکی از کافه‌های شهر سقز بازداشت و به مکان نامعلومی منتقل کرده‌اند. به نوشته گُردپا کماکان از دلایل بازداشت و اتهامات منتسب‌شده علیه آقای مصطفایی اطلاعی در دسترس نیست.

فردین مصطفایی، روزنامه‌نگار گُرد و مدیر پایگاه خبری سقز رووداو است. او پیش‌تر نیز به دلیل انجام وظایف حرفه‌ای خود برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده است. در آخرین مورد، فردین مصطفایی، سال گذشته پس از احضار به پلیس فتا مورد بازجویی قرار گرفته و به «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» متهم شده بود.

۲۷-۳- دادستانی تهران علیه محمد مهاجری اعلام جرم کرد

دادستانی تهران علیه محمد مهاجری، عضو شورای سردبیری سایت خبرآنلاین و فعال سیاسی اصولگرا، اعلام جرم کرد. این پرونده در پی انتشار توییتی از سوی آقای مهاجری درباره شمار بالای مشاوران یکی از وزرای دولت رئیسی علیه او گشوده شد.

محمد مهاجری روز سه‌شنبه ۲۷ شهریور ۱۴۰۳ (۱۷ سپتامبر ۲۰۲۴)، با انتشار توییتی در حساب کاربری خود نوشت: «یکی از وزیران دولت سیزدهم حدود ۲۰۰ مشاور داشته که جمعا دو میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان (بطور متوسط هر کدام ۱۳۵ میلیون) حقوق گرفته‌اند. ۵۰ نفر از این مشاوران در ساختمان‌های وزارتخانه حتی دیده نشده‌اند.» مهاجری در ادامه این توییت در کنار اضافه کردن کلمه «ریال» به عدد ۱۳۵ میلیون، در ارتباط با افرادی که در بخش اول توییت‌اش «مشاور» نامیده بود، نوشت: «اکنون اکثر این مشاوران با پرویی به دولت پزشکیان فشار می‌آورند که همچنان بمانند.»

یک روز بعد، مهدی کشت‌دار، مدیرعامل خبرگزاری میزان، وابسته به قوه قضاییه، با کوت کردن توییت محمد مهاجری اعلام کرد: «آقای مهاجری جهت ارائه مستندات و توضیحات به دادستانی تهران احضار شد.» ساعتی بعد خبرگزاری میزان نیز در این ارتباط نوشت: «با توجه به عدم ارائه مستندات کافی از سوی فرد مورد اشاره و نظر به اینکه اقدام ایشان انتشار خبر کذب بوده که منجر به تشویش اذهان عمومی شده است، دادستانی تهران علیه این فرد اعلام جرم و پرونده جهت رسیدگی به شعبه بازپرسی ارجاع شد.»

با این وجود، محمد مهاجری در واکنش به خبر میزان و مدیرعامل این خبرگزاری، در کانال تلگرامی خود با تکذیب خبر عدم ارائه مستندات در ارتباط با توییت‌اش نوشت: «اظهارات او (مدیر عامل

میزان) خلاف واقع است. مستندات به‌کارگیری مشاوران متعدد در یک وزارتخانه در زمان وزیر قبلی به معاون محترم دادستان تقدیم شد و در صورت لزوم با موافقت مقام محترم قضایی به صورت عمومی نیز منتشر می‌شود.»

۲۸-۳- قطع فراقانونی سیم‌کارت روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی

طی ماه‌های گذشته، سیم‌کارت‌های شماری از روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی به‌دلیل اطلاع‌رسانی در ارتباط با رویدادهای مختلف و یا انتشار پست‌هایی انتقادی در شبکه‌های اجتماعی - بدون حکم قضایی - قطع شده است. این اقدام فراقانونی نهادهای امنیتی نشان می‌دهد جمهوری اسلامی در حال توسعه الگوهای سرکوب اطلاع‌رسانی آزاد در ایران است.

نسترن فرخه، خبرنگار گروه جامعه روزنامه شرق، روز ۲۹ شهریور ۱۴۰۳ (۱۹ سپتامبر ۲۰۲۴)، با انتشار گزارشی با عنوان «تنبیه با مسدودکردن سیم‌کارت» در این روزنامه نوشت: «در چند ماه اخیر مواردی از قطع و مسدودشدن سیم‌کارت خبرنگاران و فعالان سیاسی وجود داشته که با پیگیری آنها مشخص شده این محدودیت توسط برخی نهادها انجام شده است. موضوعی که بر اساس گفته‌های پیام درفشان، وکیل حقوق‌بشری، به «شرق»، پیش از این هم در پرونده‌های مشابه چنین محدودیتی وجود داشته است. همچنین شهلا اروجی این شکل مجازات را برخلاف قوانین موجود می‌داند و در گفت‌وگو با «شرق» تأکید دارد که چنین مجازاتی در قوانین ما پیش‌بینی نشده است و حتی به‌عنوان مجازات تکمیلی و تبعی هم قابل اعمال نیست.»

نسترن فرخه در این گزارش، با شماری از روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی و دانشجویی گفت‌وگو و روایت آنها را از فرایند قطع سیم‌کارت‌هایشان ثبت کرده است؛ روایت‌هایی که نشان می‌دهد، سیم‌کارت‌های این شهروندان پس از اطلاع‌رسانی درباره رویدادهای مختلف و یا انتشار پست‌هایی انتقادی، بدون اطلاع قبلی و در نبود حکم قضایی، مسدود شده است.

بر پایه گزارش نسترن فرخه، پس از پیگیری این روزنامه‌نگاران و اکتیویست‌ها از نهادهای مختلف، شرط بازگشایی سیم‌کارت آنها مشروط بر امضای تعهد به عدم انتشار پست‌های انتقادی شده است.

جمهوری اسلامی ایران، طی ده‌های گذشته، الگوهای متعددی برای توسعه سرکوب آزادی بیان و اختلال در جریان آزاد اطلاعات طراحی و اجرا کرده است؛ الگوهایی که هرکدام بیش از گذشته روزنامه‌نگاری مستقل را دشوار و آزادی بیان شهروندان ایرانی را محدود کرده است.

۲۹-۳- بی‌اعتنایی نهادهای دولتی به دستور پزشک‌یان برای بازپس‌گیری شکایت‌ها از روزنامه‌نگاران

به‌رغم گذشت نزدیک به دو ماه از دستور مسعود پزشک‌یان، رئیس جمهور، مبنی بر بازپس‌گیری شکایت‌های نهادهای دولتی از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها، کماکان شمار زیادی از مقام‌های دولتی و نهادها در کنار بی‌اعتنایی به دستور رئیس جمهور، شکایت‌های جدیدی را نیز علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران ثبت کرده‌اند.

مسعود پزشک‌یان، رئیس جمهور، روز ۱۷ مرداد ۱۴۰۳ (۷ آگوست ۲۰۲۴)، همزمان با روز خبرنگار در ایران، با درخواست انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران مبنی بر «پس گرفتن شکایات نهادهای دولتی از اهالی رسانه به صرف فعالیت رسانه‌ای ایشان» موافقت کرد.

با این وجود، همزمان با عدم بازپس‌گیری بسیاری شکایت‌ها قبلی از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها، مقام‌ها و نهادهای دولتی کماکان شکایت‌های جدیدی را علیه اهالی رسانه در ایران ثبت کرده‌اند. در آخرین مورد، دست‌کم سه شکایت از هادی کسای‌زاده، مدیرمسئول ماهنامه میدان آزادی، توسط مقام‌ها و نهادهای دولتی ثبت شده است.

بر پایه اسناد رسیده به دفای، نه تنها شکایت‌های قبلی از مدیرمسئول میدان آزادی بازپس گرفته نشده، که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در پرونده‌ای جدید هادی کسای‌زاده را به «انتشار عکس، تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی و نشر اکاذیب» متهم کرده است. در پرونده‌ای دیگر موضوع شکایت صداوسیما، کسای‌زاده متهم به «توهین به مقامات و مامورین و نشر اکاذیب» شده است.

در شکایت شهرداری تهران از مدیرمسئول میدان آزادی نیز او متهم به «نشر اکاذیب» شده است؛ پرونده‌ای که شاکی آن سیدسعید صدرزاده، دستیار شهردار تهران در حوزه ارتباطات و مطالبات مردمی است.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفای، در کمتر از دو ماه گذشته و از زمان آغاز به‌کار رسمی دولت چهاردهم در ایران، نهادها و مقام‌های دولتی و قضایی دست‌کم ۱۵ شکایت جدید را علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌های ایرانی ثبت کرده‌اند.

۱۵-۳- رحیم هزاریان، خبرنگار حوزه سلامت، به دادسرای اهواز احضار شد

در پی انتشار اخبار و گزارش‌های انتقادی درباره مدیریت دانشگاه علوم پزشکی اهواز توسط رحیم هزاریان، شعبه ۹ دادسرای عمومی و انقلاب اهواز، این خبرنگار حوزه سلامت را احضار کرد.

بر پایه ابلاغیه رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، شعبه ۹ دادیاری دادرسی عمومی و انقلاب اهواز، روز ۲۸ شهریور ۱۴۰۳ (۱۸ سپتامبر ۲۰۲۴)، با ارسال ابلاغیه برای رحیم هزاریان، او را به اتهام «نشر اکاذیب از طریق سامانه‌های ریان‌های» موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، احضار کرد.

این پرونده در پی شکایت اسماعیل منجری، از مدیران دانشگاه علوم پزشکی اهواز، علیه رحیم هزاریان تشکیل شده است. به گفته یک منبع مطلع، این شکایت به دلیل انتشار اخبار و گزارش‌هایی از سوی این خبرنگار حوزه سلامت درباره سوء مدیریت در دانشگاه علوم پزشکی اهواز، علیه او ثبت شده است.

رحیم هزاریان، خبرنگار حوزه سلامت و مدیر مسئول رسانه هزارنیوز است که سابقه همکاری با خبرگزاری خورنا را دارد. او پیش‌تر نیز بارها به دلیل انجام وظایف حرفه‌ای خود برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده است.

۳-۳- اختلال در اطلاع‌رسانی درباره انفجار در معدن طبس

همزمان با انتشار اخبار ضدونقیض درباره تعداد کارگران جان‌باخته در معدن زغال‌سنگ «معدن‌جو» در طبس، نیروهای دولتی مستقر در محل حادثه مانع از حضور خبرنگاران در محوطه معدن برای انجام وظایف حرفه‌ای خود شدند.

شامگاه روز شنبه ۳۱ شهریور ۱۴۰۳ (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۴)، در پی نشت گاز متان در بلوک‌های «B» و «C» در معدن زغال‌سنگ معدن‌جو در طبس، ده‌ها کارگر دچار حادثه شدند. با این وجود آمارهای ارائه‌شده از مصدومان و جان‌باختگان این حادثه تلخ، متفاوت بود.

خبرگزاری فارس با انتشار خبری نوشت، تعداد جان‌باختگان این حادثه ۵۰ و تعداد مصدومان ۲۲ نفر است. مدیر بحران استان خراسان رضوی اما شمار کارگران جان‌باخته را ۳۲ تن و مصدومان را ۱۷ نفر معرفی کرد. او گفت همزمان با حادثه ۶۹ نفر در بلوک‌های «B» و «C» مشغول به کار بودند. همزمان اخباری مبهم درباره سرنوشت کارگران محبوس‌شده در معدن منتشر شد.

در چنین شرایطی بار دیگر نهادهای دولتی و امنیتی جمهوری اسلامی برای کنترل جریان اطلاع‌رسانی درباره این رویداد، مانع از حضور خبرنگاران رسانه‌های مختلف در محل معدن زغال‌سنگ معدن‌جو شدند. حمیدرضا میرزاده، خبرنگار و فعال محیط زیست، با انتشار توییتی در صفحه کاربری‌اش در توصیف محدودیت‌ها برای خبرنگاران نوشت: «در موضوع معدن زغال‌سنگ طبس مسئولان محلی می‌گویند که فقط پنج خبرنگار اجازه ورود به محدوده را پیدا کرده‌اند که تا الان فهمیده‌ایم سه خبرنگار مربوط به صداوسیما هستند!»

میرزاده در ادامه این توییت نوشت: «جالب اینکه بسیاری از خبرنگاران محلی هم نه تنها کوچکترین اطلاعاتی ارائه نمی‌دهند، می‌گویند که خبرهایشان را به خبرگزاری صداوسیما می‌دهند!»؛ شرایطی که به نظر می‌رسد با مداخله نهادهای دولتی و امنیتی ایجاد شده است.

این شیوه از اختلال در اطلاع‌رسانی آزاد، الگویی پرتکرار در ایران است. جمهوری اسلامی ایران پس از وقوع رویدادهای مهم اجتماعی از ابزارها و شیوه‌های متعددی برای ممانعت از اطلاع‌رسانی مستقل استفاده می‌کند تا جریان خبررسانی را در کنترل خود نگاه دارد.

۳۱-۳- با شکایت وزارت اقتصاد قرار بازداشت مرضیه حسینی صادر شد

در پی شکایت وزارت اقتصاد از مرضیه حسینی، قرار بازداشت این روزنامه‌نگار اقتصادی توسط بازپرس پرونده صادر شد.

مرضیه حسینی، روز یکشنبه یک مهر ۱۴۰۳ (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۴)، با انتشار توییتی در صفحه کاربری‌اش در ایکس، با اعلام خبر صدور قرار بازداشت علیه خود، خطاب به مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، نوشت: «جناب دکتر پزشکیان در سخنرانی‌تان در روز خبرنگار تاکید فرمودید تمامی دستگاه‌های دولتی باید شکایت از فعالین رسانه‌ای را پس‌بگیرند. چطور پس از حدود ۴۵ روز، بنده امروز طی یک تماس تلفنی متوجه می‌شوم دستور بازداشت‌ام توسط بازپرس به دلیل شکایت وزارت اقتصاد صادر شده است؟!».

این پرونده در زمان وزارت احسان خاندوزی در دولت ابراهیم رئیسی بر وزارت اقتصاد، علیه مرضیه حسینی گشوده شده بود. با این وجود، با آغاز به کار دولت جدید و انتصاب عبدالناصر همتی برای تصدی این وزارتخانه، کماکان شکایت ثبت‌شده از مرضیه حسینی، بازپس‌گرفته نشده است.

مسعود پزشکیان، روز ۱۷ مرداد ۱۴۰۳ (۷ آگوست ۲۰۲۴)، همزمان با روز خبرنگار در ایران، با درخواست انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران مبنی بر «پس‌گرفتن شکایات نهادهای دولتی از اهالی رسانه به صرف فعالیت رسانه‌ای ایشان» موافقت کرد.

با این وجود به‌رغم گذشت نزدیک به دو ماه از دستور مسعود پزشکیان مبنی بر بازپس‌گیری شکایت‌های نهادهای دولتی از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها، کماکان شمار زیادی از مقام‌های دولتی و نهادها در کنار بی‌اعتنایی به دستور رئیس جمهور، شکایت‌های جدیدی را نیز علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران ثبت کرده‌اند.

۳۲-۳- فاطمه قلی‌پور، خبرنگار، به دادگاه احضار شد

شعبه ۱۱۷ دادگاه کیفری دو تبریز، فاطمه قلی‌پور گنجه‌لو، خبرنگار پایگاه خبری رکنا را برای برگزاری جلسه دادرسی پرونده احضار کرد. این پرونده در پی انتشار خبری توسط فاطمه قلی‌پور درباره حمله با «قمه» به یک هیات عزاداری در تبریز علیه او گشوده شده بود.

فاطمه قلی‌پور با انتشار تصویر ابلاغیه ارسال شده از سوی شعبه ۱۱۷ دادگاه کیفری دو تبریز، در صفحه کاربری‌اش در ایکس‌اِلم کرد که برای برگزاری جلسه دادگاه به این نهاد احضار شده است. این خبرنگار آذربایجانی نوشت: «نمی‌دانستم در این شهر باید به خاطر انجام وظایف شغلی‌ام مرا به پشت میز محاکمه هم بکشانند!»

اشاره فاطمه قلی‌پور به تشکیل پرونده علیه این خبرنگار به دلیل انتشار خبر حمله اشخاصی با «قمه» به یک هیات عزاداری در محله قره‌آغاج تبریز است. او پس از انتشار این خبر به پلیس فتای تبریز احضار شد، مورد برخورد فیزیکی قرار گرفت، بازجویی شد و علیه این خبرنگار پرونده قضایی تشکیل شد.

روز سه‌شنبه ۱۹ تیر ۱۴۰۳ (۹ جولای ۲۰۲۴)، همزمان با برگزاری مناسک محرم در ایران، پایگاه خبری رکنا خبری با تیتراژ «۲۷ کشته و زخمی در حمله قمه به دست‌ها به هیئت عزاداری در خیابان قره‌آغاج تبریز» منتشر کرد؛ خبری که نویسنده آن فاطمه قلی‌پور بود.

همزمان با خبرگزاری رکنا، شماری از رسانه‌های دیگر تبریز نیز خبری با جزئیات مشابه را منتشر کردند. با این وجود ساعتی پس از انتشار خبر حمله اشخاصی با قمه به یک هیئت عزاداری در محله قره‌آغاج تبریز، فرماندار و دادستان تبریز، این رویداد را درگیری بین «اراذل و اوباش» و بی‌ارتباط به هیئت عزاداری معرفی و کشته شدن شهروندان در این رویداد را تکذیب کردند. همزمان فاطمه قلی‌پور به دلیل انتشار این خبر به پلیس فتا احضار شد و علیه او پرونده قضایی تشکیل شد.

۳-۳- دیوان عالی کشور، درخواست اعاده دادرسی در پرونده یاشار سلطانی را پذیرفت

دیوان عالی کشور، درخواست اعاده دادرسی در پرونده یاشار سلطانی، روزنامه‌نگار و مدیر مسئول پایگاه خبری-تحلیلی اسکان نیوز را پذیرفت. آقای سلطانی اکنون در زندان تهران بزرگ دوران حبس صادر شده علیه او را سپری می‌کند.

سیدصادق کاشانی، وکیل یاشار سلطانی، با اعلام این خبر، در صفحه کاربری خود در ایکس‌اِلم نوشت: «با پذیرش اعاده دادرسی آقای یاشار سلطانی در دیوان عالی کشور، پرونده جهت رسیدگی مجدد به شعبه هم‌عرض ارجاع شد. با این رای دیوان عالی کشور، باید اجرای حکم ۱۴ ماه حبس که از ۲۰ خرداد آغاز شده بود، متوقف شود.»

یاشار سلطانی روز یکشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۳ (۹ ژوئن ۲۰۲۴) ساعتی پیش از اعلام اسامی نامزدهای تایید صلاحیت شده برای انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم، بازداشت و به زندان تهران بزرگ منتقل شد.

میزان خبرگزاری قوه قضاییه با انتشار خبر اجرای حکم زندان یاشار سلطانی، نوشت: «یاشار سلطانی در پرونده‌ای که ۱۷ شاکی دارد، پس از تجدید نظرخواهی و رای نهایی و قطعی دادگاه به اتهام نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی (یازده فقره)، به یک سال و دو ماه حبس تعزیری محکوم شده است.» میزان در این خبر اشاره‌ای به مصادیق اتهامات یاشار سلطانی نکرد.

یاشار سلطانی، روزنامه‌نگار ساکن تهران و مدیر مسئول پایگاه خبری اسکان‌نیوز است. او طی سال‌های گذشته پرونده‌های متعددی در ارتباط با فسادهای اقتصادی مقام‌های جمهوری اسلامی را افشا کرد و هر بار با شکایت برخی مقام‌های دولتی مواجه شد. از مشهورترین پرونده‌هایی که او افشاکننده آن بود، پرونده موسوم به «املاک نجومی شهرداری تهران» بود که در دوران محمدباقر قالیباف، شهردار سابق، رخ داد.

۳۴-۳- مصطفی نعمتی برای تحمل ۴۰ ماه زندان احضار شد

شعبه یک اجرای احکام کیفری دادسرای ناحیه ۳۳ تهران (اوین)، مصطفی نعمتی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر اقتصادی را برای اجرای حکم زندان صادر شده علیه او احضار کرد.

بر پایه ابلاغیه تنظیم شده توسط محمد مهرداد، دادیار شعبه یک اجرای احکام کیفری دادسرای ناحیه ۳۳ تهران (اوین)، مصطفی نعمتی موظف شده است خود را برای تحمل حبس صادر شده علیه او، به این نهاد معرفی کند.

مصطفی نعمتی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر اقتصادی ساکن تهران است. او سابقه همکاری با روزنامه دنیای اقتصاد و مجله تجارت فردا را دارد. آقای نعمتی ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ (۱۹ می ۲۰۲۴) توسط نیروهای امنیتی بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. او سه هفته را در بازداشت موقت سپری کرد و نهایتاً با تودیع قرار وثیقه هفت میلیارد تومانی آزاد شد.

روز ۳۰ تیر ۱۴۰۳ (۲۰ جولای ۲۰۲۴)، دادگاه این روزنامه‌نگار را مجموعاً به پنج سال و چهار ماه زندان و ۱۵ میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد. مصطفی نعمتی در این پرونده به اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی به تحمل هشت ماه حبس، بابت اتهام «نشر اکاذیب»، موضوع ماده ۷۴۶ از این قانون به یک سال و چهار ماه حبس و پرداخت ۱۵ میلیون تومان جریمه نقدی و به اتهام «اهانت به مقدسات»، موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی به سه سال و چهار ماه حبس محکوم شد.

با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، ۴۰ ماه از حبس صادرشده قابل اجرا خواهد بود. دادگاه توییت‌های منتشرشده از سوی مصطفی نعمتی را مصداق اتهامات انتسابی، معرفی کرده است. مصطفی نعمتی در شرایطی برای تحمل حبس احضار شده است که به نوشته این روزنامه‌نگار، او به حکم صادرشده در دادگاه بدوی اعتراض نکرده و حاضر به استفاده از رویه قانونی «تسلیم به رأی» برای کاهش مدت حکم زندان، نشده است.

۳۵-۳- بازداشت موقت فاطمه قلی‌پور در دادسرای تبریز

فاطمه قلی‌پور، خبرنگار پایگاه خبری رکنا، پس از مراجعه به شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب تبریز - برای بازپس‌گیری تلفن همراه خود که پیش‌تر ضبط شده بود- به دستور ناصر باقری زرین‌قبایی، بازپرس، موقتا بازداشت شد.

فاطمه قلی‌پور روز چهارشنبه ۴ مهر ۱۴۰۳ (۲۵ سپتامبر ۲۰۲۴)، با انتشار توییتی در صفحه کاربری خود در ایکس، از بازداشت موقت خود خبر داد. این خبرنگار پایگاه خبری رکنا نوشت: «وقتی گوشی‌ام را از آقای باقری، بازپرس شعبه یک، پیگیر شدم، گفت پیگیری‌هایت اذیتم می‌کند، دستور داد من را به زور در یک زیرزمین نمود مدت‌ها نگه دارند و شکنجه روانی دهند». خانم قلی‌پور در ادامه این توییت خطاب به بابک محبوب علیلو، دادستان تبریز نوشت: «آقای دادستان تبریز اگر دختر خودتان را هم در این شرایط نگه می‌داشتند باز سکوت می‌کردید؟»

فاطمه قلی‌پور گنجه‌لو، خبرنگار پایگاه خبری رکنا در تبریز است. او تیرماه امسال پس انتشار خبری مبنی بر حمله افرادی با «قمه» به یک هیئت عزاداری در تبریز، به پلیس فتا احضار شد، مورد ضرب و جرح قرار گرفت، بازجویی شد و شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب تبریز علیه این خبرنگار پرونده قضایی تشکیل داد.

روز سه‌شنبه ۱۹ تیر ۱۴۰۳ (۹ جولای ۲۰۲۴)، همزمان با برگزاری مناسک محرم در ایران، پایگاه خبری رکنا خبری با تیتراژ «۲۷ کشته و زخمی در حمله قمه به دست‌ها به هیئت عزاداری در خیابان قره‌آغاچ تبریز» منتشر کرد؛ خبری که نویسنده آن فاطمه قلی‌پور بود.

همزمان با خبرگزاری رکنا، شماری از رسانه‌های دیگر تبریز نیز خبری با جزئیات مشابه را منتشر کردند. با این وجود ساعتی پس از انتشار خبر حمله اشخاصی با قمه به یک هیئت عزاداری در محله قره‌آغاچ تبریز، فرماندار و دادستان تبریز، این رویداد را درگیری بین «اراذل و اوباش» و بی‌ارتباط به هیئت عزاداری معرفی و کشته شدن شهروندان در این رویداد را تکذیب کردند. همزمان فاطمه قلی‌پور به دلیل انتشار این خبر به پلیس فتا احضار شد و علیه او پرونده قضایی تشکیل شد.

۳۶-۳- فردین مصطفایی از بازداشتگاه اداره اطلاعات سقز آزاد شد

فردین مصطفایی، مدیر پایگاه خبری «سقز رووداو» که روز چهارشنبه ۲۸ شهریور ۱۴۰۳ (۱۸ سپتامبر ۲۰۲۴) بازداشت شده بود، از بازداشتگاه اداره اطلاعات سقز آزاد شد.

به گفته یک منبع مطلع به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، فردین مصطفایی که هفته گذشته بدون ارائه حکم قضایی و در یکی از کافه‌های شهر سقز در استان کردستان توسط ماموران اداره اطلاعات این شهر بازداشت شده بود، روز چهارشنبه ۴ مهر ۱۴۰۳ (۲۵ سپتامبر ۲۰۲۴)، پس از تحمل یک هفته بازداشت موقت، با تودیع قرار وثیقه ۳۵۰ میلیون تومانی آزاد شد.

فردین مصطفایی، روزنامه‌نگار کُرد و مدیر پایگاه خبری سقز رووداو است. او پیش‌تر نیز به دلیل انجام وظایف حرفه‌ای خود برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده است. در آخرین مورد، فردین مصطفایی، سال گذشته پس از احضار به پلیس فتا مورد بازجویی قرار گرفت و به «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» متهم شد.

۳۷-۳- جلسه دادگاه تجدید نظر در پرونده امید فراغت برگزار شد

جلسه رسیدگی به اتهامات امید فراغت در شرایطی در شعبه ۱۲ دادگاه تجدید نظر استان البرز برگزار شد که قضات پرونده مصادیقی جدید به اتهامات این روزنامه‌نگار ساکن کرج اضافه کردند.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، روز چهارشنبه ۴ مهر ۱۴۰۳ (۲۵ سپتامبر ۲۰۲۴)، جلسه دادگاه رسیدگی به اتهامات امید فراغت در شعبه ۱۲ دادگاه تجدید نظر استان البرز برگزار شد. در این جلسه قاضی پرونده در حضور دو مستشار این شعبه، «ارتباط با علی کریمی»، فوتبالیست سابق و ورزشکار مخالف جمهوری اسلامی، را به مصادیق اتهامات امید فراغت اضافه کرد؛ مصادیقی که به چند استوری در صفحه اینستاگرام این روزنامه‌نگار، مستند شده بود.

پیش‌تر شعبه اول دادگاه انقلاب کرج به ریاست موسی عاصف‌الحسینی، امید فراغت را به اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به شش ماه زندان محکوم کرده بود.

قاضی دادگاه تجدید نظر در شرایطی مصادیقی جدید به اتهامات امید فراغت اضافه کرده است که دادگاه بدوی مصادیق اتهام منجر به محکومیت این روزنامه‌نگار را نوشته‌های انتقادی او از شیوه حکمرانی در ایران معرفی کرده بود؛ مصادیقی شامل «۵۰ صفحه پیرینت» از نوشته‌های امید فراغت.

امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن کرج است. او روز شنبه ۱۲ اسفند ۱۴۰۲ (۲ مارس ۲۰۲۴)، پس از احضار تلفنی به شعبه ۷ بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب کرج و حضور او در این نهاد، بازداشت، تهدید و پس از ساعتی با تودیع قرار وثیقه آزاد شد.

بازپرس پرونده همچنین با صدور قرار «نظارت قضایی»، امید فراغت را به دو سال منع فعالیت در فضای مجازی محکوم کرد. این قرار فراقضایی درحالی صادر شد که اساسا دادسرا و بازپرس وظیفه تعیین مجازات ندارد و بر پایه قوانین مصوب در ایران نمی‌توان از قرار نظارت قضایی به عنوان مجازات استفاده کرد.

۳۸-۳- دادگاه مطبوعات؛ اعضای هیات منصفه، جهان صنعت را مجرم شناختند

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، محمدرضا سعدی، مدیر مسئول روزنامه جهان صنعت را به دلیل انتشار گزارشی درباره تأثیرات اقتصادی درگیری نظامی ایران و اسرائیل، مجرم شناختند.

اکبر نصراللهی، سخنگوی دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، در گفت‌وگو با ایلنا، با اعلام خبر صدور قرار مجرمیت علیه محمدرضا سعدی، گفت: مدیر مسئول روزنامه جهان صنعت به اتهام «تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی، موضوع اعلام جرم دادستان عمومی و انقلاب تهران» مجرم شناخته شد.

دادستانی تهران روز یکشنبه ۲۶ فروردین ۱۴۰۳ (۱۴ آوریل ۲۰۲۴)، یک روز پس از حمله موشکی-پهپادی سپاه پاسداران جمهوری اسلامی از خاک ایران به اسرائیل، علیه روزنامه جهان صنعت اعلام جرم کرده بود. در این روز جهان صنعت در چند گزارش به تأثیرات اقتصادی درگیری نظامی ایران و اسرائیل پرداخته بود. در صفحه اول روزنامه جهان صنعت در روز یکشنبه، دو تیتیر بیش از همه جلب توجه می‌کرد: «انتقام سخت یا امتیاز بزرگ» و «بمباران رسانه‌ای بازارها».

«ایران زمانی می‌توانست اسرائیل را با موشک‌ها و پهپادهای پیشرفته‌اش شخم بزند که یک تیم کارآمد مستقل بر کرسی‌های سیاسی خارجی و سیاست‌گذاری اقتصادی کشور تکیه می‌زنند و گرنه که زرادخانه‌های ایران هم‌اکنون پر از تسلیحاتی است که از پس این کار برمی‌آیند اما بازار بورس شکننده و بازار ارز و طلای بسیار آسیب‌پذیر کشور باعث ناکارآمدی قدرت نظامی چشمگیر کشور می‌شوند»، بخشی از گزارش روزنامه جهان صنعت با تیتیر «بمباران رسانه‌ای بازارها» بود که اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی آن را مصداق اتهام «تبلیغ علیه نظام» معرفی کرده است.

به گفته اکبر نصراللهی «اعضای هیات منصفه بعد از شنیدن دفاعیات، مدیرمسئول روزنامه جهان صنعت را با اکثریت آراء مجرم اما مستحق تخفیف دانستند.»

دادگاه رسیدگی به پرونده اتهام مدیر مسئول روزنامه جهان صنعت به ریاست قاضی «جواهری» در شعبه یک دادگاه کیفری یک تهران و با حضور هیات منصفه برگزار شد.

۳۹-۳- یاشار سلطانی از زندان تهران بزرگ آزاد شد

یاشار سلطانی، روزنامه‌نگار و مدیر مسئول پایگاه خبری-تحلیلی اسکان نیوز، روز دوشنبه ۹ شهریور ۱۴۰۳ (۳۰ سپتامبر ۲۰۲۴)، پس از تحمل نزدیک به چهار ماه حبس، از زندان تهران بزرگ آزاد شد.

یاشار سلطانی با انتشار توییتی در کانال تلگرام خود از آزادی‌اش از زندان خبر داد. آقای سلطانی توضیحی بیشتری درباره فرایند آزادی پیش از موعد خود نداد. با این حال هفته گذشته سیدصادق کاشانی، وکیل یاشار سلطانی، اعلام کرده بود: «با پذیرش اعاده دادرسی آقای یاشار سلطانی در دیوان عالی کشور، پرونده جهت رسیدگی مجدد به شعبه هم‌عرض ارجاع شد. با این رای دیوان عالی کشور، باید اجرای حکم ۱۴ ماه حبس که از ۲۰ خرداد آغاز شده بود، متوقف شود».

با این وجود به نظر می‌رسد، یاشار سلطانی مشمول بخشنامه «عفو و کاهش مجازات» صادرشده در شهریورماه شده است. روز ۳۰ شهریور (۲۰ سپتامبر)، رهبر جمهوری اسلامی ایران با درخواست رئیس قوه قضاییه برای «بخشودگی یا تخفیف و تبدیل مجازات حدود سه هزار نفر از محکومان پرونده‌های کیفری» موافقت کرده بود.

یاشار سلطانی روز یکشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۳ (۹ ژوئن ۲۰۲۴) ساعتی پیش از اعلام اسامی نامزدهای تایید صلاحیت‌شده برای انتخابات ریاست جمهوری دوره چهاردهم، بازداشت و به زندان تهران بزرگ منتقل شد.

میزان، خبرنگاری قوه قضاییه، با انتشار خبر اجرای حکم زندان یاشار سلطانی، نوشت: «یاشار سلطانی در پرونده‌ای که ۱۷ شاکی دارد، پس از تجدید نظرخواهی و رای نهایی و قطعی دادگاه به اتهام نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی (یازده فقره)، به یک سال و دو ماه حبس تعزیری محکوم شده است.» میزان در این خبر اشاره‌ای به مصادیق اتهامات یاشار سلطانی نکرد.

یاشار سلطانی، روزنامه‌نگار ساکن تهران و مدیر مسئول پایگاه خبری اسکان نیوز است. او طی سال‌های گذشته پرونده‌های متعددی در ارتباط با فسادهای اقتصادی مقام‌های جمهوری اسلامی را افشا کرد و هر بار با شکایت برخی مقام‌های دولتی مواجه شد. از مشهورترین پرونده‌هایی که او افشاکننده آن بود، پرونده موسوم به «املاک نجومی شهرداری تهران» بود که در دوران محمدباقر قالیباف، شهردار سابق، رخ داد.

۴۰-۳- فواد صادقی، فعال رسانه‌ای، از زندان آزاد شد

فواد صادقی، صاحب امتیاز وبسایت‌های بازتاب امروز و آینده‌نیوز و مدیر مسئول سابق وبسایت بازتاب که روز ۱۶ مرداد ۱۴۰۳ (۶ آگوست ۲۰۲۴) برای اجرای حکم حبس، بازداشت شده بود، از زندان آزاد شد.

خبرگزاری ایلنا روز سه‌شنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۳ (۱ اکتبر ۲۰۲۴)، با انتشار خبری کوتاه نوشت، فواد صادقی پس از تحمل نزدیک به دو ماه حبس، از زندان آزاد شده است. ایلنا توضیحی درباره فرایند آزادی پیش از موعد فواد صادقی نداد.

پیش‌تر صالح نقره‌کار، وکیل فواد صادقی، در ارتباط با پرونده موکلش اعلام کرده بود: «وی در فرآیند پیگیری و تحقیق یک پرونده فساد محکوم و به زندان منتقل شده است».

به نظر می‌رسد، فواد صادقی مشمول بخشنامه «عفو و کاهش مجازات» صادرشده در شهریورماه شده است. روز ۳۰ شهریور (۲۰ سپتامبر)، رهبر جمهوری اسلامی ایران با درخواست رئیس قوه قضاییه برای «بخشودگی یا تخفیف و تبدیل مجازات حدود سه هزار نفر از محکومان پرونده‌های کیفری» موافقت کرده بود.

با آزادی فواد صادقی از زندان، شمار روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای محبوس در زندان‌های ایران به هفت تن کاهش یافت. اکنون سعیده شفیعی، شیرین سعیدی، نسرين حسنی، صبا آذریک، کامیار فکور و روح‌الله نخعی کماکان در زندان‌های ایران محبوس هستند و ویدا ربانی نیز در مرخصی درمانی به سر می‌برد و به زودی به زندان باز خواهد گشت.

۴۱-۳- دادگاه تجدید نظر امید فراغت را از اتهام انتسابی تبرئه کرد

شعبه ۱۲ دادگاه تجدید نظر استان البرز، امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن کرج را از اتهام انتسابی تبرئه کرد. آقای فراغت در دادگاه بدوی به شش ماه زندان محکوم شده بود.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، شعبه ۱۲ دادگاه تجدید نظر استان البرز به ریاست رسول کرم‌پور و مستشاری حجت‌الله عاشوری، با نقض حکم صادر شده در دادگاه بدوی، امید فراغت را از اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، تبرئه کرد.

پیش‌تر شعبه اول دادگاه انقلاب کرج به ریاست موسی عاصف‌الحسینی، امید فراغت را به اتهام «تبلیغ علیه نظام» به شش ماه زندان محکوم کرده بود.

امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن کرج است. او روز شنبه ۱۲ اسفند ۱۴۰۲ (۲ مارس ۲۰۲۴)، پس از احضار تلفنی به شعبه ۷ بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب کرج و حضور او در این نهاد، بازداشت، تهدید و پس از ساعتی با تودیع قرار وثیقه آزاد شد.

بازپرس پرونده همچنین با صدور قرار «نظارت قضایی»، امید فراغت را به دو سال منع فعالیت در فضای مجازی محکوم کرد. این قرار فراقضایی درحالی صادر شد که اساسا دادسرا و بازپرس وظیفه تعیین مجازات ندارد و بر پایه قوانین مصوب در ایران نمی‌توان از قرار نظارت قضایی به عنوان مجازات استفاده کرد.

۴۲-۳- دادستانی تهران علیه شماری از فعالان رسانه‌ای اعلام جرم کرد

همزمان با افزایش تنش نظامی بین جمهوری اسلامی ایران و اسرائیل، دادستانی تهران به اتهام آنچه این نهاد «انتشار اخبار کذب یا ایجاد رعب در راستای خدشه به امنیت روانی جامعه» معرفی کرد، علیه شماری از رسانه‌ها و فعالان رسانه‌ای پرونده قضایی تشکیل داد.

میزان، خبرگزاری وابسته به قوه قضاییه، روز ۱۳ مهر ۱۴۰۳ (۱۴ اکتبر ۲۰۲۴)، بدون نام بردن از افراد یا رسانه‌هایی که علیه آنها اعلام جرم شده است، به نقل از دادستانی تهران نوشت: «با رصد فضای مجازی و شناسایی متخلفان، علیه برخی افراد اعلام جرم شده، برخی مورد برخورد قضایی قرار گرفته‌اند و به برخی دیگر تذکر داده شده است».

میزان درباره اتهام این افراد یا رسانه‌ها اعلام کرد: «در روزهای اخیر، برخی از حساب‌های کاربری در شبکه‌های اجتماعی مانند شبکه ایکس، کانال‌های تلگرامی و یا فعالین فضای مجازی اقدام به انتشار اخبار کذب یا ایجاد رعب در راستای خدشه به امنیت روانی جامعه کرده‌اند».

هرچند میزان نامی از فعالان رسانه‌ای یا رسانه‌هایی که علیه آنها اعلام جرم شده است، نبرد؛ اما کانال تلگرامی فراروز، نزدیک به قوه قضاییه و نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی، نام این افراد و رسانه‌ها را کانال تلگرامی صابری‌نیوز (رسانه نزدیک به جریان موسوم به محور مقاومت)، رسانه ایران‌تایمز (با مدیریت مسئولی حسین یزدی)، علی‌اکبر رائفی‌پور (فعال رسانه‌ای حامی جمهوری اسلامی)، امیرحسین مصلی (سردبیر دوهفته‌نامه آیت ماندگار) و محمود صادقی (نماینده سابق مجلس شورای اسلامی) معرفی کرد.

همزمان محمد پارسی، فعال رسانه‌ای، با انتشار پیام ارسال شده برای او از سوی سامانه اطلاع‌رسانی قوه قضاییه ایران، اعلام کرد، در شعبه ۹ بازپرسی دادسرای فرهنگ و رسانه تهران علیه او پرونده قضایی تشکیل شده است.

در روزهای بعد نیز اعلام جرم دادستانی تهران علیه شهروندان فعال در شبکه‌های اجتماعی ادامه پیدا کرد. مطهره گونه‌ای، فعال دانشجویی، زینب موسوی، طنزپرداز و پدram سلطانی، نایب‌رییس سابق اتاق بازرگانی، از دیگر شهروندانی بودند که به دلیل انتشار نظراتشان در شبکه‌های اجتماعی مورد پیگرد قضایی قرار گرفتند.

اعلام جرم دادستانی تهران علیه رسانه‌ها، فعالان رسانه‌ای و روزنامه‌نگاران، الگویی پرتکرار پس از رویدادهای مهم اجتماعی در ایران است؛ مشابه اقدامی که در آوریل امسال نیز پس از حمله موشکی-پهپادی سپاه از خاک ایران به اسرائیل انجام شده بود.

پس از رویدادهای واکنش‌برانگیز در ایران، نهادهای قضایی و امنیتی در هماهنگی با دستگاه تبلیغاتی جمهوری اسلامی، برای پربسامد کردن روایت رسمی حاکمیت، تلاش می‌کنند در اطلاع‌رسانی آزاد اختلال ایجاد کنند و مانع از تبدیل شدن روایت‌های مستقل به روایت غالب در میان شهروندان شوند.

۴۳-۳- دادگاه تجدید نظر، ژینا مدرس گرجی را به ۲۸ ماه زندان محکوم کرد

شعبه چهار دادگاه تجدید نظر استان کردستان، ژینا مدرس گرجی، روزنامه‌نگار و فعال حقوق زنان را به دو سال و چهار ماه زندان محکوم کرد.

به گزارش شبکه حقوق بشر کردستان، شعبه چهار دادگاه تجدید نظر استان کردستان، ژینا مدرس گرجی را به اتهام «تشکیل و اداره گروه غیر قانونی» موضوع ماده ۴۹۹ قانون مجازات اسلامی به ۱۶ ماه زندان و بابت اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به یک سال زندان محکوم کرد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی یک سال و چهار ماه از حکم زندان صادر شده قابل اجرا خواهد بود.

پیش‌تر دادگاه انقلاب سنندج، ژینا مدرس گرجی را مجموعاً به ۲۱ سال زندان و حبس در تبعید محکوم کرده بود. این روزنامه‌نگار در دادگاه بدوی به اتهام «تشکیل دسته و گروه غیرقانونی با هدف براندازی نظام» به ۱۰ سال، بابت اتهام «همکاری با گروه‌ها و دول متخاصم» به ۱۰ سال و به اتهام «تبلیغ علیه نظام» به یک سال حبس محکوم شده بود. دادگاه همچنین این روزنامه‌نگار را به حبس در تبعید در همدان محکوم کرده بود.

دادگاه انقلاب سنندج همچنین در بخش دیگری از همین پرونده، اتهام «نشر اکاذیب و تحریک مردم به اعمال خشونت‌آمیز»، را در صلاحیت دادگاه کیفری اعلام و پرونده را به دادگاه کیفری دو سنندج ارسال کرده بود.

ژینا مدرس گرجی که سابقه همکاری با روزنامه‌های اعتماد، شهروند و نشریات گُردی را دارد، اولین بار ۳۰ شهریور ۱۴۰۱ (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۲) همزمان با اعتراضات «زن، زندگی، آزادی»، توسط ماموران اداره اطلاعات در یکی از خیابان‌های سنندج و با اعمال خشونت بازداشت شد. مدرس گرجی پس از تحمل ۴۲ روز بازداشت موقت با قرار وثیقه ۱۰۰ میلیون تومانی آزاد شد. میزان این وثیقه بعدها با تفهیم اتهامات جدید به یک میلیارد تومان افزایش یافت.

ژینا مدرس گرجی دومین بار ۲۱ فروردین ۱۴۰۲ (۱۰ آوریل ۲۰۲۳) توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد، حدود یک ماه را در سلول انفرادی سپری کرد و نهایتاً پس از تحمل ۸۴ روز بازداشت موقت با تودیع قرار وثیقه پنج میلیارد تومانی آزاد شد.

۴۴-۳- با شکایت دبیر هیئت دولت، علیه هیرش سعیدیان پرونده قضایی تشکیل شد

با شکایت سیدکامل تقوی‌نژاد، دبیر هیئت دولت مسعود پزشکیان از هیرش سعیدیان، علیه این روزنامه‌نگار اقتصادی پرونده قضایی تشکیل شد.

هیرش سعیدیان، روز ۱۴ مهر ۱۴۰۳ (۵ اکتبر ۲۰۲۴)، در کنار انتشار تصویر احضاریه ارسال‌شده برای او، در صفحه کاربری خود در ایکس نوشت: «با شکایت دبیر هیئت دولت، پرونده‌ای برای بنده تشکیل شد. [مسعود] پزشکیان وعده عدم تعقیب قضایی روزنامه‌نگاران و تحمل منتقدان را داده بود». شعبه ۷ بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب تهران، هیرش سعیدیان در این پرونده به «نشر اکاذیب رایانه‌ای» متهم کرده است.

اشاره آقای سعیدیان به دستور مسعود پزشکیان مبنی بر بازپس‌گیری شکایت مقام‌ها و نهادهای دولتی از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها است. با این وجود به‌رغم گذشت نزدیک به دو ماه از دستور مسعود پزشکیان، کماکان شمار زیادی از مقام‌های دولتی و نهادها در کنار بی‌اعتنایی به دستور رئیس جمهور، شکایت‌های جدیدی را نیز علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران ثبت کرده‌اند.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، از زمان آغاز رسمی ریاست جمهوری مسعود پزشکیان در ایران (۳۰ جولای - ۹ مرداد)، دست‌کم ۲۳ پرونده قضایی جدید علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها تشکیل شده که در ۱۳ مورد شاکی پرونده یکی از مقام‌ها و یا نهادهای دولتی بوده‌اند.

۴۷-۳- دادگاه مطبوعات؛ اعضای هیات منصفه مجرم شناختند، قاضی تبرئه کرد

شعبه یک دادگاه کیفری یک استان تهران، محمدرضا سعدی، مدیر مسئول روزنامه جهان صنعت را در پرونده انتشار گزارشی در این روزنامه درباره تاثیرات اقتصادی درگیری نظامی ایران و اسرائیل تبرئه کرد. هفته گذشته اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، جهان صنعت را در این پرونده مجرم شناخته بودند.

به گزارش شرق، قاضی شعبه یک دادگاه کیفری یک استان تهران با تبرئه محمدرضا سعدی در این پرونده، در دادنامه خود نوشت: «چاپ روزنامه یک روز قبل تهیه و صفحه‌بندی می‌شود و هیچ رابطه‌ای میان عملیات وعده صادق با مطالب منتشر شده وجود ندارد.»

هفته گذشته، اکبر نصراللهی، سخنگوی دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، با اعلام خبر صدور قرار مجرمیت علیه محمدرضا سعدی گفته بود: اعضای هیات منصفه با اکثریت آراء مدیر مسئول روزنامه جهان صنعت را به اتهام «تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی، موضوع اعلام جرم دادستان عمومی و انقلاب تهران» مجرم شناختند.

دادستانی تهران روز یکشنبه ۲۶ فروردین ۱۴۰۳ (۱۴ آوریل ۲۰۲۴)، یک روز پس از حمله موشکی-پهپادی سپاه پاسداران جمهوری اسلامی از خاک ایران به اسرائیل، علیه روزنامه جهان صنعت اعلام جرم کرد. در این روز جهان صنعت در چند گزارش به تاثیرات اقتصادی درگیری نظامی ایران و اسرائیل پرداخته بود. در صفحه اول روزنامه جهان صنعت در روز یکشنبه، دو تیتربیش از همه جلب توجه می‌کرد: «انتقام سخت یا امتیاز بزرگ» و «بمباران رسانه‌ای بازارها».

«ایران زمانی می‌توانست اسرائیل را با موشک‌ها و پهپادهای پیشرفته‌اش شخم بزند که یک تیم کارآمد مستقل بر کرسی‌های سیاسی خارجی و سیاست‌گذاری اقتصادی کشور تکیه می‌زنند و گرنه که زرادخانه‌های ایران هم‌اکنون پر از تسلیحاتی است که از پس این کار برمی‌آیند؛ اما بازار بورس شکننده و بازار ارز و طلای بسیار آسیب‌پذیر کشور باعث ناکارآمدی قدرت نظامی چشمگیر کشور می‌شوند؛» این بخشی از گزارش روزنامه جهان صنعت با تیتربیش «بمباران رسانه‌ای بازارها» بود که اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی آن را مصداق اتهام «تبلیغ علیه نظام» معرفی کرد.

تبرئه و یا مجرم شناختن روزنامه‌نگاران یا رسانه‌ها توسط اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، به معنای صدور رأی نهایی نیست. بر پایه رأی وحدت رویه صادرشده توسط هیات عمومی دیوان عالی کشور در ۴ مهر ۱۴۰۲ (۲۶ سپتامبر ۲۰۲۳) به شماره ۸۳۷، در صورت اعلام براءت هیات منصفه، دادگاه رسیدگی‌کننده می‌تواند برخلاف نظر اعضای این هیات حکم بر محکومیت متهم صادر کند و دادگاه تکلیفی در تبعیت از نظر هیات منصفه ندارد.

۴۸-۳- حسین جعفریان، خبرنگار صداوسیما، به بیش از ۱۳ ماه زندان محکوم شد

دادگاه کیفری دو عجب‌شیر، حسین جعفریان شیراز، خبرنگار صداوسیما را به دلیل انتشار یک گمانه‌زنی درباره انتصاب‌های احتمالی مقام‌های دولتی در این شهرستان، به ۱۳ ماه و ۱۶ روز زندان محکوم کرد.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، حسین جعفریان، خبرنگار ساکن عجب‌شیر در استان آذربایجان شرقی، توسط دادگاه کیفری دو این شهرستان به اتهام «نشر اکاذیب از طریق سامانه‌های رایانه‌ای» موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، به ۱۳ ماه و ۱۶ روز زندان محکوم شد.

این پرونده در پی انتشار گمانه‌زنی‌هایی درباره انتصاب مقام‌های دولتی علیه حسین جعفریان تشکیل شده بود. آقای جعفریان که سابقه همکاری با صداوسیما و خبرگزاری فارس را دارد، در استوری اینستاگرامش درباره گزینه‌های احتمالی تصدی فرماندار عجب‌شیر نوشته بود: «اخبار درگوشی و شایعاتی در محافل سیاسی شهرستان به گوش می‌رسد که چند گزینه بومی (ازجمله رئیس یکی از ادارات)، یکی از بخش‌داران سابق و یک گزینه غیربومی که از نزدیکان نمایندگان ادوار مجلس و آشنای نماینده منتخب مجلس است، شانس به دست گرفتن سکان فرمانداری عجب‌شیر را دارند.»

۴۹-۳- تحمیل ۹ ماه حبس و تبعید بیش از حکم صادرشده به یک وبلاگ‌نویس

سهیل عربی، وبلاگ‌نویس، عکاس و فعال حقوق بشر، با پایان دوران محکومیت، شهر محل تبعیداش در استان بوشهر را ترک کرد. آقای عربی در این پرونده، ۹ ماه حبس و تبعید بیش از حکم صادرشده، تحمل کرد.

سهیل عربی، روز دوشنبه ۱۶مهر ۱۴۰۳ (۱۷اکتبر ۲۰۲۴)، با انتشار پستی در صفحه اینستاگرام‌اش، اعلام کرد که با پایان دوران محکومیت‌اش شهر برازجان در استان بوشهر را ترک کرده است. او در شرایطی شهر محل تبعیداش را ترک کرد که در این پرونده ۹ ماه حبس و تبعید بیش از حکم صادرشده را تحمل کرد.

سهیل عربی آبان ۱۴۰۰ (نوامبر ۲۰۲۱) پس از تحمل حدود هشت سال حبس از زندان رجایی‌شهر کرج آزاد شد. پس از آزادی از زندان، مقام‌های شعبه اجرای احکام به سهیل عربی وعده دادند که هشت ماه حبسی که بیش از حکم صادرشده به او تحمیل شد را از دوران تبعید دو ساله‌اش، کم خواهند کرد؛ وعده‌ای که دستگاه قضایی جمهوری اسلامی به آن عمل نکرد.

سهیل عربی پس از آزادی از زندان ابتدا برای تحمل دو سال حکم تبعید صادر شده علیه او، به برازجان در استان بوشهر اعزام شد؛ اما حدود دو ماه بعد به تهران احضار شد و تبعید او به تعویق افتاد. با آغاز اعتراضات زن، زندگی، آزادی در سال ۲۰۲۲، سهیل عربی بار دیگر بازداشت شد و تا اسفند ۱۴۰۱ را در زندان گذراند. اردیبهشت ۱۴۰۲ (می ۲۰۲۳)، شعبه یک اجرای احکام کیفری دادسرای عمومی ناحیه ۳۳ تهران، سهیل عربی را به‌رغم ابتلا به بیماری التهاب چشم راست، فشار خون و تحمل عوارض ناشی از شکنجه‌های روانی و جسمی تحمیل شده به این وبلاگ‌نویس در دوران زندان، بار دیگر او را برای تحمل دوران تبعید در برازجان فراخواند.

به‌رغم تداوم تبعید در برازجان و فشارهای امنیتی و قضایی اعمال شده بر سهیل عربی، او در دوران تبعید نیز یکی از پرکارترین گزارش‌گران حوزه حقوق بشر در داخل ایران بود. شبکه‌های اجتماعی سهیل عربی -به‌ویژه صفحه اینستاگرام و کانال تلگرام او- روزانه با اخبار زندانیان و موارد نقض حقوق شهروندان ایرانی به‌روز شد.

۵۰-۳- جلسه دادگاه رسیدگی به اتهامات شرق‌آنلاین و سازندگی برگزار شد

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، سیدافضل موسوی، مدیر مسئول روزنامه سازندگی را در پرونده شکایت شهرداری تهران مجرم شناختند و در پرونده‌ای جداگانه مهدی رحمانیان، مدیر مسئول شرق‌آنلاین را از اتهامات انتسابی تبرئه کردند.

به گزارش ایرنا، اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، روز دوشنبه ۱۶ مهر ۱۴۰۳ (۱۷ اکتبر ۲۰۲۴)، سیدافضل موسوی، مدیر مسئول روزنامه سازندگی را به اتهام «نشر مطالب خلاف واقع» مجرم شناختند. این پرونده در پی شکایت شهرداری تهران از سازندگی، علیه این رسانه تشکیل شده بود.

روزنامه سازندگی در شماره روز ۱۸ مرداد ۱۴۰۲ (۹ آگوست ۲۰۲۳)، با انتشار گزارشی با عنوان «شهر رها شده»، از فروش «تراکم غیرمجاز» در تهران انتقاد کرده و نوشته بود که علی‌رضا زاکانی، شهردار تهران، این شهر را «رها کرده است».

روز دوشنبه همچنین هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی، پس از بررسی پرونده شکایت از مهدی رحمانیان، مدیر مسئول شرق‌آنلاین، صدیقه‌سادات حسینی باهری، مدیر کانال تبلیغاتی «فرهنگ‌سازی حیا» و کبری احمدی، مدیر کانال «ارتباط جمعی شهدای ایران»، رأی به تبرئه این رسانه‌ها از اتهام «نشر اکاذیب» داد.

شکایت از شرق‌آنلاین توسط عبدالله عبدی، مدیر عامل شرکت صنایع پتروشیمی امیرآباد مازندران، به دلیل انتشار گزارشی در شرق و معرفی او به‌عنوان «ابریده‌کار بانکی» علیه مدیر مسئول این رسانه تشکیل شده بود. شاکی پرونده‌های صدیقه‌سادات حسینی باهری، مدیر کانال تبلیغاتی

«فرهنگ‌سازی حیا» و کبری احمدی، مدیر کانال ارتباط جمعی «شهدای ایران» نیز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بود.

۵۱-۳- دادرسی بندرعباس علیه حسن عباسی قرار جلب به دادرسی صادر کرد

شعبه چهار دادرسی عمومی و انقلاب بندرعباس، در پرونده شکایت ۱۲ نهاد و شخص حقیقی از حسن عباسی، علیه این روزنامه‌نگار قرار جلب به دادرسی صادر کرد.

بر پایه اسناد رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، شعبه چهارم بازپرسی دادرسی عمومی و انقلاب بندرعباس، روز یکشنبه ۱۵ مهر ۱۴۰۳ (۶ اکتبر ۲۰۲۴) با صدور قرار نهایی دادرسی، حسن عباسی را به اتهام «اظهارات خلاف واقع و نشر اکاذیب» مجرم شناخت و پرونده این روزنامه‌نگار را برای صدور رأی به دادگاه ارسال کرد.

این پرونده در پی شکایت شماری از نهادهای دولتی در استان هرمزگان شامل استانداری، سازمان صنعت، معدن و تجارت، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان بهزیستی، اداره کل نوسازی، اتاق بازرگانی و شرکت پالایش نفت لاوان و اشخاص حقیقی به نام‌های حسین کرم‌پور، احمد مرادی، فرینام فاریابی، مریم صالح و محمد فتحعلی پور راینی، علیه حسن عباسی تشکیل شده بود.

آرش رستمی، بازپرس شعبه چهار دادرسی عمومی و انقلاب بندرعباس، مصادیق اتهامات مطرح شده در این پرونده را توییت‌ها و یادداشت‌های حسن عباسی در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ معرفی کرده است؛ مطالبی که محتوای آن انتقاد از ناکارآمدی نهادها و مقام‌های دولتی را شامل می‌شود.

حسن عباسی، مدیر مسئول وب سایت اشکان‌نیوز و ساکن استان هرمزگان است. او پیش‌تر به دلیل انجام وظایف حرفه‌ای خود بارها برخوردهای قضایی و امنیتی را تحمل کرده است.

۵۲-۳- سرکوب اطلاع‌رسانی آزاد در ایران ادامه دارد

به فاصله حدود یک ماه پس از مسدود شدن فراقانونی سیم‌کارت صدف فاطمی، محتوای منتشر شده توسط این روزنامه‌نگار نیز از صفحات او در شبکه‌های اجتماعی حذف شد و تصویر طراحی‌شده توسط «کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه اینترنتی» در توئیتر و اینستاگرام او منتشر شد.

روز چهارشنبه ۱۸ مهر ۱۴۰۳ (۹ اکتبر ۲۰۲۴)، توییت‌ها و پست‌های منتشرشده توسط صدف فاطمی از صفحه ایکس و اینستاگرام این روزنامه‌نگار حذف شد. ساعتی بعد تصویری در صفحه ایکس

صدف فاطمی منتشر شد که کاربران هنگام جستجوی وبسایت‌های فیلترشده در ایران با آن مواجه می‌شوند؛ تصویری که در قسمت بالایی آن نوشته شده است: «دسترسی به تارنمای فراخوانده‌شده امکان‌پذیر نمی‌باشد.»

حدود یک ماه قبل نیز سیم‌کارت صدف فاطمی بدون اطلاع قبلی و در نبود حکم قضایی قطع شده بود. شرایط تحمیل‌شده به صدف فاطمی اولین مورد از برخوردهای فراقانونی نهادهای قضایی و امنیتی جمهوری اسلامی با روزنامه‌نگاران نیست. طی ماه‌های گذشته، سیم‌کارت‌های شماری از روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی به دلیل اطلاع‌رسانی در ارتباط با رویدادهای مختلف و یا انتشار پست‌هایی انتقادی در شبکه‌های اجتماعی - بدون حکم قضایی - قطع شده است. پس از پیگیری این روزنامه‌نگاران و اکتیویست‌ها از نهادهای مختلف، شرط بازگشایی سیم‌کارت آنها مشروط بر امضای تعهد به عدم انتشار پست‌های انتقادی شده است. این اقدام فراقانونی نهادهای امنیتی نشان می‌دهد جمهوری اسلامی در حال توسعه الگوهای سرکوب اطلاع‌رسانی آزاد در ایران است.

جمهوری اسلامی ایران، طی ده‌های گذشته، الگوهای متعددی برای توسعه سرکوب آزادی بیان و اختلال در جریان آزاد اطلاعات طراحی و اجرا کرده است؛ الگوهایی که هرکدام بیش از گذشته روزنامه‌نگاری مستقل را دشوار و آزادی بیان شهروندان ایرانی را محدود کرده است.

۵۳-۳- با شکایت یک شرکت دولتی علیه جواد منابی پرونده قضایی تشکیل شد

در پی شکایت شرکت دولتی فولاد اکسین اهواز از جواد منابی، علیه این خبرنگار پرونده قضایی تشکیل شد. آقای منابی در این پرونده به «نشر اکاذیب در فضای مجازی» متهم شده است.

بر پایه ابلاغیه‌ای که روز سه‌شنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۳ (۸ اکتبر ۲۰۲۴)، برای جواد منابی ارسال شده، این خبرنگار ساکن اهواز، به اتهام «نشر اکاذیب در فضای مجازی» موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، به دادسرای این شهرستان احضار شده است.

پرونده تشکیل شده علیه جواد منابی، در پی شکایت شرکت فولاد اکسین خوزستان علیه این خبرنگار تشکیل شده است. به گفته یک منبع مطلع، یادداشت‌های منتشرشده از سوی آقای منابی درباره «استخدام‌های بی‌ضابطه در این شرکت دولتی، انتصاب مدیران غیر بومی، استخدام اعضای خانواده و اقوام مدیران اکسین در این شرکت و سوء مدیریت منجر به جریمه‌ها و خسارت‌های سنگین به اموال دولتی» از جمله دلایل شکایت شرکت فولاد اکسین اهواز از این خبرنگار است.

جواد منابی، خبرنگار ساکن اهواز است که سابقه همکاری با پایگاه خبری «عصر ما» را دارد. او پیش‌تر نیز به دلیل انجام وظایف حرفه‌ای خود در حوزه خبرنگاری برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده است.

۵۴-۳- سعیده شفیعی از ملاقات با خانواده‌اش محروم شد

مسئولان زندان اوین در تهران مانع از ملاقات سعیده شفیعی، روزنامه‌نگار زندانی، با خانواده‌اش شدند. علیه شمار دیگری از زنان محبوس در این زندان نیز محرومیتی مشابه اعمال شد.

حسن همایون، همسر سعیده شفیعی، با انتشار این خبر در صفحه کاربری خود در ایکس نوشت: «مادرم با چشم گریان از زندان بازگشت چون گفتند سعیده شفیعی ممنوع ملاقات است. والدینم ۱۰۰۰ کیلومتر از مرودشت آمده بودند برای دیدار همسرم.»

حسن همایون که خود نویسنده و روزنامه‌نگار است، در ادامه این توییت درباره علت ممنوعیت ملاقات سعیده شفیعی و چند تن دیگر از زنان محبوس در زندان اوین نوشت: «سعیده شفیعی و شماری دیگر از زندانیان بند زنان اوین به دلیل خواندن ترانه برای در سال‌مرگ مهسا امینی ممنوع ملاقات شدند.»

سعیده شفیعی، روزنامه‌نگار و داستان‌نویس محبوس در زندان اوین است. او روز جمعه ۱۶ شهریور ۱۴۰۳ (۶ سپتامبر ۲۰۲۴)، به‌رغم ابتلا به بیماری، برای تحمل ادامه حبس به زندان اوین بازگشت. خانم شفیعی روز ۱۲ اسفند ۱۴۰۲ (۲ مارس ۲۰۲۴)، با توقف اجرای حکم و برای پیگیری روند درمان بیماریش، آزاد شده بود.

آگوست ۲۰۲۳ (شهریور ۱۴۰۲)، شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، سعیده شفیعی را به «اتهام تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به تحمل هفت ماه و ۱۶ روز حبس و بابت اتهام «اجتماع و تبانی با هدف اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰ از این قانون، به تحمل سه سال و شش ماه زندان محکوم کرد.

این روزنامه‌گار در این پرونده به‌عنوان مجازات تکمیلی، به دو سال منع عضویت در گروه و دسته‌جات سیاسی و اجتماعی و دو سال منع خروج از کشور نیز محکوم شد. این حکم سپتامبر ۲۰۲۳، عینا در شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران تایید شد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، سه سال و هفت ماه و ۱۶ روز از حکم حبس صادرشده علیه سعیده شفیعی قابل اجرا خواهد بود.

۵۵-۳- سخنگوی قوه قضاییه: احکام زندان نیلوفر حامدی و الهه محمدی اجرا خواهد شد

پرونده قضایی الهه محمدی، خبرنگار روزنامه هم‌میهن و نیلوفر حامدی، خبرنگار روزنامه شرق، به شعبه اجرای احکام ارسال شد. این دو روزنامه‌نگار پیش‌تر هرکدام به شش سال زندان محکوم شده بودند.

اصغر جهانگیر، سخنگوی قوه قضاییه، روز ۲۲ مهر ۱۴۰۳ (۱۳ اکتبر ۲۰۲۴) در نشست خبری این نهاد از ارسال پرونده الهه محمدی و نیلوفر حامدی به شعبه اجرای احکام خبر داد. پیش‌تر این روزنامه‌نگاران در دادگاه تجدید نظر استان تهران هر کدام به اتهام «اجتماع و تبانی با هدف اقدام علیه امنیت کشور» موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به پنج سال و بابت اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال زندان محکوم شده بودند.

دادگاه تجدید نظر در شرایطی حکم به محکومیت الهه محمدی و نیلوفر حامدی داد که این روزنامه‌نگاران را از اتهام «همکاری با دولت متخاصم» موضوع ماده ۵۰۸ قانون مجازات اسلامی، تبرئه کرد. نیلوفر حامدی و الهه محمدی در دادگاه بدوی بابت این اتهام به ترتیب به هفت و شش سال زندان محکوم شده بودند.

به گفته پرتو برهانپور و حجت کرمانی، وکلای نیلوفر حامدی و شهاب‌الدین میرلوحی، وکیل الهه محمدی، «با توجه به اینکه دو اتهام باقیمانده از شرایط کامل بخشنامه عفو سال ۱۴۰۱ برخوردار است» و «مشمول هیچ یک از مستثنیات بخشنامه عفو مذکور نیست»، باید پرونده این دو روزنامه‌نگار مختومه اعلام شود.

با این حال، قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران بدون توجه به بخش‌نامه عفو بهمن ۱۴۰۱، قصد دارد احکام زندان صادرشده علیه نیلوفر حامدی و الهه محمدی را اجرا کند؛ مشابه اقدامی که اسفند ۱۴۰۲ (فوریه ۲۰۲۴)، در پرونده روح‌الله نخعی، روزنامه‌نگار ساکن تهران، انجام داد و حکم حبس صادرشده علیه او را اجرا کرد. در شرایطی که به گفته پرتو برهانپور، وکیل روح‌الله نخعی، پرونده این روزنامه‌نگار پس از پذیرش درخواست اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور و ارسال آن به شعبه هم‌عرض، «اصلاح» و روح‌الله نخعی مشمول بخشنامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» شده بود.

الهه محمدی، خبرنگار روزنامه هم‌میهن و نیلوفر حامدی، خبرنگار روزنامه شرق، هستند. آنها پس از دستگیری و کشته‌شدن «مهسا (ژینا) امینی» در بازداشت ماموران گشت‌ارشاد در تهران، اقدام به انتشار گزارش‌هایی در این ارتباط کردند. نیروهای امنیتی در پی انتشار این گزارش‌ها اقدام بازداشت این دو زن روزنامه‌نگار کردند. الهه محمدی و نیلوفر حامدی، هرکدام پس از تحمل حدود ۱۶ ماه بازداشت موقت، ۱۵ ژوئن ۲۰۲۴ (۲۴ دی ۱۴۰۲)، با تودیع قرار وثیقه ۱۰ میلیارد تومانی از زندان اوین آزاد شدند.

۵۶-۳- رضا ولیزاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی، در تهران بازداشت شد

رضا ولیزاده، خبرنگار سابق بخش فارسی رادیو اروپای آزاد (رادیو فردا)، پس از بازگشت به ایران، توسط نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی ایران بازداشت شد.

رادیو فردا، با استناد به گفته‌های یکی از نزدیکان رضا ولیزاده، درباره کارمند سابق خود نوشت، آقای ولیزاده، در نوامبر ۲۰۲۲، همکاری خود با این رسانه را پایان داد، پس از مدتی ادامه اقامت در خارج از ایران به این کشور بازگشت و نهایتاً «حدود سه هفته پیش» توسط نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی بازداشت شد.

رادیو فردا به نقل از منبعی که این رسانه «یکی از نزدیکان رضا ولیزاده» معرفی کرده، اعلام کرد که این روزنامه‌نگار «با اتهاماتی از جمله همکاری با رسانه‌های فارسی‌زبان خارج از کشور روبه‌رو است.»

کماکان از دلایل بازگشت رضا ولیزاده به ایران اطلاعی در دست نیست. همزمان نهادهای قضایی و امنیتی جمهوری اسلامی درباره سرنوشت این روزنامه‌نگار اظهارنظری نکرده‌اند.

با این وجود، در آخرین توییت منتشر شده در صفحه کاربری رضا ولیزاده در ایکس، نوشته شده است: «من در تاریخ ۱۶ اسفند ۱۴۰۲ وارد تهران شدم. پیش از آن مذاکرات نیمه کاره‌ای با سازمان اطلاعات سپاه داشتم. در نهایت با مسئولیت خودم و بدون امان‌نامه حتی شفاهی پس از ۱۴ سال به کشورم بازگشتم.»

مشخص نیست که این توییت در چه شرایطی منتشر شده است، به‌ویژه آنکه در توییتی دیگر که در صفحه آقای ولیزاده منتشر شده، به فشارهای امنیتی بر خانواده و نزدیکان این روزنامه‌نگار برای ناگزیر کردن او به بازگشت به ایران اشاره شده است: «احضار برادر بزرگم به وزارت اطلاعات در تهران. احضار پدرم و حتی فامیل دور و نزدیک به اداره اطلاعات در کردستان. سراغ همسایه‌مان رفته‌اند و از وضعیت مادرم جوپا شده‌اند که پیش از ورود احتمالی به خانه به ارزیابی برسند. خانواده‌ام را تحت فشار گذاشته‌اند که من را متقاعد کنند برگردم.»

دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، با استناد به سابقه جمهوری اسلامی در برخوردهای فراقانونی با روزنامه‌نگاران و رسانه‌های ایرانی، نگرانی عمیق خود را درباره سرنوشت رضا ولیزاده اعلام می‌کند. دفاع از مقام‌های قضایی ایران درخواست می‌کند، درباره ابهامات پیرامون سرنوشت رضا ولیزاده اطلاع‌رسانی کنند و در صورت بازداشت این شهروند دو تابعیتی، زمینه آزادی فوری او را فراهم نمایند.

۵۷-۳- به دلیل انتشار کاریکاتور ایوب پیامبر، علیه روزنامه هم‌میهن اعلام جرم شد

در پی انتشار کاریکاتوری از ایوب پیامبر توسط روزنامه هم‌میهن، دادستانی تهران علیه این روزنامه اعلام جرم کرد.

روزنامه هم‌شهری، متعلق به شهرداری تهران، با اعلام این خبر نوشت، به دلیل انتشار کاریکاتوری در روزنامه هم‌میهن که در آن ایوب پیامبر به تصویر کشیده شده است، دادستانی تهران علیه این روزنامه اعلام جرم کرد.

در کاریکاتور منتشر شده در هم‌میهن، این روزنامه با به تصویر کشیدن فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت و ایوب پیامبر که در روایت‌های دینی با ویژگی صبر توصیف می‌شود، از پاسخ خانم سخنگو انتقاد کرده است. در این کاریکاتور فاطمه مهاجرانی در پاسخ به سوالی مبنی بر زمان رفع فیلترینگ و محدودیت‌های اینترنت در ایران، ایوب پیامبر را به صبر دعوت می‌کند. رفع فیلترینگ و محدودیت‌های اینترنتی یکی از وعده‌های انتخاباتی مسعود پزشکیان بود.

اعلام جرم دادستانی تهران علیه روزنامه هم‌میهن، آخرین مورد از این الگوی پرتکرار سرکوب آزادی بیان در ایران است. دادستانی‌ها در این کشور -به‌ویژه پس از وقوع رویدادهای مهم اجتماعی- با اعلام جرم علیه روزنامه‌نگاران، رسانه‌ها و فعالان رسانه‌ای، تلاش می‌کنند در اطلاع‌رسانی آزاد اختلال ایجاد کنند و مانع از تبدیل شدن روایت‌های مستقل به روایت غالب در میان شهروندان شوند.

۵۸-۳- بهاره شبانکارثیان به دلیل «تهدید» پیگیری پرونده قتل داریوش مهرجویی را متوقف کرد

بهاره شبانکارثیان، خبرنگار روزنامه اعتماد، پس از «احضار و تهدید»، پیگیری پرونده قتل داریوش مهرجویی و همسرش، وحیده محمدی‌فر، را متوقف کرد. این روزنامه‌نگار در یک سال گذشته گزارش‌ها و اخبار متعددی از ابعاد مختلف این پرونده منتشر کرده بود.

در روزهای گذشته، بهاره شبانکارثیان با انتشار یک استوری در صفحه اینستاگرام‌اش اعلام کرد که به دلیل «دردسرها» ناشی از پیگیری قتل داریوش مهرجویی، کارگردان مشهور سینمای ایران و همسرش، وحیده محمدی‌فر، این پرونده را تعقیب نخواهد کرد.

پیگیری دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI) از منابع مطلع نشان می‌دهد، تصمیم بهاره شبانکارثیان درباره عدم تعقیب ابعاد پرونده قتل داریوش مهرجویی و وحیده محمدی‌فر، پس از «تهدید» این روزنامه‌نگار گرفته شده است. به گفته منبعی که با دفای گفت‌وگو کرده است، احضار و تهدید بهاره شبانکارثیان توسط وزارت اطلاعات صورت گرفته است.

مهرماه سال ۱۴۰۲ (اکتبر ۲۰۲۳)، داریوش مهرجویی، کارگردان شناخته‌شده سینمای ایران و همسرش وحیده محمدی‌فرد، فیلمنامه‌نویس و طراح لباس، در خانه شخصی خود به‌شکلی مشکوک و بی‌رحمانه به قتل رسیدند.

همزمان روزنامه اعتماد گزارشی از سرقت از شخصیت‌های مشهور ایرانی منتشر کرد که در آن به سرقت از خانه داریوش مهرجویی نیز اشاره شده بود. پس از انتشار این گزارش، بهاره شبانکارئیان نویسنده گزارش، ابتدا به وزارت اطلاعات و سپس به همراه مهدی بیک اوغلی، مدیر مسئول روزنامه اعتماد، به دادسرای فرهنگ و رسانه احضار شد. پس از گذشت حدود یک سال، نهایتاً فشارها بر بهاره شبانکارئیان و محدودیت‌ها برای پیگیری پرونده قتل پر ابهام داریوش مهرجویی و وحیده محمدی‌فرد، باعث شد این روزنامه‌نگار از تعقیب این پرونده منصرف شود.

۵۹-۳- دادگاه مطبوعات؛ رویداد ۲۴ مجرم شناخته شد

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، محمد حیدری، مدیر مسئول پایگاه خبری رویداد ۲۴ را مجرم شناختند. این پرونده در پی شکایت مرکز رسانه قوه قضاییه علیه این رسانه تشکیل شده بود.

به گزارش ایرنا، اکبر نصراللهی، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، روز دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۲ (۲۱ اکتبر ۲۰۲۴) با اعلام خبر صدور قرار مجرمیت علیه مدیر مسئول رویداد ۲۴ گفت، محمد حیدری متهم به «نشر اکاذیب و انتشار مطالب خلاف واقع»، موضوع شکایت مرکز رسانه قوه قضاییه است.

رویداد ۲۴، تیر ۱۴۰۲ (جولای ۲۰۲۳) گزارشی با عنوان «پرونده‌های رسوایی جنسی چهره‌های مشهور سیاسی در ایران» منتشر کرد که در آن اشاره شده بود: «تجربه ثابت نشان داده در مواردی که پای مدیران در میان باشد پرونده مختومه خواهد شد؛ مروری بر تاریخچه رسوایی‌های اخلاقی در تاریخ معاصر ایران هم همین موضوع را نشان می‌دهد که به دلیل مسائل سیاسی و اجتماعی و تأثیر آن بر افکار عمومی نتیجه رسیدگی به چنین موضوعاتی هرگز معلوم نمی‌شود.»

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، این بخش از گزارش رویداد ۲۴ را یکی از مصادیق صدور قرار مجرمیت علیه این رسانه معرفی کرده‌اند.

به گفته اکبر نصراللهی، در جلسه روز دوشنبه اتهامات هادی کسای‌زاده، مدیر مسئول ماهنامه میدان آزادی، نیز بررسی شد. این فعال رسانه‌ای، متهم به «نشر اکاذیب رایانه‌ای» موضوع شکایت سیدمحسن کشاورزی و شرکت تامین نیاز تولیدکنندگان صنف انبارهای کالاهای تجاری و آهن فروشان بود که هیات منصفه با اکثریت آراء متهم را مجرم شناختند.

رأی نهایی در پرونده محمد حیدری که در شعبه یک دادگاه کیفری یک تهران به ریاست قاضی «کریمی» و هادی کسایی‌زاده که در شعبه ۹ این دادگاه به ریاست قاضی «جواهری» برگزار شد، به زودی اعلام خواهد شد.

۶۰-۳- مصطفی حمدی، فعال رسانه‌ای، به حبس و شلاق محکوم شد

شعبه ۱۰۵ دادگاه کیفری دو سقز، مصطفی حمدی، فعال رسانه‌ای و مدیر کانال تلگرامی «پرسمان»، را به ۱۰ ماه زندان و ۷۰ ضربه شلاق محکوم کرد.

سازمان حقوق بشری هه‌نگاو، با انتشار این خبر نوشت، مصطفی حمدی توسط شعبه ۱۰۵ دادگاه کیفری دو سقز به اتهام «اخلال در نظم عمومی» موضوع ماده ۶۱۸ قانون مجازات اسلامی، به ۱۰ ماه حبس و ۷۰ ضربه شلاق محکوم شده است.

شهریورماه امسال (آگوست ۲۰۲۴) نیز، مصطفی حمدی در بخش دیگری از همین پرونده توسط دادگاه انقلاب سقز به اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی به هفت میلیون تومان جزای نقدی بدل از سه ماه حبس محکوم شده بود.

مصطفی حمدی پیش‌تر نیز به دلیل فعالیت‌های رسانه‌ای سابقه برخوردهای قضایی و امنیتی را داشته است. او در این پرونده، نیروهای امنیتی روز یکشنبه ۱۹ فروردین ۱۴۰۳ (۷ آوریل ۲۰۲۴)، مصطفی حمدی را در تالار میلاد شهر سقز و بدون ارائه حکم قضایی بازداشت کردند. این فعال رسانه‌ای پس از بازداشت ابتدا به بازداشتگاه اداره اطلاعات سقز و سپس به بازداشتگاه اداره اطلاعات سنندج منتقل شد. او در مدت بازداشت از دسترسی به وکیل و ملاقات با خانواده محروم بود. مصطفی حمدی روز ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۳ (۱۱ می ۲۰۲۴)، پس از تحمل بیش از یک ماه بازداشت، با تودیع وثیقه آزاد شد.

۶۱-۳- نیروی انتظامی تبریز از فاطمه قلی‌پور شکایت کرد

نیروی انتظامی تبریز از فاطمه قلی‌پور گنجه‌لو، خبرنگار پایگاه خبری رگنا، شکایت کرد. این شکایت در پی انتشار خبری توسط خانم قلی‌پور مبنی قطع درختان کهن‌سال «باغ گلستان» توسط شهرداری تبریز و واگذاری زمین آن به نیروی انتظامی انجام شد.

فاطمه قلی‌پور با انتشار خبر شکایت نیروی انتظامی از او، در صفحه کاربری خود در ایکس نوشت: «هر آنچه که به مذاق آقایان خوش نیاید سریع اقدام به شکایت می‌کنند و در ادامه نیز از قدرت و نفوذ سازمان خود استفاده می‌کنند.»

پایگاه خبری رکنا روز ۲۲ شهریور ۱۴۰۳ (۱۲ سپتامبر ۲۰۲۴)، با انتشار خبری با عنوان «شهرداری تبریز بدون اطلاع شورا، درختان ۱۰۰ ساله را قطع کرد تا کلانتری بسازند»، به نقل فریدون بابایی، سخنگوی شورای شهر تبریز نوشته بود که شهرداری تبریز بدون رعایت ضوابط قانونی اقدام به قطع درختان کهنسال بوستان گلستان تبریز کرده و زمین آن را بدون تایید شورای اسلامی این شهر به یک نهاد (نیروی انتظامی) واگذار کرده است.

فاطمه قلی‌پور گنجه‌لو، خبرنگار پایگاه خبری رکنا در تبریز است. او پیش‌تر نیز به دلیل انجام وظایف حرفه‌ای خود بازداشت موقت و برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده است.

۶۲-۳- سخنگوی قوه قضاییه رسانه‌ها را تهدید به برخورد قضایی کرد

سخنگوی قوه قضاییه، در نشست خبری این نهاد، رسانه‌ها را تهدید کرد که در صورت انتشار مطالبی علیه گروه‌هایی که او «جبهه مقاومت و رهبران و فرماندهان این جبهه» نامید، علیه آنها پرونده قضایی تشکیل خواهد شد. اصغر جهانگیر همچنین ادعا کرد محکومیت نیلوفر حامدی و الهه محمدی، «مربوط به قبل از سال ۱۴۰۱» است و آنها در پرونده انتشار گزارش درباره جان‌باختن «مهسا (ژینا) امینی» مشمول بخشنامه «عفو» شده‌اند.

میزان، خبرگزاری رسمی قوه قضاییه ایران، روز یک آبان ۱۴۰۳ (۲۲ اکتبر ۲۰۲۴)، در گزارشی به نقل از سخنگوی قوه قضاییه، اعلام کرد، این نهاد قضایی به ۱۶ شهروندی که از «جبهه مقاومت و رهبران و فرماندهان این جبهه» (حزب‌الله لبنان، گروه حماس و سایر گروه‌های نیابتی ایران) انتقاد کرده‌اند «تذکر و هشدار قانونی» داده و سه شهروند دیگر را «احضار و بازداشت» کرده است.

اصغر جهانگیر همچنین در این نشست خبری رسانه‌های ایرانی را تهدید کرد که «مراقب صحبت‌های خود» درباره «جبهه مقاومت و رهبران و فرماندهان این جبهه» باشند؛ در غیر این صورت مورد پیگرد قضایی قرار خواهند گرفت.

در این نشست خبری، سخنگوی قوه قضاییه در پاسخ به سوالی درباره احضار نیلوفر حامدی و الهه محمدی برای اجرای حکم زندان و عدم اعمال بخشنامه عفو و کاهش مجازات عمومی» در پرونده آنها گفت: «پیگیری‌ها نشان می‌دهد این افراد در بخشی از پرونده‌شان که مربوط به اغتشاشات سال ۱۴۰۱ بود مشمول عفو شناخته شده و مورد عفو قرار گرفتند؛ اما اتهاماتی داشتند که مربوط به قبل از سال ۱۴۰۱ بود که این اتهامات با حوزه خبر ارتباطی نداشته و امنیتی بوده است.»

ادعای سخنگوی قوه قضاییه درباره محکومیت نیلوفر حامدی و الهه محمدی دارای تناقضات متعددی است. به گفته وکلای مدافع این دو روزنامه‌نگار، قوه قضاییه بخشنامه عفو و کاهش مجازات عمومی - که در بهمن ۱۴۰۱ صادر شد - را در پرونده الهه محمدی و نیلوفر حامدی اعمال نکرده است. همچنین به رغم بارها اظهار نظر سخنگوی قوه قضاییه و خبرگزاری میزان درباره پرونده الهه محمدی و نیلوفر حامدی، در هیچ دوره‌ای از دادرسی پرونده اشاره‌ای به پرونده‌های قضایی قبلی آنها نشده بود و اتهامات مطرح‌شده در پرونده نیز همگی مرتبط با بازداشت این دو روزنامه‌نگار همزمان اعتراضات زن، زندگی، آزادی بود.

۳-۶۳- کامیار فکور از زندان اوین آزاد شد

کامیار فکور، روزنامه‌نگار و فعال حوزه کارگری، پس از تحمل یک سال و شش ماه حبس، از زندان اوین آزاد شد. آزادی این روزنامه‌نگار در پی تبدیل شدن حکم زندان او به «رأی باز» انجام شد.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، کامیار فکور روز چهارشنبه ۲۲ آبان ۱۴۰۳ (۲۳ اکتبر ۲۰۲۳)، با تبدیل باقی‌مانده حبس صادرشده علیه این روزنامه‌نگار به رأی باز، از زندان اوین آزاد شد.

کامیار فکور، روزنامه‌نگار و فعال حوزه کارگری است. او ۲۹ آوریل ۲۰۲۳ (۱۹ دسامبر ۲۰۲۲)، در آستانه روز جهانی کارگر بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. فکور پیش‌تر توسط شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب تهران به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال حبس محکوم شده بود. این حکم نهایتاً در شعبه ۳۶ دادگاه تجدیدنظر استان تهران به هشت ماه حبس تبدیل شد.

آگوست ۲۰۲۳، همزمان با تداوم حبس کامیار فکور در زندان، حکم دو سال حبس تعلیقی که در سال ۲۰۲۱ و به اتهام «نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، علیه این فعال کارگری صادرشده بود نیز به اجرا درآمد.

۳-۶۴- تذکر کتبی هیات نظارت بر مطبوعات به یک روزنامه سراسری

دبیرخانه هیات نظارت بر مطبوعات با انتشار اطلاعیه‌ای از «تذکر مکتوب» به یک روزنامه سراسری به دلیل «انتشار مطالب تنش‌زا علیه کشورهای همسایه» خبر داد.

دبیرخانه هیات نظارت بر مطبوعات، با استناد به بند دو از ماده پنج قانون مطبوعات، ضمن تأکید بر «توجه رسانه‌ها به ساحت دیپلماسی کشور، رعایت مصالح و منافع ملی، الزام به قوانین و شوراها و بالادستی و پرهیز از انتشار مطالب تنش‌زا علیه کشورهای همسایه»، به یک

روزنامه سراسری به دلیل آنچه این نهاد «تخطی از قانون مطبوعات» معرفی کرده است، «تذکر جدی مکتوب» داد.

بر پایه بند دو از ماده پنج قانون مطبوعات، «مصوبات شورای عالی امنیت ملی برای مطبوعات لازم الاتباع است. در صورت تخلف، دادگاه می‌تواند نشریه متخلف را موقتاً تا دو ماه توقیف و پرونده را خارج از نوبت رسیدگی نماید.»

هرچند در اطلاعیه منتشرشده توسط دبیرخانه هیات نظارت بر مطبوعات، نامی از روزنامه‌ای که به آن تذکر داده شده، برده نشده است، اما به نظر می‌رسد، این روزنامه «وطن امروز»، با مدیریت مسئولی محمد آخوندی باشد. این روزنامه در دو شماره اخیر خود با انتشار تصویر رهبران کشورهای ترکیه و عربستان، درباره عربستان سعودی تیتر زده بود: «همدست نتانیاها» و درباره ترکیه نوشته بود: «شریک اقتصادی اسرائیل».

۶۵-۳- اعلام جرم دادستانی تهران علیه یک رسانه و شماری از فعالان شبکه‌های اجتماعی

کمتر از یک روز پس از حمله اسرائیل به شماری از پایگاه‌های نظامی در ایران، دادستانی تهران اعلام کرد علیه یک وبسایت خبری و شماری از شهروندان ایرانی که این نهاد «فعال فضای مجازی» معرفی کرد، اعلام جرم کرده است.

میزان، خبرگزاری رسمی قوه قضاییه، روز ۵ آبان ۱۴۰۳ (۲۶ اکتبر ۲۰۲۴)، با انتشار خبری به نقل از دادستانی تهران نوشت: «طی روزهای گذشته دادستانی تهران علیه یک سایت خبری به علت پوشش ضد امنیت ملی در رابطه با تحولات منطقه اعلام جرم کرده است. همچنین چندین فعال فضای مجازی طی روزها و شب گذشته به جهت انتشار اخبار در خلاف جهت منافع ملی و امنیتی تذکر دریافت کرده و برای برخی از آنها نیز پرونده قضایی تشکیل شده است.»

میزان نامی از وبسایت و شهروندانی که دادستانی تهران علیه آنها اعلام جرم کرده است، نبرد. همزمان با قوه قضاییه، مرکز بررسی جرائم سازمان‌یافته سپاه پاسداران نیز در اطلاعیه‌ای اعلام کرد، ارسال هرگونه عکس و خبر از داخل ایران برای رسانه‌های خارج از این کشور جرم است. این نهاد در اطلاعیه‌اش شهروندان ایرانی را تهدید به «برخورد قضایی» کرد. همچنین برخی وبسایت‌های ایرانی نیز صبح امروز شنبه، دچار اختلال شدید شدند و دسترسی آنها برای به‌روزرسانی وبسایت‌های خود امکان‌پذیر نشد.

اعلام جرم دادستانی تهران علیه رسانه‌ها، فعالان رسانه‌ای و روزنامه‌نگاران، الگویی پرتکرار برای سرکوب آزادی بیان در ایران است؛ الگویی که پس از دو حمله موشکی و پهبادی جمهوری اسلامی از خاک ایران به اسرائیل، عیناً تکرار شده بود.

پس از رویدادهای واکنش‌برانگیز در ایران، نهادهای قضایی و امنیتی در هماهنگی با دستگاه تبلیغاتی جمهوری اسلامی، برای پریسامد کردن روایت رسمی حاکمیت، تلاش می‌کنند در اطلاع‌رسانی آزاد اختلال ایجاد کنند و مانع از تبدیل شدن روایت‌های مستقل به روایت غالب در میان شهروندان شوند.

۶۶-۳- ژینا مدرس گرجی برای اجرای حکم زندان احضار شد

شعبه چهارم اجرای احکام کیفری سنندج، ژینا مدرس گرجی، روزنامه‌نگار و فعال حقوق زنان را برای اجرای حکم زندان احضار کرد.

بر پایه ابلاغیه ارسال‌شده برای ژینا مدرس گرجی از سوی شعبه چهارم اجرای احکام کیفری سنندج، این روزنامه‌نگار حداکثر باید تا روز ۱۲ آبان ۱۴۰۳ (۲ نوامبر ۲۰۲۴)، خود را به زندان زنان شهر سنندج معرفی کند.

پیش‌تر شعبه چهار دادگاه تجدید نظر استان کردستان، ژینا مدرس گرجی را به اتهام «تشکیل و اداره گروه غیر قانونی» موضوع ماده ۴۹۹ قانون مجازات اسلامی به ۱۶ ماه زندان و بابت اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به یک سال زندان محکوم کرده بود. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی یک سال و چهار ماه از حکم زندان صادر شده قابل اجرا خواهد بود.

ژینا مدرس گرجی که سابقه همکاری با روزنامه‌های اعتماد، شهروند و نشریات گُردی را دارد، اولین بار ۳۰ شهریور ۱۴۰۱ (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۲) همزمان با اعتراضات «زن، زندگی، آزادی»، توسط ماموران اداره اطلاعات در یکی از خیابان‌های سنندج و با اعمال خشونت بازداشت شد. مدرس گرجی پس از تحمل ۴۲ روز بازداشت موقت با قرار وثیقه ۱۰۰ میلیون تومانی آزاد شد. میزان این وثیقه بعدها با تفهیم اتهامات جدید به یک میلیارد تومان افزایش یافت.

ژینا مدرس گرجی دومین بار ۲۱ فروردین ۱۴۰۲ (۱۰ آوریل ۲۰۲۳) توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد، حدود یک ماه را در سلول انفرادی سپری کرد و نهایتاً پس از تحمل ۸۴ روز بازداشت موقت با تودیع قرار وثیقه پنج میلیارد تومانی آزاد شد.

۶۷-۳- تداوم بازداشت اژدر پیری، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل

بازداشت موقت اژدر پیری سارمانلو، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل، در دومین ماه از زمان دستگیری کماکان ادامه دارد. آقای پیری از زمان بازداشت از امکان ملاقات با خانواده و دسترسی به وکیل محروم بوده است.

به گزارش هه‌نگاو، نیروهای امنیتی استان البرز، روز دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳ (۲۱ اکتبر ۲۰۲۴)، اژدر پیری را در خانه‌اش در کرج بازداشت کردند. ماموران همزمان با بازداشت آقای پیری، اقدام به تفتیش خانه و ضبط شماری از لوازم شخصی این فعال رسانه‌ای -از جمله تلفن همراه و لپ‌تاپ- کردند.

اژدر پیری سارمانلو، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل و شهروند ساکن کرج است. او در دومین ماه از زمان بازداشت، کماکان از ملاقات با خانواده و امکان داشتن وکیل انتخابی محروم است.

۶۸-۳- حکم زندان مصطفی نعمتی اجرا شد

مصطفی نعمتی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر اقتصادی، روز سه‌شنبه ۸ آبان ۱۴۰۳ (۲۹ اکتبر ۲۰۲۴)، برای تحمل حکم چهل ماه حبس به زندان اوین منتقل شد.

محمد طاهری، سردبیر هفته‌نامه تجارت فردا، با اعلام این خبر در صفحه کاربری خود در ایکس نوشت: «از صبح که مصطفی نعمتی تماس گرفت و کمی صحبت کردیم، خیلی نگران شرایط روحی‌اش شدم. مصطفی از روز سه‌شنبه هفتم ماه آبان برای تحمل چهل ماه حبس راهی بند ۸ زندان اوین شده است. حال روحی مصطفی خوب نیست و با توجه به شرایط سختی که دارد، امیدواریم در وضعیت او تغییری ایجاد شود.»

مصطفی نعمتی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر اقتصادی ساکن تهران است. او سابقه همکاری با روزنامه دنیای اقتصاد و مجله تجارت فردا را دارد. آقای نعمتی ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ (۱۹ می ۲۰۲۴) توسط نیروهای امنیتی بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. او سه هفته را در بازداشت موقت سپری کرد و نهایتاً با تودیع قرار وثیقه هفت میلیارد تومانی آزاد شد.

روز ۳۰ تیر ۱۴۰۳ (۲۰ جولای ۲۰۲۴)، دادگاه این روزنامه‌نگار را مجموعاً به پنج سال و چهار ماه زندان و ۱۵ میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد. مصطفی نعمتی در این پرونده به اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی به تحمل هشت ماه حبس، بابت اتهام «نشر اکاذیب»، موضوع ماده ۷۴۶ از این قانون به یک سال و چهار ماه حبس و پرداخت ۱۵ میلیون تومان جریمه نقدی و به اتهام «اهانت به مقدسات»، موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی به سه سال و چهار ماه حبس محکوم شد.

با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، ۴۰ ماه از حبس صادرشده قابل اجرا خواهد بود. دادگاه توییت‌های منتشرشده از سوی مصطفی نعمتی را مصداق اتهامات انتسابی، معرفی کرده است.

حکم زندان مصطفی نعمتی در شرایطی اجرا شده است که این روزنامه‌نگار پیش‌تر در صفحه اینستاگرام‌اش نوشته بود که به حکم صادرشده در دادگاه بدوی اعتراض نکرده و حاضر به استفاده از رویه قانونی «تسلیم به رأی» برای کاهش مدت حکم زندان، نشده است.

۶۹-۳- حکم زندان ژینا مدرس گرجی اجرا شد

ژینا مدرس گرجی، روزنامه‌نگار و فعال حقوق زنان، روز شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۳ (۲ نوامبر ۲۰۲۴)، پس از مراجعه به شعبه اجرای احکام کیفری سنندج، بازداشت و برای تحمل ۱۶ ماه حبس به زندان این شهر منتقل شد.

همزمان با مراجعه ژینا مدرس گرجی به شعبه چهارم اجرای احکام کیفری سنندج، شماری از فعالان مدنی و خانواده این روزنامه‌نگار نیز او را همراهی کردند.

پیش‌تر شعبه چهار دادگاه تجدید نظر استان کردستان، ژینا مدرس گرجی را به اتهام «تشکیل و اداره گروه غیر قانونی» موضوع ماده ۴۹۹ قانون مجازات اسلامی به ۱۶ ماه زندان و بابت اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به یک سال زندان محکوم کرده بود. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی یک سال و چهار ماه از حکم زندان صادر شده قابل اجرا خواهد بود.

ژینا مدرس گرجی که سابقه همکاری با روزنامه‌های اعتماد، شهروند و نشریات گُردی را دارد، اولین بار ۳۰ شهریور ۱۴۰۱ (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۲) همزمان با اعتراضات «زن، زندگی، آزادی»، توسط ماموران اداره اطلاعات در یکی از خیابان‌های سنندج و با اعمال خشونت بازداشت شد. مدرس گرجی پس از تحمل ۴۲ روز بازداشت موقت با قرار وثیقه ۱۰۰ میلیون تومانی آزاد شد. میزان این وثیقه بعدها با تفهیم اتهامات جدید به یک میلیارد تومان افزایش یافت.

ژینا مدرس گرجی دومین بار ۲۱ فروردین ۱۴۰۲ (۱۰ آوریل ۲۰۲۳) توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد، حدود یک ماه را در سلول انفرادی سپری کرد و نهایتاً پس از تحمل ۸۴ روز بازداشت موقت با تودیع قرار وثیقه پنج میلیارد تومانی آزاد شد.

۴- روزنامه‌نگاران زندانی

همزمان با آغاز رسمی دوران ریاست جمهوری مسعود پزشکیان، دست‌کم هشت روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در زندان‌های ایران محبوس بودند. طی صد روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان، چهار روزنامه‌نگار بازداشت موقت را تجربه کردند و احکام زندان صادرشده علیه چهار روزنامه‌نگار دیگر نیز اجرا شد. در پایان صدمین روز از تصدی پزشکیان بر سمت ریاست جمهوری ایران، شمار روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای زندانی به ۱۰ تن افزایش یافت.

ردیف	نام	در ۱۰۰ روز	آخرین وضعیت
۱	نسرین حسینی	در حبس بود	در زندان
۲	ویدا ربانی	در حبس بود	در زندان
۳	شیرین سعیدی	در حبس بود	در زندان
۴	پریسا صالحی	در حبس بود	آزاد شد
۵	صبا آذریک	در حبس بود	در زندان
۶	کامیار فکور	در حبس بود	آزاد شد
۷	روح‌الله نخعی	در حبس بود	در زندان
۸	یاشار سلطانی	در حبس بود	آزاد شد
۹	فواد صادقی	در حبس بود	آزاد شد
۱۰	سعیده شفیعی	اجرای حکم	در زندان
۱۱	فردین مصطفایی	بازداشت موقت	آزاد شد
۱۲	فاطمه قلی‌پور	بازداشت موقت	آزاد شد
۱۳	رضا ولی‌زاده	بازداشت موقت	در بازداشتگاه
۱۴	اژدر پیری	بازداشت موقت	در بازداشتگاه
۱۵	ژینا مدرس	اجرای حکم	در زندان
۱۶	مصطفی نعمتی	اجرای حکم	در زندان

۴-۱- نسرین حسنی

نسرین حسنی، روزنامه‌نگار و مدیرمسئول هفته‌نامه سیاحت شرق، روز ۴ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۵ بهمن ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به شعبه دو دادسرای اجرای احکام بجنورد، برای اجرای حکم بازداشت و به زندان این شهر منتقل شد.

این روزنامه‌نگار بجنوردی، روز ۵ نوامبر ۲۰۲۳ (۱۴ آبان ۱۴۰۲)، توسط دادگاه کیفری دو بجنورد به اتهام «تشویش اذهان عمومی از طریق نشر اکاذیب در فضای مجازی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، به هفت ماه زندان و به اتهام «حضور در معابر و انظار عمومی بدون حجاب شرعی» موضوع ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی، به یک میلیون تومان جزای نقدی محکوم شده بود.

در بخش دیگری از همین پرونده و همزمان با تداوم حبس نسرین حسنی در زندان، شعبه دو دادگاه تجدیدنظر استان خراسان شمالی، حکم یک سال زندان صادرشده در دادگاه بدوی علیه این روزنامه‌نگار را تایید کرد.

پیش‌تر، شعبه اول دادگاه انقلاب بجنورد به ریاست «حبیب‌الله پیگرزی»، نسرین حسنی را به صورت غیابی، به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال زندان محکوم شده بود. بر پایه دادنامه صادر شده علیه این روزنامه‌نگار، «انتشار مطالب و تصاویر در فضای مجازی» از مصادیق جرم عنوان شده بود.

تیرماه ۱۴۰۳ و همزمان با کارزار انتخابات ریاست جمهوری در ایران، محکومیت نسرین حسنی که مدتی پیش از آن به رأی باز تبدیل شده بود، به دلیل اظهارنظر درباره تحریم انتخابات لغو شد.

۴-۲- ویدا ربانی

ویدا ربانی روزنامه‌نگار و فعال سیاسی، روز ۲۴ سپتامبر ۲۰۲۲ (۲ مهر ۱۴۰۱)، همزمان با تداوم اعتراضات زن، زندگی، آزادی در این سال، در تهران بازداشت شد. او در این پرونده توسط شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، از بابت اتهام «اجتماع و تبانی برای امنیت کشور»، موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به پنج سال حبس و به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به ۱۵ ماه حبس محکوم شد. این حکم با صدور بخشنامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» در بهمن ۱۴۰۱، مشمول این بخشنامه قرار گرفت.

ویدا ربانی، محکومیتی دیگر نیز در ارتباط با اعتراض به شلیک سپاه پاسداران به هواپیمای PS752 دارد. جولای ۲۰۲۲ (مرداد ۱۴۰۱)، شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران، این روزنامه‌نگار را از بابت اتهام «توهین به مقدسات»، موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی، به پنج سال، به اتهام

«اجتماع و تبانی به قصد ارتکاب جرم علیه امنیت کشور»، موضوع ماده ۶۱۰ از این قانون، به چهار سال، از بابت اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به هشت ماه و به اتهام «اخلال در نظم عمومی»، موضوع ماده ۶۱۸ از این قانون، به هشت ماه حبس محکوم کرد. دادگاه دو سال از حکم قابل اجرا در این پرونده را تعلیق کرد.

همچنین دادگاه ویدا ربانی را تا پنج سال از فعالیت حرفه‌ای اعم از فعالیت در شبکه‌های اجتماعی و فعالیت سیاسی محروم کرد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و بر پایه تعلیق شدن دو سال از حکم زندان قابل اجرا در این پرونده، سه سال از حکم زندان صادرشده علیه ویدا ربانی قابل اجرا خواهد بود.

۳-۴- شیرین سعیدی

شیرین سعیدی، روزنامه‌نگار محبوس در زندان اوین است. این روزنامه‌نگار، ۲ دی ۱۴۰۲ (۲۳ دسامبر ۲۰۲۳)، پس از احضار به دادسرا بازداشت و به این زندان منتقل شد. سعیدی پیش از بازداشت مدتی در کشور لبنان سکونت داشت و پس از ورود به ایران به دادسرا احضار و بازداشت شد.

قاضی ابوالقاسم صلواتی، رئیس شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب تهران، شیرین سعیدی را به اتهام «اجتماع و تبانی برای اقدام علیه امنیت ملی» موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی به پنج سال زندان محکوم کرده است.

شیرین سعیدی، روزنامه‌نگاری اقتصادی است. او سابقه همکاری با همشهری، سرمایه، تهران امروز، شهروند و... را دارد.

۴-۴- پریسا صالحی

پریسا صالحی، روزنامه‌نگار ساکن کرج و دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد در دانشگاه تهران است. او روز ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ (۲۸ آوریل ۲۰۲۴)، برای اجرای حکم پنج ماه حبس به زندان کچوئی کرج منتقل شد.

پیشتر شعبه اول دادگاه انقلاب کرج به ریاست «موسی آصف‌الحسینی»، پریسا صالحی را به اتهام تبلیغ علیه نظام، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال حبس، دو سال ممنوعیت خروج از کشور، دو سال ممنوعیت فعالیت در فضای مجازی و دو سال تبعید به زنجان محکوم کرده بود.

پریسا صالحی پس از تحمل دوران پنج‌ماهه محکومیت‌اش، روز ۲۷ شهریور ۱۴۰۳ (۱۷ اسپتامبر ۲۰۲۴)، از زندان کچوئی آزاد شد.

۴-۵- صبا آذریک

صبا آذریک، فعال رسانه‌ای ساکن تهران است. او روز یکشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۳ (۹ ژوئن ۲۰۲۴) توسط ضابطین قضایی بازداشت و برای تحمل دو سال حبس صادرشده علیه او به زندان منتقل شد.

اردیبهشت ۱۴۰۳ (می ۲۰۲۴)، دادگاه تجدید نظر استان تهران، صبا آذریک، فعال رسانه‌ای ساکن تهران را مجموعاً به سه سال زندان، دو سال منع از فعالیت در شبکه‌های اجتماعی، جزای نقدی و عذرخواهی و اعاده‌حیثیت از شاکیان پرونده محکوم کرد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی دو سال از حکم زندان صادرشده قابل‌اجرا است.

صبا آذریک در این پرونده به اتهام «نشر اکاذیب، افترا، هتک حیثیت و تهدید» موضوع شکایت‌های جداگانه از سوی مجلس شورای اسلامی، سیدمحسن دهنوی، عضو هیات رئیسه مجلس یازدهم، زهرا شیخی، نماینده مجلس یازدهم و دو شاکی دیگر (علی‌رضا رزم‌حسینی، وزیر صمت دولت حسن روحانی) محکوم به حبس، جزای نقدی و مجازات‌های تکمیلی شد.

۴-۶- کامیار فکور

کامیار فکور، روزنامه‌نگار حوزه کارگری، ۲۹ آوریل ۲۰۲۳ (۹ اردیبهشت ۱۴۰۲)، در آستانه روز جهانی کارگر بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. او پیش‌تر توسط شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب تهران به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال حبس محکوم شده بود. این حکم نهایتاً در شعبه ۳۶ دادگاه تجدیدنظر استان تهران به هشت ماه حبس تبدیل شد.

آگوست ۲۰۲۳، همزمان با تداوم حبس کامیار فکور در زندان، حکم دو سال حبس تعلیقی که در سال ۲۰۲۱ و به اتهام «نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، علیه این فعال کارگری صادرشده بود نیز به اجرا درآمد.

کامیار فکور روز چهارشنبه ۲ آبان ۱۴۰۳ (۲۳ اکتبر ۲۰۲۳)، با تبدیل باقی‌مانده حبس صادرشده علیه این روزنامه‌نگار به رأی باز، از زندان اوین آزاد شد.

۴-۷- روح‌الله نخعی

روح‌الله نخعی، روزنامه‌نگار، روز ۲۰ فوریه ۲۰۲۴ (۱۱ اسفند ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به دادسرای اجرای احکام اوین، برای اجرای حکم حبس بازداشت و به این زندان منتقل شد.

روح‌الله نخعی، یکی از روزنامه‌نگاران بازداشت‌شده در ارتباط با اعتراضات زن، زندگی، آزادی، است. او در این پرونده، توسط شعبه ۲۸ دادگاه انقلاب تهران به اتهام «اجتماع و تبانی برای اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به دو سال و به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به هفت ماه حبس محکوم شد. این حکم مدتی بعد مورد تایید شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران قرار گرفت. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، دو سال از حکم زندان صادرشده علیه این روزنامه‌نگار قابل اجرا است.

حکم زندان روح‌الله نخعی درحالی اجرا شد که به گفته پرتو برهان‌پور، وکیل دادگستری، پرونده این روزنامه‌نگار پس از پذیرش درخواست اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور و ارسال آن به شعبه هم‌عرض، «اصلاح» و روح‌الله نخعی مشمول بخشنامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» شد. با این وجود «در حالی که انتظار می‌رفت پرونده در اجرای احکام و مانند هزاران پرونده دیگر مربوط به سال گذشته (سال ۲۰۲۲)، با قرار موقوفی تعقیب مختومه شود، حکم او اول اسفند ۱۴۰۲ اجرا شد».

۸-۴- یاشار سلطانی

یاشار سلطانی، روزنامه‌نگار ساکن تهران و مدیر مسئول پایگاه خبری اسکان‌نیوز است. او روز یکشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۳ (۹ ژوئن ۲۰۲۴) ساعتی پیش از اعلام اسامی نامزدهای تایید صلاحیت‌شده برای انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم، بازداشت و به زندان تهران بزرگ منتقل شد.

میزان خبرگزاری قوه قضاییه با انتشار خبر اجرای حکم زندان یاشار سلطانی، نوشت: «یاشار سلطانی در پرونده‌ای که ۱۷ شاکی دارد، پس از تجدید نظرخواهی و رای نهایی و قطعی دادگاه به اتهام نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی (بیزده فقره)، به یک سال و دو ماه حبس تعزیری محکوم شده است.» میزان در این خبر اشاره‌ای به مصادیق اتهامات یاشار سلطانی نکرد.

یاشار سلطانی روز دوشنبه ۹ شهریور ۱۴۰۳ (۳۰ سپتامبر ۲۰۲۴)، پس از تحمل نزدیک به چهار ماه حبس، از زندان تهران بزرگ آزاد شد.

۹-۴- فواد صادقی

فواد صادقی، صاحب امتیاز وبسایت‌های خبری بازتاب امروز و آینده‌نیوز و مدیر مسئول سابق وبسایت بازتاب، روز ۱۶ مرداد ۱۴۰۳ (۶ آگوست ۲۰۲۴) برای اجرای حکم حبس، بازداشت و به زندان منتقل شد.

صالح نقره‌کار، وکیل فواد صادقی، در ارتباط با پرونده موکلش اعلام کرد: «وی در فرآیند پیگیری و تحقیق یک پرونده فساد محکوم و به زندان منتقل شده است».

فواد صادقی، صاحب امتیاز وبسایت‌های خبری بازتاب امروز و آینده‌نیوز و مدیر مسئول سابق وبسایت بازتاب است. او پیش‌تر نیز سابقه بازداشت توسط نهادهای قضایی و امنیتی را داشته است. او که در زمان حیات علی‌اکبر هاشمی رفسنجانی، از فعالان رسانه‌ای نزدیک به این شخصیت سیاسی بود، دست‌کم دو بار در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۵ بازداشت شده بود.

نام فواد صادقی، با یک پرونده واکنش‌برانگیز مرتبط با انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ گره خورده است. در سال ۱۳۹۲، وبسایت بازتاب در زمان مدیر مسئولی فواد صادقی، خبری درباره وجود یک فایل صوتی حاوی سخنان محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور اسبق ایران، مبنی بر تهدید احمدی‌نژاد به افشای جابه‌جایی هشت میلیون رای به سود او در انتخابات ریاست‌جمهوری در سال ۱۳۸۸ منتشر کرد. در پی انتشار این خبر در بازتاب، این وبسایت توقیف و فواد صادقی بازداشت شد.

فواد صادقی روز سه‌شنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۳ (۱ اکتبر ۲۰۲۴) پس از تحمل نزدیک به دو ماه حبس، از زندان آزاد شد.

۱۰-۴- سعیده شفیعی

سعیده شفیعی، روزنامه‌نگار و داستان‌نویس، روز جمعه ۱۶ شهریور ۱۴۰۳ (۶ سپتامبر ۲۰۲۴)، به‌رغم ابتلا به بیماری برای تحمل ادامه حبس به زندان اوین بازگشت.

این روزنامه‌نگار روز ۱۲ اسفند ۱۴۰۲ (۲ مارس ۲۰۲۴)، با توقف اجرای حکم و برای پیگیری روند درمان بیماریش، آزاد شده بود. او از روز ۲۸ آبان ۱۴۰۲ (۱۹ نوامبر ۲۰۲۳) در حال تحمل حکم زندان صادرشده علیه این روزنامه‌نگار بود.

سعیده شفیعی، روز ۲۲ جولای ۲۰۲۳ (۲ بهمن ۱۴۰۱)، توسط ماموران اطلاعات سپاه در خانه‌اش در تهران بازداشت و به بند دو-الف در زندان اوین منتقل شد. این روزنامه‌نگار پس از تحمل بیش از دو هفته بازداشت موقت، روز ۷ فوریه ۲۰۲۳ (۱۸ بهمن ۱۴۰۱)، با تودیع وثیقه‌ی ۵۰۰ میلیون تومانی آزاد شد.

آگوست ۲۰۲۳ (شهریور ۱۴۰۲)، شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، سعیده شفیعی را به «اتهام تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به تحمل هفت ماه و ۱۶ روز حبس و بابت اتهام «اجتماع و تبانی با هدف اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰ از این قانون، به تحمل سه سال و شش ماه زندان محکوم کرد.

این روزنامه‌گار در این پرونده به‌عنوان مجازات تکمیلی، به دو سال منع عضویت در گروه و دسته‌جات سیاسی و اجتماعی و دو سال منع خروج از کشور نیز محکوم شد. این حکم سپتامبر ۲۰۲۳، عینا در شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران تایید شد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، سه سال و هفت ماه و ۱۶ روز از حکم حبس صادرشده علیه سعیده شفیعی قابل اجرا خواهد بود.

۱۱-۴- فردین مصطفایی

فردین مصطفایی، مدیر پایگاه خبری «سقز رووداو»، روز چهارشنبه ۲۸ شهریور ۱۴۰۳ (۱۸ سپتامبر ۲۰۲۴) بازداشت شد.

به گفته یک منبع مطلع به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، فردین مصطفایی بدون ارائه حکم قضایی و در یکی از کافه‌های شهر سقز در استان کردستان توسط ماموران اداره اطلاعات این شهر بازداشت شد و روز چهارشنبه ۴ مهر ۱۴۰۳ (۲۵ سپتامبر ۲۰۲۴)، پس از تحمل یک هفته بازداشت موقت، با تودیع قرار وثیقه ۳۵۰ میلیون تومانی آزاد شد.

فردین مصطفایی، روزنامه‌نگار گُرد و مدیر پایگاه خبری سقز رووداو است. او پیش‌تر نیز به دلیل انجام وظایف حرفه‌ای خود برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده است. در آخرین مورد، فردین مصطفایی، سال گذشته پس از احضار به پلیس فتا مورد بازجویی قرار گرفت و به «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» متهم شد.

۱۲-۴- فاطمه قلی‌پور

فاطمه قلی‌پور، خبرنگار پایگاه خبری رکنا در تبریز، پس از مراجعه به شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب تبریز - برای بازپس‌گیری تلفن همراه خود که پیش‌تر ضبط شده بود- به دستور ناصر باقری زرین‌قبایی، بازپرس، موقتاً بازداشت شد.

فاطمه قلی‌پور روز چهارشنبه ۴ مهر ۱۴۰۳ (۲۵ سپتامبر ۲۰۲۴)، با انتشار توییتی در صفحه کاربری خود در ایکس، از بازداشت موقت خود خبر داد. این خبرنگار پایگاه خبری رکنا نوشت: «وقتی

گوشی‌ام را از آقای باقری، بازپرس شعبه یک، پیگیر شدم، گفت پیگیری‌هایت اذیت می‌کند، دستور داد من را به زور در یک زیرزمین نمودر مدت‌ها نگه دارند و شکنجه روانی دهند». خانم قلی‌پور در ادامه این توییت خطاب به بابک محبوب علیلو، دادستان تبریز نوشت: «آقای دادستان تبریز اگر دختر خودتان را هم در این شرایط نگه می‌داشتند باز سکوت می‌کردید؟»

فاطمه قلی‌پور گنجه‌لو، خبرنگار پایگاه خبری رکنا در تبریز است. او تیرماه امسال پس انتشار خبری مبنی بر حمله افرادی با «قمه» به یک هیات عزاداری در تبریز، به پلیس فتا احضار شد، مورد ضرب و جرح قرار گرفت، بازجویی شد و شعبه اول دادسرای عمومی و انقلاب تبریز علیه این خبرنگار پرونده قضایی تشکیل داد.

۱۳-۴- رضا ولی‌زاده

رضا ولی‌زاده، خبرنگار سابق بخش فارسی رادیو اروپای آزاد (رادیو فردا)، پس از بازگشت به ایران، توسط نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی ایران بازداشت شد.

رادیو فردا، با استناد به گفته‌های یکی از نزدیکان رضا ولی‌زاده، درباره کارمند سابق خود نوشت، آقای ولی‌زاده، در نوامبر ۲۰۲۲، همکاری خود با این رسانه را پایان داد، پس از مدتی ادامه اقامت در خارج از ایران به این کشور بازگشت و نهایتاً «حدود سه هفته پیش» توسط نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی بازداشت شد.

رادیو فردا به نقل از منبعی که این رسانه «یکی از نزدیکان رضا ولی‌زاده» معرفی کرده، اعلام کرد که این روزنامه‌نگار «با اتهاماتی از جمله همکاری با رسانه‌های فارسی‌زبان خارج از کشور روبه‌رو است.»

کماکان از دلایل بازگشت رضا ولی‌زاده به ایران اطلاعی در دست نیست. همزمان نهادهای قضایی و امنیتی جمهوری اسلامی درباره سرنوشت این روزنامه‌نگار اظهارنظری نکرده‌اند.

با این وجود، در آخرین توییت منتشر شده در صفحه کاربری رضا ولی‌زاده در ایکس، نوشته شده است: «من در تاریخ ۱۶ اسفند ۱۴۰۲ وارد تهران شدم. پیش از آن مذاکرات نیمه کاره‌ای با سازمان اطلاعات سپاه داشتم. در نهایت با مسئولیت خودم و بدون امان‌نامه حتی شفاهی پس از ۱۴ سال به کشورم بازگشتم.»

مشخص نیست که این توییت در چه شرایطی منتشر شده است، به‌ویژه آنکه در توییتی دیگر که در صفحه آقای ولی‌زاده منتشر شده، به فشارهای امنیتی بر خانواده و نزدیکان این روزنامه‌نگار برای ناگزیر کردن او به بازگشت به ایران اشاره شده است: «احضار برادر بزرگم به وزارت اطلاعات در تهران. احضار پدرم و حتی فامیل دور و نزدیک به اداره اطلاعات در کردستان. سراغ همسایه‌مان

رفته‌اند و از وضعیت مادرم جويا شده‌اند که پیش از ورود احتمالی به خانه به ارزیابی برسند. خانواده‌ام را تحت فشار گذاشته‌اند که من را متقاعد کنند برگردم.»

۱۴-۴- اژدر پیری

نیروهای امنیتی استان البرز، روز دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳ (۲۱ اکتبر ۲۰۲۴)، اژدر پیری را در خانه‌اش در کرج بازداشت کردند. ماموران همزمان با بازداشت آقای پیری، اقدام به تفتیش خانه و ضبط شماری از لوازم شخصی این فعال رسانه‌ای -از جمله تلفن همراه و لپ‌تاپ- کردند.

اژدر پیری سارمانلو، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل و شهروند ساکن کرج است. او در دومین ماه از زمان بازداشت، کماکان از ملاقات با خانواده و امکان داشتن وکیل انتخابی محروم است.

۱۵-۴- ژینا مدرس گرجی

ژینا مدرس گرجی، روزنامه‌نگار و فعال حقوق زنان، روز شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۳ (۲ نوامبر ۲۰۲۴)، پس از مراجعه به شعبه اجرای احکام کیفری سنندج، بازداشت و برای تحمل ۱۶ ماه حبس به زندان این شهر منتقل شد.

همزمان با مراجعه ژینا مدرس گرجی به شعبه چهارم اجرای احکام کیفری سنندج، شماری از فعالان مدنی و خانواده این روزنامه‌نگار نیز او را همراهی کردند.

پیش‌تر شعبه چهار دادگاه تجدید نظر استان کردستان، ژینا مدرس گرجی را به اتهام «تشکیل و اداره گروه غیر قانونی» موضوع ماده ۴۹۹ قانون مجازات اسلامی به ۱۶ ماه زندان و بابت اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به یک سال زندان محکوم کرده بود. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی یک سال و چهار ماه از حکم زندان صادر شده قابل اجرا خواهد بود.

ژینا مدرس گرجی که سابقه همکاری با روزنامه‌های اعتماد، شهروند و نشریات گُردی را دارد، اولین بار ۳۰ شهریور ۱۴۰۱ (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۲) همزمان با اعتراضات «زن، زندگی، آزادی»، توسط ماموران اداره اطلاعات در یکی از خیابان‌های سنندج و با اعمال خشونت بازداشت شد. مدرس گرجی پس از تحمل ۴۲ روز بازداشت موقت با قرار وثیقه ۱۰۰ میلیون تومانی آزاد شد. میزان این وثیقه بعدها با تفهیم اتهامات جدید به یک میلیارد تومان افزایش یافت.

ژینا مدرس گرجی دومین بار ۲۱ فروردین ۱۴۰۲ (۱۰ آوریل ۲۰۲۳) توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد، حدود یک ماه را در سلول انفرادی سپری کرد و نهایتاً پس از تحمل ۸۴ روز بازداشت موقت با تودیع قرار وثیقه پنج میلیارد تومانی آزاد شد.

۱۶-۴- مصطفی نعمتی

مصطفی نعمتی، روز سه‌شنبه ۸ آبان ۱۴۰۳ (۲۹ اکتبر ۲۰۲۴)، برای تحمل حکم چهل ماه حبس به زندان اوین منتقل شد.

آقای نعمتی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر اقتصادی ساکن تهران است. او سابقه همکاری با روزنامه دنیای اقتصاد و مجله تجارت فردا را دارد. روز ۳۰ تیر ۱۴۰۳ (۲۰ جولای ۲۰۲۴)، دادگاه این روزنامه‌نگار را مجموعاً به پنج سال و چهار ماه زندان و ۱۵ میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد.

مصطفی نعمتی در این پرونده به اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی به تحمل هشت ماه حبس، بابت اتهام «نشر اکاذیب»، موضوع ماده ۷۴۶ از این قانون به یک سال و چهار ماه حبس و پرداخت ۱۵ میلیون تومان جریمه نقدی و به اتهام «اهانت به مقدسات»، موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی به سه سال و چهار ماه حبس محکوم شد.

با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، ۴۰ ماه از حبس صادرشده قابل اجرا خواهد بود. دادگاه توییت‌های منتشرشده از سوی مصطفی نعمتی را مصداق اتهامات انتسابی، معرفی کرده است.

۶- پانویس

باشگاه روزنامه‌نگاران ایران، هرانا، حقوق بشر کردستان، گُردپا، رسانک، حال‌وش، جمعیت حقوق بشر آذربایجان (ارک) و کارون، رسانه‌ها و سازمان‌های حقوق بشری فعال در حوزه ثبت و گزارش‌گری موارد نقض حقوق بشر در ایران هستند که گزارش‌های آنها - پس از راستی‌آزمایی - مورد استناد دفاع از جریان آزاد اطلاعات قرار می‌گیرد.

 DeFFI www.deffi.org

 DeFFI_Iran

 DeFFI_Iran

 DeFFI_Iran

